

Animovaný film podľa
Rudolfa Urca

Zápisky o škandále

Slovenský filmový plagát

recenzia

Grandhotel

Zápisky o škandále

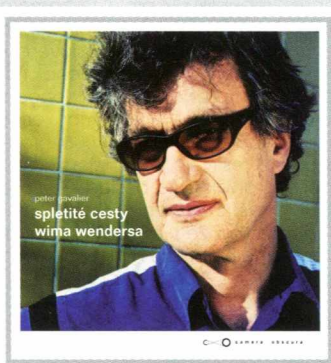
príloha

SLOVENSKÁ KINEMATOGRAFIA V ROKU 2006

Slovenský filmový ústav

Grösslingová 32, 811 09 Bratislava

Novinka z edičného oddelenia

Peter Gavalier

SPLETITÉ CESTY WIMA WENDERSA

Kniha Petra Gavaliera *Spletité cesty Wima Wendersa* je v poradí treťou publikáciou edície Camera obscura, zameranej na významné režisérské osobnosti svetovej kinematografie. Autor monografie v nej zachytáva ťažiskové témy a filmárske postupy režiséra, ktoré sú charakteristické pre celú jeho tvorbu. Hoci knihe dominujú detailné analýzy jednotlivých Wendersových filmov, Peter Gavalier v nej odкрýva aj pozadie ich vzniku, rôzne inšpirácie a odkazy približujúce nielen historický, ale aj spoločenský, umenovedný, výtvarný, hudobný a filozofický kontext jeho tvorby. Publikácia *Spletité cesty Wima Wendersa* je prehľadne a bohato štruktúrovaná, doplnená o biografriu režiséra, kompletnú filmografiu a fotografický materiál.

V predaji od novembra 2006 vo vybraných slovenských kníhkupectvách a SFÚ za 220 Sk.

Kontakt: Marína Kuruczová, Slovenský filmový ústav,
Grösslingová 32, 811 09 Bratislava,
tel.: 02/57 10 15 11, fax: 02/52 96 34 61, e-mail: obchodne@sfu.sk

Aj malý úspech môže byť veľkým úspechom. Dôvod na radosť v máji urobila všetkým priaznivcom slovenskej kinematografie scenáristka a režisérka Zuzana Liová, keď za svoj *Dom* získala Cenu za najlepší stredo- a východoeurópsky scenár v prvom ročníku scenáristického tréningového programu ScriptTeast, ktorého výsledky sa vyhlasovali na jubilejnom 60. MFF Cannes. Okrem toho na canneskom festivale zastupoval Slovenskú republiku v projekte zameranom na zviditeľnenie najslubnejších európskych producentov pod názvom Producer on the Move producent slovenského filmu *Rozhovor s nepriateľom* Marek Veselický. Jeho „misia“ bola tiež úspešná, pretože sa mu podarilo preddohodnúť spoluprácu na troch projektoch. Poteší aj fakt, ktorý prináša Správa o stave slovenskej audiovizie za rok 2006, prezentovaná rovnako na canneskom festivale. V minulom roku prišlo do slovenských kín najviac divákov za posledných osem rokov, tržby boli dokonca najvyššie od vzniku Slovenskej republiky v roku 1993. Je síce pravdou, že v roku 2006 napríklad klesol počet kín na Slovensku na historické minimum, no smutnejšie je zistenie, že copyright roku 2006 nemá ani jeden majoritne slovenský celovečerný hraný film, čo sa naposledy stalo v roku 1947. Aspoň tak to uvádza správa, z ktorej mnohé iné fakty a čísla – i tie pozitívne – publikujeme v prílohe aktuálneho čísla Film.sk. Snáď v úvode spomínané malé úspechy slovenských tvorcov a ich projektov budú patriť k tým, vďaka ktorým nebude v každej ďalšej správe potrebné zverejňovať neradosťné informácie. To však ukáže čas.

Simona Nôtová-Tušerová

NA ÚVOD

FILM . SK

OBJEDNÁVKOVÝ KUPÓN

Meno/Firma:

Ulica/Číslo:

Mesto/PSČ:

Objednávam si:

a/ ročné predplatné za 165 Sk

b/ polročné predplatné za 90 Sk

Platbu za predplatné uskutočním týmto spôsobom:

a/ Poštovou poukážkou typu „C“ na adresu:

L.K.Permanent, spol. s r.o., poštový priečinok 4, 834 14 Bratislava 34

b/ Predplatením vystavenej faktúry

IČO/DIČ

(nehodiace sa škrtnite)

Kontakt:

tel.: 02/44 45 37 11, fax: 02/44 37 33 11

e-mail: lkperm@lkpermanent.sk

www.isnet.sk/lkpermanent

OBSAH

- 3 ⇨ **PLUS/MÍNUS**
- 4 – 5 ⇨ **POHĽAD ZVONKA** alebo slovenská kinematografia očami britského filmového kritika Petra Hamesa
- 6 – 10 ⇨ **KALENDÁRIUM**
- 11 ⇨ **KALENDÁRIUM** alebo 15. MFF Art Film 2007
- 12 – 16 ⇨ **NOVÉ FILMY** pre premiérové kiná
- 17 ⇨ **NOVINKY** alebo Straty a nálezy 3 Pavla Branka
- 18 – 21 ⇨ **ROZHOVOR** s animátorom a dokumentaristom Rudolfom Urcom
- 22 – 24 ⇨ **TÉMA** alebo Slovenský filmový plagát
- 25 ⇨ **OHLASY** alebo 20. Finále Plzeň 2007
- 26 – 27 ⇨ **OHLASY** alebo 60. MFF Cannes 2007
- 28 – 29 ⇨ **Správy Z FILMOVÉHO DIANIA** a granty a európske podporné programy
- 30 – 31 ⇨ **RECENZIA** alebo Grandhotel podľa Davida Ondříčka
- 32 – 33 ⇨ **RECENZIA** alebo Zápisky o škandále podľa Richarda Eyre
- 34 – 35 ⇨ **PROFIL** alebo herečka Mária Kráľovičová
- 36 ⇨ **IN MEMORIAM** alebo za hercom Mariánom Zedníkovičom
- 37 ⇨ **SOUNDTRACKY**
- 38 – 39 ⇨ **DVD** nosiče
- 40 – 41 ⇨ **FILMOVÉ PUBLIKÁCIE**
- 42 ⇨ **ČO ROBIA** alebo na čom pracujú slovenskí filmári
- 43 ⇨ **DR. DIVNOLÁSKA**
- 44 ⇨ **STALO SA ZA 30 DNÍ**
- 45 – 51 ⇨ **PROGRAMY**
- 51 ⇨ **JUBILEÁ**
- A – H ⇨ **PRÍLOHA** alebo Slovenská kinematografia v roku 2006

Film.sk

Mesačník o filmovom dianí na Slovensku
8. ročník

Vydavateľ: Slovenský filmový ústav

Adresa redakcie: Film.sk
Slovenský filmový ústav
Grösslingová 32
811 09 Bratislava
tel.: 02/57 10 15 25
fax: 02/52 73 32 14
e-mail: film.sk@sfu.sk

Šéfredaktorka:

Simona Nôtová-Tušerová
Tajomníčka redakcie:

Eva Michalková

Redakčná rada: Peter Dubecký
generálny riaditeľ SFU
Alexandra Strelková
riaditeľka NKC – SFU
Marián Brázda

vedúci edičného oddelenia SFU
Miroslav Ulman
odborný referent oddelenia
informatiky SFU

Simona Nôtová-Tušerová
šéfredaktorka Film.sk

Štefan Vraštiak

tajomník KFN SSN

Design: Marek Borovský

Grafická úprava: Miroslav Grnja

Litografie, osvit a tlač:

Dolis, spol. s r.o.

Uzávierka čísla 6/2007:

21. 5. 2007

Text neprešiel jazykovou úpravou.
Názory redakcie sa nemusia
zhodovať s názormi prispievateľov.

Foto na titulnej strane:

Zápisky o škandále – Tatrafilm

Film.sk vychádza

s podporou MK SR.

ISSN 1335 – 8286

Akékoľvek rozmnožovanie textu, fotografií,
grafov, vrátane údajov v elektronickej podobe
len s predchádzajúcim písomným súhlasom
vydavateľa.

© Slovenský filmový ústav

Peter Gavalier, pedagóg na Katedre vied o umení a dramaturg FK Nostalgia: „Potešil ma dokumentárny film Daniely Rusnokovej O Soni a jej rodine. Mladej režisérke sa v neľahkých podmienkach podarilo nakrútiť veľmi citlivý, intímny a v mnohom inšpirujúci portrét rómskej ženy, ktorá napriek ťažkému životnému údely nestráca svoju dôstojnosť a cit pre hodnoty. O Rómoch nakrútil na prelome 80. a 90. rokov unikátny a nie celkom docenený dokumentárny cyklus Deti vetra aj režisér Martin Slivka. A práve o tomto „mužovi, ktorý sadil stromy“ nakrútil režisér Martin Šulík pozoruhodný dokument, v ktorom dokázal vynikajúco priblížiť nielen filmársku, ale i ľudskú osobnosť profesora Slivku v celej jej renesančnej šírke. Už teraz sa teším na Šulíkov ďalší dokumentárny projekt, ktorý sa bude zaoberať fenoménom novej vlny 60. rokov v českej a slovenskej kinematografii. A zároveň ma teší, že s kolektívom autorov finišujeme práce na monografickej publikácii o Ivanovi Palúchovi, výraznej hereckej osobnosti presahujúcej rámec slovenského filmu, ktorý práve v období novej vlny vytvoril svoje vrcholné postavy v nezabudnuteľných snímkach ako Marketa Lazarová, Čoskoro bude koniec sveta či Zabitá neděle.“

Róbert Šveda, režisér: „Za najväčšie plus posledných dní a týždňov považujem dokončovanie môjho debutu Démoni. Po temer piatich rokoch od prvotného scenára sa konečne vytešujem z vyčíslovaných záberov, nakladania hudby, prípravy prezentácie a ďalších vecí. V živote by mi pri písaní scenára nenapadlo, že tieto tri poviedky budú mať také dlhé trvanie a že sa počas toho svet vôkol mňa tak zmení. Že už tu, povedzme, nebudú určití ľudia, ktorým som tento film svojším spôsobom dlžil (toť jedno mínus). Dosť veľké plus je, že som pri jeho výrobe neprišiel o strechu nad hlavou. Plusom je aj to, že sa mi v poslednom období podarilo trochu izolovať od „fachu“. Je to fajn na začlenenie mnohých vecí v rámci seba samého. Osem rokov kolobehu na škole mi dalo zabrať a tak posledný rok mimo filmárskych kruhov mi ukázal určité priority vo vnímaní mnohého. Mínusom je pre mňa stále smerovanie našej „cult-túry“, ale čo už na to povedať...”

Stanislav Párnický, režisér: „(+) Áčko, ktoré sa napriek vstupným organizačným zmätkom nakoniec zorganizovalo a potvrdilo jednoznačne stúpajúcu úroveň výsledkov študentov hranej tvorby, a to nielen kvôli cenám, ktoré získali. Aj preto, že po prvýkrát sa o festival po rokoch ticha zaujímala nielen verejnoprávna, ale aj komerčná televízia (Markíza iniciovaná Novou). Seminár o novej filmových nádejí, ktorý zástupcovia TV Nova počas festivalu organizovali, naznačil nový prístup televízií k budúcim tvorcom. Zdá sa, že aspoň komerčné televízie si začínajú uvedomovať, že inovácie formátov, ktoré používajú, im môžu uskutočniť predovšetkým invenční profesionáli. (-) Prax na Slovensku je iná. Nedávno som pre televíziu radu posudzoval správu za rok 2006 – predkladanú predchádzajúcim aj súčasným vedením STV do parlamentu – takže môžem zodpovedne prehlásiť, že Jednotka, ak nepočítame do ukazovateľov pôvodnej tvorby reprízy a dubbing, sa definitívne zmenila na vysielaciu (komerčnú) televíziu a Dvojku zachraňujú hlavne kultúrne magazíny. No a filmová kultúra bez cielenej podpory audiovizuálnych médií nikde v Európe neexistuje. Alebo si niekto predstavuje, že u nás máme „Ameriku“?!”

Kvalita a propagácia filmov

Postavenie slovenského filmu za hranicami našej krajiny tentoraz reflektuje Peter Hames, britský filmový vedec, publicista a kritik, autor viacerých publikácií a vedeckých štúdií a programový poradca MFF Londýn.

Do akej miery je slovenská kinematografia známa vo Veľkej Británii?

– Slovenský film u nás nie je veľmi známy. Po roku 1989 nemala v britských kinách premiéru ani jedna slovenská snímka, dovtedy sa u nás nerozlišovalo, čo je český a čo slovenský film. Pred rokom 1989 bolo niekoľko slovenských filmov uvedených vo filmových kluboch. Boli medzi nimi napríklad *Boxer a smrť* Petra Solana, *Zbehovia a pútnici* Juraja Jakubiska a *Sladké hry minulého leta* Juraja Herza.

Organizujú sa u vás prehliadky slovenského filmu alebo tvorcov? Uvádzajú sa slovenské filmy na festivaloch? Stane sa, že do televízneho programu je zaradený slovenský film?

– Od roku 1989 boli na MFF Londýn uvedené filmy *Neha* a *Záhada* Martina Šulíka, *Modré z neba* Evy Borušovičovej, *Kruté radosti* Juraja Nvotu a Šulíkov *Slniečny štát*. Okrem toho bolo v programe londýnskeho festivalu niekoľko česko-slovenských koprodukcí, napríklad filmy Jana Švankmajera a Alice Nellis a premietal sa tam i Šulíkov v Čechách nakrútený dokument *Klíč k určovaniu trpaslíkov aneb Poslední cesta*

Lemuela Gullivera. V roku 2004 bola v National Film Theatre kompletná retrospektíva filmov Juraja Jakubiska a v rokoch 1998 a 1999 sa v Londýne konali Dni slovenského filmu. Slovenské dokumentárne filmy boli uvedené v rokoch 2005 a 2006 na prehliadke nových stredoeurópskych dokumentov v londýnskom Riverside Studios. *Obrazy starého sveta* Dušana Hanáka odvysielali na televíznom kanáli Channel Four, ale podľa mojich informácií to bol jediný slovenský film, ktorý britská televízia odvysielala. Je potrebné si uvedomiť, že hoci v roku 2006 malo vo Veľkej Británii premiéru 171 zahraničných filmov v tridsiatich jazykoch, čo predstavuje 33,9 percent všetkých premiér, ich podiel na celkových tržbách bol len 3,5 percent. Veľká Británia je všeobecne považovaná za jeden z najnáročnejších trhov pre cudzojazyčné filmy.

A aké je postavenie domácej kinematografie?

– Aj u nás dominujú americké filmy. Z 505 premiér v roku 2006 bolo 107 britských filmov, vrátane koprodukcí (21 percent) a ich podiel na tržbách bol 19 percent. Pritom 24 britsko-amerických koprodukcí malo podiel na tržbách 14,9 percent

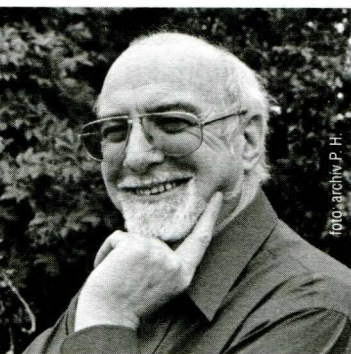

foto: archiv P. H.

a zvyšných 83 britských filmov len 4,2 percent. Kinematografia mnohých malých krajín zostáva z tohto dôvodu relatívne neznáma, pretože sa uvádza len počas špecializovaných prehliadok v Londýne. V posledných rokoch začali mnohé kultúrne centrá a zastupiteľské úrady aktívne organizovať filmové prehliadky v Londýne a niektoré z nich sa preniesli aj do vybraných regionálnych centier. Vzhľadom na obmedzenú produkciu filmov na Slovensku po roku 1993 sa slovenské filmy aj menej prezentovali na špecializovaných prehliadkach a festivaloch.

Vy osobne pri svojej práci v oblasti audiovizie spolupracujete i so Slovenskom. Môžete nám povedať na akých projektoch? A myslíte si, že takáto spolupráca môže pomôcť propagácii slovenských filmov vo Veľkej Británii či inde v zahraničí?

– Pracujem ako poradca MFF Londýn a nezávislý publicista. Ako poradca sa snažím dosiahnuť to, aby sa pre výber vždy zvažovali aj dobré slovenské filmy. Spolupracoval som i na dôležitej prehliadke slovenských filmov v Irish Film Theatre v Dubline v roku 2001. Bol som editorom knihy esejí *The Cinema of Central Europe* (Stredoeurópsky film), ktorá obsahovala kapitoly od troch slovenských

autorov – Ľubice Mistríkovej (*Obchod na korze*), Martina Kaňucha (*Vtáčkovia, siroty a blázni*) a Zuzany Gindl-Tatárovej (*Záhrada*). Publikoval som niekoľko článkov o Hanákovi a Jakubiskovi a rozhovor s Ondrejom Šulajom a Dušanom Dušekom v časopise *Kinoeye*. Kapitola venovaná slovenskej kinematografii sa objaví v mojej pripravovanej knihe a je tiež súčasťou mojej štúdie *The Czechoslovak New Wave* (Československá nová vlna). O slovenských filmoch som písal aj vo svojich článkoch z rôznych filmových festivalov. Písanie článkov a organizovanie špecializovaných prehliadok môže priniesť výsledky a spropagovať kultúru danej krajiny v dlhšom časovom horizonte, nemôže však mať okamžitý „komerčný“ efekt.

Čo podľa vás môže pomôcť národnej – napríklad slovenskej – kinematografii, aby sa presadila v zahraničí?

– V krajinách s etnickými menšinami môžu nájsť uplatnenie filmy v ich jazyku. Žiaľ, propagácia filmov pre širší, anglicky hovoriaci trh je vždy ťažká. Úspech slovenskej kinematografie bude závisieť v prvom rade na produkcii filmov, ktorých kvalita by mohla zaujať veľké medzinárodné festivaly (Berlín, Cannes, Toronto) a sekundárne ďalšie významné festivaly (napríklad vo Veľkej Británii MFF v Londýne a v Edinburghu). Úspech je zvyčajne založený na oceneniach a osobných odporúčaní kritikov. Zatiaľ čo všeobecné povedomie sa môže zväčšiť vedeckými štúdiami a publicistickou prácou, len kvalita jednotlivých filmov sprevádzaná náležitou propagáciou môže zaistiť medzinárodný úspech. Čoraz viac možností pre staršie východoeurópske filmy poskytuje trh DVD a to je oblasť, ktorá by mala byť ďalej prebádaná.

Miro Ulman

JÚN 2007

Filmové podujatia na Slovensku

4. máj – 24. jún

Slovenský filmový plagát

(miesto konania – Dolný Kubín – Župný dom)

Zámerom výstavy je na viac ako štyridsiatich dielach poukázať na to najlepšie, čo v oblasti plagátovej tvorby v kinematografii na Slovensku vzniklo. Autormi vystavených plagátov sú slovenskí a českí grafici alebo umelci, v niektorých prípadoch samotní režiséri filmov, ktoré sa v 60. až 80. rokoch objavovali v slovenských kinách. Výstavu organizuje Oravská galéria v Dolnom Kubíne, Žilinský samosprávny kraj a Slovenský filmový ústav.

1. – 3. jún

Celoštátna súťažná prehliadka amatérskej filmovej tvorby a videotvorby CINEAMA 2007

(miesto konania – Banská Bystrica – Múzeum SNP)

CINEAMA je trojstupňová súťaž, jediná svojho druhu na Slovensku, ktorá predstavuje najväčšiu koncentráciu slovenskej amatérskej filmovej tvorby a jedinou možnosť jej komplexnej verejnej prezentácie. Súťažiť v šiestich kategóriách budú štyri skupiny tvorcov – amatéri, deti a mládež do 18 rokov, nezávislí a poslucháči filmových škôl. Nesúťažne sa premietnu filmy amatérov z Česka a iných krajín, súčasťou programu bude aj kolekcia filmov z archívu UNICA vo Švajčiarsku. Okrem projekcií je pripravený rozborový seminár a pre záujemcov konzultácie. Viac na www.amatfilm.sk.

5. jún o 16.00 hod.

Víťazné české a slovenské filmy z 13. Envirofilmu

(miesto konania – Bratislava – A4 / nultý priestor)

Rekordných 157 filmov z 27 krajín sa prihlásilo do súťaže 13. ročníka Medzinárodného festivalu filmov o životnom prostredí Envirofilm. Pásmo najlepších českých a slovenských filmov z prehliadky uvedie predsedníčka poroty festivalu Katarína Javorská.

(švr)

7. jún o 19.00 hod.

Filmové večery Hladné oko

(miesto konania – Bratislava – Stredoeurópsky dom fotografie)

Projekcie filmov *Cesty do Arles* (r. R. Šveda), *Ilja Zeljenka* (r. I. Ostrochovský) a *Mesto lietajúcich slov* (r. T. Diosi).

Viac na www.sedf.sk.

8. – 10. jún

Programovací seminár zástupcov FK registrovaných v ASFK

(miesto konania – Krpáčovo – hotel Polianka)

Program seminára zástupcov slovenských filmových klubov je zložený z filmov, ktoré ASFK plánuje uviesť do distribúcie, medzi nimi *Shortbus*, *Jesenné záhrady*, *Jedné noci v jednom meste*, *Martin Slivka – muž, ktorý sadil stromy*, *Taxidermia*, *Na sever severozápadnou linkou*, *Cléo od 5 do 7*, *Carmen* a premietnu

JÚN 2007

sa aj víťazné filmy troch ročníkov Ceny Zentiva – Mareka Šulíka, Milana Baloga a Daniely Rusnokovej. Súčasťou seminára bude aj porada zástupcov filmových klubov a pracovné stretnutie s členmi AČFK. Viac na www.asfk.sk.

13. – 16. jún**13. Medzinárodný festival lokálnych televízií Zlatý žobrák**

(miesto konania – Košice – hotel Kohal)

Zlatý žobrák je jedinou medzinárodnou prehliadkou produkcie lokálnych televízií. Okrem súťažnej prehliadky, kde sa udelia Hlavná cena – Zlatý žobrák a ďalšie ocenenia, sa na festivale uskutočnia pracovné stretnutia, workshopy a prezentácie za účasti popredných európskych odborníkov z oblasti televíznej tvorby. Viac na www.festival.sk.

14. jún o 19.00 hod.**Videoart – študentská tvorba VŠVU II.**

(miesto konania – Bratislava – Stredoeurópsky dom fotografie)

Predstavovanie mladého slovenského videoartu pokračuje večerom venovaným tvorbe študentov Katedry fotografie VŠVU. Viac na www.sedf.sk.

15. jún o 18.00 hod.**Academia Film Olomouc 2007 – Ruská avantgarda vedeckého filmu**

(miesto konania – Bratislava – A4 / nultý priestor)

Vladimir M. Kobrin bol výnimočným tvorcom populárno-vedeckého filmu a vizionárom filmu a vedy. Štruktúru vedeckej teórie dokázal neobvykle spojiť s estetikou experimentálneho umeleckého filmu. V rámci ozvien festivalu AFO 2007 sa budú premietiť jeho filmy *Samoorganizácia biologických systémov* a *Posledný sen* Anatolija Vasileviča.

16. jún o 18.00 hod. a 20.00 hod.**Academia Film Olomouc 2007 – Aktuálne**

(miesto konania – Bratislava – A4 / nultý priestor)

Pod hlavičkou Ozveny Medzinárodného festivalu populárno-vedeckých filmov AFO 2007 sa uskutoční projekcia filmu *Chlapec v bubline* (r. B. Goodman, J. Maggio) o Davidovi s diagnózou SCID, ktorý sa stal hlavným hrdinom bizarného vedeckého experimentu (18.00 hod.), ďalej je na programe projekcia filmu *2050: Je príliš neskoro?* (r. R. Chao, J. Silva) o tom, že nezvratné klimatické zmeny môžu svet priviesť na pokraj anarchie a nukleárnej vojny (20.00 hod.).

19. jún o 17.00 hod.**Stretnutie s jubilantmi – 85 kontra 75**

(miesto konania – Bratislava – Csemadok – Nám. 1. mája)

Večer venovaný dvom osobnostiam slovenského kultúrneho života. Spisovateľ, scenárista a dramaturg Albert Marenčin

bude mať 85 rokov, divadelný vedec Ladislav Lajcha 75 rokov. Albert Marenčin píše scenáre k filmom, je filmovým dramaturgom, píše prózu, prekladá z francúzštiny, menej známa je jeho výtvarná a ilustračná činnosť. Ladislav Lajcha bol redaktorom Slovenského rozhlasu, pracoval v Smene a Pravde, bol vedúcim Divadelného ústavu, vedúcim sekcie divadla a filmu Umenovedného ústavu SAV. Píše odborné štúdie o dráme, herectve, réžii, scénografii, napísal niekoľko kníh, bol komisárom rôznych divadelných výstav.

(švr)

22. – 30. jún

15. medzinárodný filmový festival Artfilm

(miesto konania – Trenčianske Teplice / Trenčín)

Jubilejný Artfilm prináša viacero zmien, predovšetkým presun ťažiska festivalu z Trenčianskych Teplic do Trenčína, zmenil sa aj organizačný štáb, čo sa odrazilo v zmene programovej štruktúry. Súťažiteľ budú hrané filmy, celovečerné dokumenty, krátke filmy a diela v novej sekcii Panoráma východu, ktorá prinesie filmy z východnej a strednej Európy. Viac na str. 11 a na www.artfilm.sk.

22. jún – 31. august

5. Bažant kinematograf 2007

(miesto konania – 27 slovenských miest)

Putovná prehliadka Bažant kinematograf 2007 sa tento rok uskutoční po piatykrát na 27 miestach Slovenska. Ponúkne päť celovečerných filmov – *Šťestí* Bohdana Slámu, *Grandhotel* Davida Ondříčka, *Fimfárum 2* Břetislava Pojara, Aurela Klimta, Vlasty Pospíšilovej a Jana Baleja, *Kráska v nesnázích* Jana Hřebejka a *Účastníci zájezdu* Jiřího Vejdělka, s ktorými sa budú premietat krátke filmy študentov a absolventov VŠMU *Lionardo Mio* Ivany Šebestovej, *Nazdravíčko!* Ivany Zajacovej a Jozefa Mitaľa, *Príšera* Michaely Ošťádalovej, *FAT FATAL* Michaely Čopíkovej a *Pik a Nik* Martina Snopeka. Viac na www.kinematograf.sk.

(sim)

25. jún

2. medzinárodný festival animovaného filmu Animofest 2007

(miesto konania – Bratislava – SSPŠ animovanej tvorby)

Jednodňový festival ponúkne animované filmy študentov stredných škôl. Organizuje ho Stredná priemyselná škola animovanej tvorby v Bratislave. Viac na www.uat.sk.

Podujatia slovenského filmu v zahraničí

27. máj – 2. jún

47. medzinárodný festival filmov pre deti a mládež – Zlín (Česká republika)

Jednou z programových súčastí festivalu je fórum venované národným kinematografiám, tento rok sa predstavuje slovenská kinematografia v sekcii Slovenské fórum, ktorej garantom je SFÚ.

JÚN 2007

Do súťažnej Prehliadky hraných filmov krajín Višegrádu je zaradený film *Zima kúzelníkov* (r. D. Trančík), ďalej sa na festivale predstavujú dokumenty *Iné svety* (r. M. Škop), *Cesta za snom* (r. J. Vojtek), *Obyčajné radosti* (r. K. Kočalková) a *Prežije kamzík?* (r. O. Janíková). Žáner rozprávok zastupuje *Bonifác a zázračný anjel* (r. I. Pargáč), pripravené sú aj retrospektívy filmov Júliusa Satinského a Juraja Kukuru so snímkami *Sokoliar Tomáš* (r. V. Vorlíček), *Soľ nad zlato* (r. M. Holý), *Javor a Juliana* (r. Š. Uher), *Tři veteráni* (r. O. Lipský) a *Srdečný pozdrav ze zeměkoule* (r. O. Lipský). Juraj Kukura sa na festivale osobne zúčastní, rovnako aj Martin Huba, Marián Labuda a ďalší zástupcovia slovenskej kinematografie. Uskutoční sa aj výstava fotografií Juraja Šajmoviča. Viac na www.zlinfest.cz.

31. máj – 5. jún

3. medzinárodný festival Eco Vision – Palermo (Taliansko)

Projekcia filmu *Pik a Nik* (r. M. Snopek). Viac na www.ecovisionfestival.com.

1. jún

Sympóziu o Janovi Palachovi – Ženeva (Švajčiarsko)

Projekcia filmu *Tryzna* (r. D. Trančík).

3. – 10. jún

9. medzinárodný festival krátkych filmov pre deti – Hamburg (Nemecko)

Projekcia filmu *Pik a Nik* (r. M. Snopek). Viac na www.moundfriesse.de.

7. jún

1. filmový festival Mental Power Prague – Praha (Česká republika)

Projekcia filmu *Z denníka jedného vagóna* (r. J. Štrbák). Viac na www.mentpower.cz.

7. – 16. jún

35. medzinárodný filmový festival – Huesca (Španielsko)

Projekcia filmu *Bájka o klinci* (r. M. Staňo). Viac na www.huesca-filmfestival.com.

8. – 9. jún

5. filmový festival GALICIA – Przemyśl (Poľsko)

Projekcia filmov *Čarodejný klobúk* (r. A. Nemoga-Kolárová) a *Rómsky dom* (r. M. Škop) www.festiwalgalicia.prv.pl.

13. – 16. jún

12. medzinárodný festival prírodných filmov Puchalski – Lodž (Poľsko)

Projekcia filmov *Premeny Tatier* a *Pururambo* (r. P. Barabáš). Viac na www.wfo.com.pl.

JÚN 2007

13. – 17. Jún

10. filmový festival – Maui (USA)

Projekcia filmu *Pururambo* (r. P. Barabáš). Viac na www.mauifilmfestival.com.

14. Jún

Premietanie slovenských filmov na Stálom zastúpení SR pri EÚ – Brusel (Belgicko)

Projekcia filmu *Chodník cez Dunaj* (r. M. Luther). Viac na www.eubrussels.mfa.sk.

14. Jún

Filmový festival EUROSCOPIO 2007 – Caracas (Venezuela)

Projekcia filmu *O dve slabiky pozadu* (r. K. Šulajová).

17. – 23. Jún

35. festival národov – Ebensee (Rakúsko)

Projekcia filmu *Ábelov čierny pes* (r. M. Čengel-Solčanská). Viac na www.8ung.at/filmfestival.

22. – 30. Jún

6. medzinárodný festival filmov o umení – Bergamo (Taliansko)

Projekcia filmov *Ekomorfóza* (r. F. Jurišič) a *Woolf* (r. J. Kubinec). Viac na www.teamitalia.com/filmfestival.htm.

25. Jún

Slovenská literárna klasika na filmovom plátne – Slovenský inštitút – Praha (Česká republika)

Projekcia filmu *Vták nociar* (r. A. Majerčík). Viac na www.slovakemb.cz/SI/.

27. Jún – 2. Júl

10. RAI medzinárodný festival etnografického filmu – Manchester (Veľká Británia)

Projekcia filmu *O Soni a jej rodine* (r. D. Rusnoková).

29. Jún – 7. Júl

42. medzinárodný filmový festival Karlovy Vary (Česká republika)

Projekcia filmov *Rozhovor s nepriateľom* (r. P. Lančarič) v súťažnej sekcii Na východ od západu, *Martin Slivka – muž, ktorý sadil stromy* (r. M. Šulík) v mimosúťažnej časti festivalu. Viac v budúcom vydaní Film.sk a na www.kviff.cz.

pripravila Eva Michalková

(REDAKCIA NEZODPOVEDÁ ZA ZMENY V PROGRAME PODUJATÍ!)

V jubilejnom roku trochu inak

15. Medzinárodný filmový festival Artfilm, ktorý sa uskutoční od 22. do 30. júna 2007, prináša viacero zmien a novinek. Predovšetkým sa presunie z Trenčianskych Teplíc do Trenčína, kde sa centrom festivalu stane Kultúrne a metodické centrum Ozbroyených síl Slovenskej republiky (ODA), premietania budú i v kinách obchodno-spoločenského centra Max a v kine Metro. V Trenčianskych Tepliciach sa budú uvádzať reprízy v kine Prameň a v Kúpeľnom parku pod holým nebom zasa obľúbené nočné predstavenia Bažant kinematografu.

Filmová súťaž ponúkne hrané filmy, celovečerné dokumenty a krátke snímky z rokov 2006 a 2007. Medzi dlhometrážnymi súťažnými filmami bude napríklad aj argentínsky držiteľ Strieborného medveďa z tohtoročného Berlinale *Ten druhý (El otro)* Ariela Rottera, rumunský víťaz festivalov v Cottbuse, Antalyi a Namure *Papier bude modrý (Hirtia va fi albastră)* Radu Munteana či srbsko-nemecko-maďarský držiteľ Grand Prix zo sofijského filmového festivalu *Pasca (Klopka)* Srdjana Golubovića. Súťažťou budú i štyri desiatky krátkych filmov, za Slovensko snímka *Tričko* Hosseina Martina Fazellího. Súťaž celovečerných dokumentárnych filmov sa na pôde Artfilmu uskutoční po prvý raz, Slovensko bude zastupovať dokument Martina Šulíka *Martin Slivka – muž, ktorý sadil stromy*. Novinkou je i súťažná prehliadka Panoráma východu s desiatkou filmov z východnej a strednej Európy – Arménska, Azerbajdžanu, Kazachstanu, Kirgizska, Litvy, Macedónska, Maďarska, Rumunska, Ruska, Srbska a Ukrajiny. Ďalšie informatívne sekcie tohtoročného festivalu sú La French Touch, Nový ruský film či Panoráma s dvoma desiatkami naj-

zaujímavejších nových filmov z celého sveta, okrem iného aj *Elégia života (Elegiya zhizni)* Alexandra Sokurova či *Opera Jawa* Garina Nugroho. Súťaž študentských filmov Na ceste s 27 snímkami bude mať postavenie osobitnej sekcie. Slovensko v nej zastúpia diela *Ďalšie dejstvo – Következő felvonás* Matyása Priklera a *O Soni a jej rodine* Daniely Rusnokovej.

Hlavnou cenou filmovej súťaže je Modrý anjel pre najlepšie dlhometrážny hraný film, udelené budú aj ďalšie ocenenia. Artfilm aj tento rok odovzdá osobitné festivalové ocenenia Hercova misia – Actor's Mission Award za herecký prínos a Zlatá kamera za mimoriadny prínos filmovému umeniu. Účasť na festivale už potvrdil vzácny hosť, svetoznámy ruský herec a pedagóg Oleg Tabakov. Festival už tradične ponúkne mnoho sprievodných podujatí, medzi nimi aj workshopy Nika Powella, Alaina Bergalu a Jacquesa Cometsa. Vyvrcholením zábavnej časti sprievodných podujatí Artfilmu sa stane trenčiansky koncert skladateľa filmovej hudby Gorana Bregovića.

Miloš Ščepka
(Artfilm)

(Bestiář, Česká republika, 2007), 113 min., MN 15, **romantická komédia**

Bestiář

Réžia: Irena Pavlásková,
Námet: Barbara Nesvadbová –
na motívy rovnomennej knihy,
Scenár: Irena Pavlásková,
Barbara Nesvadbová, **Kamera:**
F. A. Brabec, **Hudba:** Jiří
Chlumecký, **Strih:** Alois Fišárek,
Hrajú: Danica Jurčová, Karel
Roden, Marek Vašut, Tomáš
Matonoha, Jitka Čvančarová,
Kryštof Hádek, Miroslav Etlzer,
Distribútor: Magic Box Slovakia

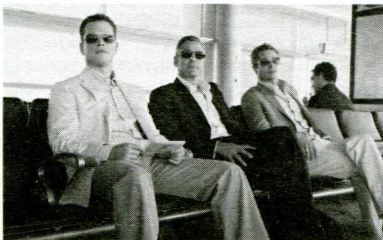
Bestiář je príbeh mladej ženy Karolíny, ktorej život zásadne zmení vzťah so záhadným Alexom. Ich vyčerpávajúce spolužitie je plné neistoty a nejasností. Karolína sa rozhodne vymaňť sa zo svojej citovej závislosti a naučiť sa nebyť submisívnou. Ona chce byť tá, kto udá-

va tempo, kto má veci pod kontrolou a viac berie než dáva. Čoskoro však zistí, že to nie je cesta. Jediný spôsob, ako byť nezávislý, je byť sám sebou, bez potreby cítiť prevahu. *Bestiář* je piatym celovečerným filmom režisérky Ireny Pavláskovej.

PREMIÉRA: 7. 6. 2007

(Ocean's Thirteen, USA, 2007), 122 min., MP 12, **slovenské tituly, akčná komédia**

Dannyho trinástka

Réžia: Steven Soderbergh,
Scenár: Brian Koppelman,
David Levien, **Kamera:** Peter
Andrews (Steven Soderbergh),
Hudba: David Holmes, **Strih:**
Stephen Mirrione, **Hrajú:**
George Clooney, Brad Pitt, Matt
Damon, Andy Garcia, Don
Cheadle, Bernie Mac, Ellen
Barkin, Al Pacino, Casey
Affleck, **Distribútor:** Continental
film

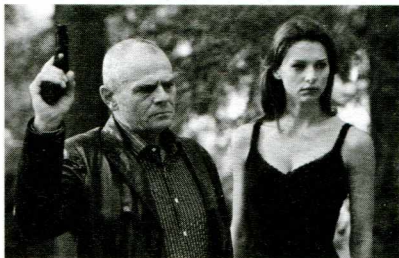
Je iba jediný dôvod, kvôli ktorému by Danny Ocean a jeho partia odstúpili od najambicióznejšej a najriskantnejšej šance vykradnúť kasíno – aby ochránili jedného zo svojej jedenástky. No budú potrebovať viac než len šťastie, aby rozbili Bank. Bezohľadného majiteľa kasína Willyho Banka ani len nenapadne, že keď

zradí Dannyho priateľa a mentora Reubena, všetko sa obráti proti nemu. Ale Bank sa poriadne prerátal. Dannyho partia sa rozhodne položí ho na kolená práve vo chvíli, ktorá mala byť jeho najväčším životným triumfom – počas slávnostného otvorenia nového kasína, ktoré nesie primerané meno Bank...

PREMIÉRA: 21. 6. 2007

(*Hostel: Part II, USA, 2007*), 94 min., MN 18, slovenské titulky, **horor**

Hostel 2

Réžia: Eli Roth, **Scenár:** Eli Roth, **Kamera:** Milan Chadima, **Hudba:** Nathan Barr, **Strih:** George Folsey Jr., Brad E. Wilhite, **Hrajú:** Lauren German, Bijou Phillips, Roger Bart, Richard Burgi, Věra Jordanová, Heather Matarazzo, Milan Kňažko, Zuzana Geislerová, **Distribútor:** Italfilm

Traja mladí Američania, ktorí študujú na umeleckej škole v Ríme, sa rozhodnú vybrať na víkendový výlet a spoznať Európu. Náhoda ich spojí s príťažlivou modelkou z ich triedy. Vyjde najavo, že kráska sa tiež chystá vyraziť na dovolenku, ktorá sľubuje relax a omladenie. Keď svojich amerických spolužia-

kov pozve, aby sa k nej pridali, vyzerá to na naozaj vzrušujúci víkend. Na nešťastie pre nič netušiacich študentov – predstava jedného človeka o relaxácii môže pre druhého znamenať nočnú moru. Režisér *Hostelu* Eli Roth sa po roku vracia, aby divákov opäť zobral do tých najtemnejších kútov ľudskej mysle.

PREMIÉRA: 7. 6. 2007

(*All the Invisible Children, Taliansko-Francúzsko, 2005*), 105 min., MP 12, český dabing / české titulky, **dokumentárny**

Neviditeľné deti

Réžia: Mehdi Charef, Emir Kusturica, Spike Lee, Katia Lund, Jordan a Ridley Scott, Stefano Veneruso, John Woo, **Distribútor:** Palace Pictures

300 miliónov detí a mladistvých na svete trpí hladom. Asi 100 miliónov nikdy nezačalo navštevovať školu. Všetkým týmto deťom je venovaný film *Neviditeľné deti*. Skladá sa zo siedmich rôznych príbehov, ktoré nakrútili svetoznámi režiséri Mehdi Charef, Emir Kusturica, Spike Lee, Katia Lund, Jordan Scott a Ridley Scott, Stefano Veneruso a John Woo. Každý z nich našiel zvláštny príbeh

o podmienkach detí žijúcich v rôznych častiach sveta. Príbehy sú odlišné, ale majú jednu spoločnú vec – deti, ktoré nežijú tak, ako by mali. Film bol nakrútený v spolupráci s Ministerstvom zahraničných vecí Talianskej republiky, Svetovým potravinovým programom Spojených národov (WFP) a fondom UNICEF. Uvádza sa v kinách umožňujúcich projekcie z DVD.

PREMIÉRA: 17. 5. 2007

(Employee of the Month, USA, 2006), 103 min., MP 12, slovenské titulky,
komédia

Rande mesiaca

Réžia: Greg Coolidge, **Námet:** Don Calame, Chris Conroy, **Scenár:** Don Calame, Chris Conroy, Greg Coolidge, **Kamera:** Anthony B. Richmond, **Hudba:** John Swihart, **Strih:** Kimberley Ray, Tom Lewis, **Hrajú:** Dane Cook, Jessica Simpson, Dax Shepard, Andy Dick, Tim Bagley, Brian George, Efrén Ramírez, **Distribútor:** Saturn Entertainment

Zamestnanci vyhláseného obchodného domu Super Club každý mesiac súperia o titul „Zamestnanec mesiaca“. Odmenou pre víťaza je jeho fotografia na stene slávy v zamestnaneckej oddychovej miestnosti. Vince Downey na stene slávy visel už sedemnásťkrát. Ale pre jeho kolegu, flákača Zacka Bradleyho je ocenenie za kvalitnú prácu a spoľahli-

vosť to posledné, o čo by stál. Situácia sa však zmení, keď do obchodného domu nastúpi nová sexi pokladnička Amy. Má zvláštnu úchylku – na rande chodí výhradne so „Zamestnancom mesiaca“. Medzi Zackom a Vincom tak začne urputný boj o rande mesiaca. Zack sa odhodlá k tomu najzúfalejšiemu kroku...

(Shrek the Third, USA, 2007), 92 min., MP, slovenský dabing,
animovaná komédia

Shrek tretí

Réžia: Chris Miller, **Spoluréžia:** Raman Hui, **Námet:** Andrew Adamson, **Scenár:** Jeffrey Price, **Hudba:** Harry Gregson-Williams, **Strih:** Michael Andrews, **V slovenskom znení:** Rastislav Sokol, Helena Krajčiová, Ľubo Kostelný, Ján Koleník, Dušan Szabó, Henrich Plátek, Oľga Šalagová, Dušan Tarageľ, Peter Sklár a ďalší, **Distribútor:** Tatrafilm

Za normálnych okolností by zelení manželka Shrekovci žili nerušene a šťastne až do smrti. No scenáristi si na nich po skončení druhej časti vymysleli ďalšie napínavé dobrodružstvo. Shrek, zelený obor so srdcom zo zlata, sa vracia na plátna kín v treťom pokračovaní úspešnej animovanej série. Už sa nevie dočkať, až bude

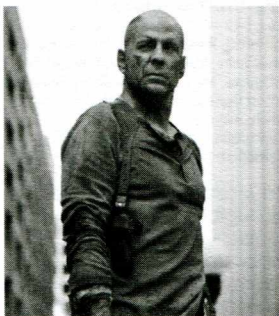
môcť konečne opustiť rušný život v kráľovstve Za siedmimi horami a vrátiť sa spolu s manželkou Fionou a so svojimi priateľmi Oslíkom a Kocúrom v čižmách k prostému životu v bari. V najnovšom príbehu však zistí, že vziať si za ženu princeznú so sebou prináša aj patričnú dávku kráľovskej zodpovednosti.

PREMIÉRA: 7. 6. 2007

PREMIÉRA: 14. 6. 2007

(Life Free or Die Hard, USA, 2007), ŠUP, MP 12, slovenské titulky,
akčný triler

Smrtonosná pasca 4.0

Réžia: Len Wiseman, **Scenár:** Mark Bomback, **Kamera:** Simon Duggan, **Hudba:** Marco Beltrami, **Strih:** Nicolas De Toth, **Hrajú:** Bruce Willis, Timothy Olyphant, Maggie Q, Justin Long, Jeffrey Wright, Mary Elizabeth Winstead, Cyril Raffaelli, **Distribútor:** Tatrafilm

Ameriku pri oslavách Dňa nezávislosti napadne veľmi rafinovaný útočník. Využíva najmodernejšie technológie, aby napáchal čo najväčšie škody na americkej infraštruktúre a priviedol krajinu do chaosu. Jeho premyslený plán má

však jednu trhlínu. Nepočíta s tým, že existuje John McClane. Štvrté pokračovanie mimoriadne úspešnej série s Bruceom Willisom ako nekompromisným protivníkom teroristov všetkého druhu sľubuje klasický akčný zážitok. V záplave najmodernejších trikových filmov ponúka nielen hrdinu zo starej školy, ale i klasické automobilové naháňačky, detonácie, poriadneho záporného hrdinu a stret postmoderného „počítačového“ sveta so zdravým rozumom.

PREMIÉRA: 28. 6. 2007

(Notes on a Scandal, Veľká Británia-USA, 2006), 92 min., MP 12, české titulky,
dráma

Zápisky o škandále

Réžia: Richard Eyre, **Námet:** Zoë Heller – román, **Scenár:** Patrick Marber, **Kamera:** Chris Menges, **Hudba:** Philip Glass, **Strih:** John Bloom, Antonia Van Drimmelen, **Hrajú:** Judi Dench, Cate Blanchett, Bill Nighy, Andrew Simpson, Phil Davis, Michael Maloney, Juno Temple, **Distribútor:** Tatrafilm

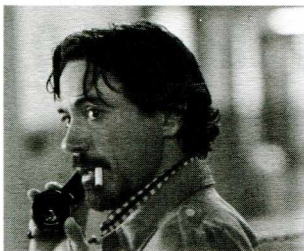
V centre príbehu sú dve ženy, ktoré sa vďaka svojim túžbam a nečakanej zrade ocitnú vo veľmi vyhrotenej situácii. Celý príbeh je zaznamenaný v denníku Barbary Covett, despotickej a samotárskej učiteľky na chátrajúcej londýnskej strednej škole, ktorá svojej triede vládne železnou rukou. V jej osamelom svete nastane

zásadná zmena, keď sa v škole stretne s novou učiteľkou Shebou Hart. Sheba sa zdá byť presne tou spriaznenou dušou a verným priateľom, akého Barbara vždy hľadala. Keď sa ale ukáže, že Sheba má vášnivý vzťah s jedným zo svojich mladých študentov, zmení sa ich vzájomné priateľstvo na nevraživosť.

PREMIÉRA: 7. 6. 2007

(Zodiac, USA, 2007), 158 min., ŠUP, MN 15, slovenské titulky, triler

Zodiac

Réžia: David Fincher, **Námet:** Robert Graysmith – kniha, **Scenár:** James Vanderbilt, **Kamera:** Harris Savides, **Hudba:** David Shire, **Strih:** Angus Wall, **Hrajú:** Jake Gyllenhaal, Mark Ruffalo, Anthony Edwards, Robert Downey Jr., Brian Cox, John Carroll Lynch, Richmond Arquette, Bob Stephenson, John Lacy, Chloë Sevigny, **Distribútor:** Continental film

Skutočný príbeh v réžii Davida Finchera (*Hra, Sedem, Klub bitkárov*) o jednom z najfascijnúcejších nevyriešených kriminálnych prípadov histórie. *Zodiac* je príbeh o sériovom vrahovi, ktorý desil obyvateľov v okolí Sanfranciského zálivu a nikdy sa ho nepodarilo chytiť. Oficiálne sa prihlásil k trinás-

tim vraždám, potom k ďalšiemu tuctu. Svetu bol známy ako *Zodiac* – kvôli symbolom, ktorými podpisoval výsmešné listy novinám. Prípad, ktorý sa nikdy nepodarilo vyriešiť, sa stane posadnutosťou pre štyroch mužov a ovplyvní ich životy a kariéru.

(The Invisible, USA, 2007), 102 min., ŠUP, MP 12, slovenské titulky, nadprirodzený triler

Život, smrť a niečo medzi tým

Réžia: David S. Goyer, **Námet:** Mats Wahl – román, **Scenár:** Mick Davis, Christine Roum, **Kamera:** Gabriel Beristain, **Hudba:** Marco Beltrami, **Strih:** Conrad Smart, **Hrajú:** Justin Chatwin, Margarita Levieva, Marcia Gay Harden, Christopher Marquette, Alex Ferris, Alex O'Loughlin, Callum Keith Rennie, **Distribútor:** Saturn Entertainment

Ako vyšetríte vraždu, keď ste obeťou vy? Do kín prichádza nadprirodzený triler od producentov filmu *Šiesty zmysel*. Stredoškôlak Nick mal život pred sebou, no len do okamihu, keď bol brutálne prepadnutý a jeho telo ukryté v lese v domnienke, že je mŕtv. Nick uviazol na polceste medzi svetom

živých a mŕtvych. Ešte nie celkom po smrti, no neviditeľný pre ostatných živých. Môže len sledovať pátranie svojich blízkych a zúfalo sa snaží kontaktovať ľudí z predošlého života. Netuší však, že len hodiny ho delia od definitívneho odchodu na druhý svet...

pripravili **Eva Michalková a Miro Ulman**
(REDAKCIA NEZODPOVEDÁ ZA ZMENY TÝKAJÚCE SA DISTRIBUČNÝCH TITULOV!)

PREMIÉRA: 7. 6. 2007

PREMIÉRA: 28. 6. 2007

Straty a nálezy filmového kritika

Slovenský filmový ústav (SFÚ) vydáva v spolupráci s FOTOFO a VŠMU už tretie pokračovanie výberu textov významného slovenského filmového kritika a publicistu Pavla Branka v projekte *Straty a nálezy*. Po vydaní druhej časti, venovanej non-fiction a animovanému filmu, sa autor pri zostavovaní tretieho zväzku zameriaval predovšetkým na hraný film.

Podobne ako predchádzajúce časti *Strát a nálezov* aj tú poslednú tvoria hlavne súborné články, štúdie, reflexie, profily či rozhovory o hranom filme (výnimku tvorí len kapitola venovaná amatérskej tvorbe všetkých žánrov). Zmenilo sa aj časové vymedzenie obsahu – na rozdiel od prvej kompilácie, ktorá bola ohraničená rokmi 1948 – 1998, venujú *Straty a nálezy* 3 veľa priestoru aj najnovšiemu kinematografickému obdobiu do roku 2005. Štruktúru knihy tvorí sedem kapitol – súborne, štúdie a reflexie, rozhovory a profily, rozhovory s autorom, recenzie, kapitola o amatérskom filme. Novinkou je kapitola humoristických a satirických glos, ktorými autor reagoval na situáciu v socialistickej kinematografii. Čo iniciovalo vznik tretej časti *Strát a nálezov*? „Priažnivý ohlas, ktorý najviac prekvapil mňa samého, zrejme podnietil vydavateľov k úvahe vydať ďalšie výbery. To však v situácii vytvorenej faktom, že sa prvý zväzok chápaj aj ako posledný, znamenalo vrátiť sa na tie isté terény, ibaže v širšom zábere,” vysvetľuje Pavel Branko.

Projekt *Straty a nálezy* pôvodne nemal mať pokračovanie. „Zväzok sa koncipoval ako uzavretý celok, čiže ‚z každého rožku trošku‘. To vytváralo diametrálne inú situáciu, než keby sa

látka odprvoti členila na viac zväzkov,“ hovorí Branko o pôvodnej predstave projektu. „Príveľa textov, ktoré som aspoň vývinovo pokladal za aktuálne, sa z čisto pragmatických dôvodov nedostalo ani do ‚výberového konania‘. Bol som však rád, že sa vôbec našiel vydavateľ a som SFÚ a Václavovi Macekovi za túto šancu stále vďačný.”

Za ťažiskové pre neho samého považuje Branko štúdie, ktoré písal pre časopis *Kino-Ikon*. Nadvážujúc na dva predošlé zväzky sa aj do obsahu trojky dostala výberová bibliografia nezaradených textov o filme, ktorá finálne dotvára predstavu o rozsahu i zameraní Brankovho písania. Okrem toho Branko oceňuje aj anglické resumé a menný a názvový register všetkých troch častí *Strát a nálezov*. „Tento aparát vytvára z publikácií vznikajúcich na pokračovanie pre používateľa kompaktný celok. Vzhľadom na mravčiu edičnú prácu neprekonateľne dôkladného a trpezlivého Martina Kaňucha si preto myslím, že publikácia poslúži ako spoľahlivá príručka a zdroj informácií, ale možno aj podnetov,” uzatvára Pavel Branko. Posledným plánovaným krokom tohto knižného projektu je vytvorenie kompletnej e-bibliografie textov o filme, ktorú by mohol sprístupniť napríklad SFÚ na svojej internetovej stránke.

(uwe)

NOVINKY

Svet je dnes pre tvorcov otvorený

Rudolf Urc (1937) absolvoval dramaturgiu a scenáristiku na FAMU v Prahe a hoci svoje profesionálne pôsobenie vo filme začínal ako režisér a vedúci dramaturg spravodajského filmu a Štúdia krátkych filmov na Kolibe, nakoniec stál pri zrode a formovaní niekoľkých generácií tvorcov animovaného filmu, i keď v časoch normalizácie bol do tohto odvetia filmu z politických dôvodov „odložený“. Rudolf Urc je tiež spoluzakladateľom Katedry animovanej tvorby na VŠMU, okrem iného aj autorom prvej teoretickej publikácie a mnohých ďalších o animovanom filme. V júni sa dožíva okrúhleho jubilea a patrí k tým pamätníkom slovenského filmu, ktorí neúnavne tvoria ďalej. Naposledy spolupracoval na Šulíkovom dokumente o Martinovi Slivkovi.

Na dokumente o Martinovi Slivkovi ste podpísaný ako spoluscenárista a zberač materiálu. Čo vás pri zbere materiálu na tento film prekvapilo?

– Pri príprave filmu sme si spolu s Ingrid Mayerovou vytipovali ľudí, ktorí by na kameru povedali svoje zážitky alebo spomienky na Martina Slivku. V Kanade som sa stretol so Slivkovým najbližším kolegom, priateľom a dramaturgom Milom Kubíkom, veľa rozhovorov sme robili v Slivkovom rodnom Štiavniku, ale aj v Martine a Bratislave. Vypovedali sme približne 90 ľudí. Druhou záležitosťou bolo zháňať rôzne fotografie, noviny a iný materiál. Keď sme začínali, existoval len jediný živý materiál o Slivkovi z filmu *Deti vetra* a aj za ten sme boli vďační. Z toho mi vyplynul záver, ako veľa sme na Slovensku zanedbali okolo osobností, ktoré by si zaslúžili, aby boli zachytené na film – aspoň zberne alebo letopisne – lebo na-

stal čas, kedy zisťujeme, že máme zanedbané archivovanie. To je zmysel celého zberu materiálu, ktorý bol pre mňa impulzom, že s tým treba niečo urobiť.

Vstupovali ste do projektu o Martinovi Slivkovi s týmto zámerom alebo ste si to uvedomili počas prípravných prác?

– S týmto zámerom som do toho nešiel. Oslovil ma producent Patrik Pašš a pravdupovediac som si netrúfal na to, aby som tento dokument mohol spracovať aj režijne. Obával som sa trocha zodpovednosti, pretože Slivka vyčnieval nad inými ľuďmi vo filmovej branži a navyše náš vzťah bol veľmi osobný. Inak je mi druh biografického dokumentu či historickej eseje veľmi blízky, pretože som začínal v dokumente podobnými témami. Je to moja srdcová záležitosť. Mám na konte niekoľko dokumentárnych životopisných filmov.

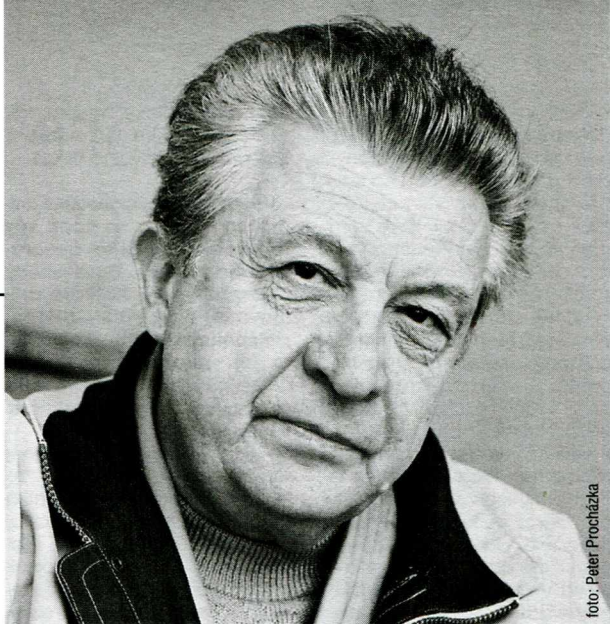

foto: Peter Procházka

Svoje profesionálne pôsobenie vo filme ste začínali pri dokumente, až v čase normalizácie ste sa „nedobrovoľne“ dostali k animovanému filmu. Vtedy bol animovaný film pre vás alternatívou, ale ako to hodnotíte dnes? Našli ste sa v ňom?

– Hovorí sa, že núdza naučila Dalibora hrať na husle... Ale poviem vám, že ešte v roku 1950 sme so spolužiakom zo strednej školy Jendom Ružičkom kreslili na umytý pás 35 mm filmu najprv okienka a do nich tušom aj miniatúrne obrázky. U nás vtedy málokto vedel, že v 40. rokoch Norman McLaren kreslil svoje experimenty na filmový pás. Aj mladý Viktor Kubal sa hral maľovaním na film, ale to boli sekundové etudy. My sme sa pokúšali nakresliť p r í b e h . Pravda, nie veľmi originálny – hrdinom bol myšiak Miki, ale určite „dramatický“ – otvára konzervu a pritom sa poraní! Takže nakresleným filmom som kedysi dávno začínal. Keď som potom v 70. rokoch nastúpil do štúdia, všetci tam boli viac-menej začiatoč-

níci. Ale nadšení a plní entuziazmu. Takže neľutujem, že som sa udomácnil v animovanom filme. Po revolúcii v roku 1989 som chvíľu koketoval s myšlienkou vrátiť sa do dokumentu, ale väzby na animáciu boli silnejšie. Rozmyslel som si to.

Vo vašej tvorbe sa dajú celkom zreteľne sledovať dve línie. Keď ste pôsobili v dokumente, ako režisér ste nakrúcali filmy o spoločensky dôležitých osobnostiach a historicky naliehavých témach, animovaná tvorba vám však udala iný smer a na svet ste sa začali pozeráť veselšou optikou a z nadhľadu. Ako takáto dvojdomosť ovplyvnila vás?

– V roku 1963 sme sa pokúsili o nový trend v dokumentárnom filme. Aj pod zahraničným vplyvom sa začala obroda dokumentárneho filmu a všetci sme spontánne cítili, že nastal čas dokumentu a treba ho využiť, ako keby sme tušili, že to nepotrvá dlho. Do tohto hnutia došli všetci, počnúc Krivánkom, Pogranom, Slivkom,

Kubenkom, Kamenickým, Kudelkom, Hanákom, Trančíkom, boli tam aj Hollý, Uher, Solan – i keď už jednou nohou na Koli-be. Celé to skončilo v roku 1969 a všetky filmy, ktoré som dramaturgoval s Pavlom Sýkorm a Petrom Mihálikom, boli zastavené a išli do trezoru. Bolo už len otázkou času a svoj-vôle vtedajšej vrchnosti, kedy pôjdeme do trezoru aj my. Vtedy ma preložili do kresleného filmu, ktorý bol len v začiatkoch. Našťastie prišla televízia s veľkým programom večerníčkov. Na nich ľudia rýchlo dozrievali, lebo sa „za pochodu“ museli učiť rôzne techniky animácie. Navyše sa v kreslenom filme dali robiť veci, ktoré by sa v dokumente len ťažko presadzovali. Ale ani táto oblasť nebola prechádzkou ružovým sadom – animovaný film, viazaný na maliarske hodnoty, experimentálne žánre alebo výtvarnú avantgardu, bol tabu, rovnako aj čierny humor a irónia, ktoré by filmy vo vtedajšom prostredí dvíhali vyššie. Tento politicko-sociálny hendi-kep bol ubíjajúci pre mnohých autorov.

Je ťažké porovnávať vtedajšiu dobu so súčasnou, ale myslíte si, že dnešní mladí animátori majú podmienky na to, aby svoj talent rozvíjali naplno?

– Nikdy nebudú také podmienky, aby si niekto mohol povedať, že môže robiť absolútne slobodne a môže zrealizovať svoje najvůtornejšie predstavy a zámery. Aj dnešní mladí animátori zápasia s problémami, pretože animovaný film je nákladná a časovo veľmi náročná záležitosť. Animátori sú existenčne závislí na sponzoroch, nadáciách a grantoch. Ale vidím, že mnohí mladí tvorcovia tušia, na ktoré dvere treba zaklopať, aby sa im ozvena vrátila. Keď preko-

najú ekonomickú bariéru, tak si myslím, že im nič nebráni, aby urobili film svojho srdca.

Počas vášho pôsobenia v animovanom filme sa popri vás formovalo niekoľko generácií jeho tvorcov. Dnes akoby pokračujete na Katedre animovanej tvorby VŠMU, ktorú ste spoluzakladali. Ako vediete jej súčasných poslucháčov, aby ostali originálni a zároveň sa vedeli uplatniť v tejto oblasti?

– Pre katedru animovanej tvorby bolo veľmi dôležité, že jej prví absolventi, ako Katka Kerekesová, Vanda Raýmanová, Mišo Struss, Vlado Král, Matej Kladek či Martin Snopek boli skutočné osobnosti. Prekvapili hneď prvými filmami a to bolo veľmi sľubné. Ďalšia vlna študentov sa viac zamerala na digitálne technológie a našla uplatnenie vo svete počítačovej reklamy a hier. Niektorí zaujali ako ilustrátori či kresliči komiksov. Viacerí sa už stihli „oľufkať“ v cudzine a keby sa neuchytili doma, nebudú trpieť hladom, pretože svet je pre nich otvorený. Perspektíva absolventov tu teda je, i keď najradšej by sme boli, keby mohli ísť z jedného animovaného filmu do druhého.

Výraznú filmársku osobnosť síce preverí čas, ale rodí sa na Slovensku medzi dnešnými mladými animátormi taký talent, akým bol Viktor Kubal?

– Kubal bol jedinečný nielen doma, ale aj v európskom kontexte. Okrem toho, tvoril v úplne odlišnom prostredí. Súčasní mladí animátori ešte nemali dosť príležitostí. Ale to, čo robí partia okolo Ivany Zajacovej, Miša Strussa, Ivany Šebesťovej, Martina Snopeka a ďalších, je dobrá cesta, pretože v ich spoločnom ateliéri na bratislavských Kramároch vznik-

ká práve taká atmosféra a prostredie, v ktorom sa rodia nápady a v ktorom rastú talenty. Keď sú animátori roztrúsení vo svojich kamrlíkoch a nemajú kontakt na svojich kolegov, nie je to pre ich tvorbu dobré. Zámerom nie je robiť kolektívne dielo, pretože to sa dá v animácii ťažko, ale vzájomné odovzdávanie si fluida a spoločné myšlienkové žitie sú zárukou, že sa nestratia.

V 90. rokoch po nežnej revolúcii ste sa v jednom z rozhovorov na otázku ako vidíte budúcnosť animovaného filmu na Slovensku vyjadrili veľmi optimisticky. Je dnes potrebné revidovať tento váš názor?

– Po revolúcii v roku 1989 som mal trochu inú predstavu o tom, čo sa stane s filmom na Slovensku. Hovoril som, že jeho budúcnosť vidím optimisticky, i keď pri pohľade na susedných Rakúšanov ma dosť trápilo, že tamojšiu kinematografiu dusí trhový mechanizmus. Vyslovil som obavu, aby sa to nestalo aj u nás. Žiaľbohu, presne to sa stalo. Nebyť niekoľkých nadšencov a zopár absolventov školy, animovaný film by sa úplne stratil.

A ako vidíte budúcnosť dokumentárneho filmu?

– Myslím si, že nastal čas dokumentu, tak ako sme kedysi v roku 1963 vedeli, že nie hraný či animovaný, ale dokumentárny film urobí prienik do sveta. Slovenskí dokumentaristi sú skvelí, i keď im možno trochu chýba vnútorná disciplína, pretože nie sú ničím determinovaní. Keď si povedia, že vytočia hodiny a hodiny suroviny, tak to urobia, pretože to nie je až taká veľká položka a z takého množstva materiálu sa už dá urobiť veľmi zaujímavý celovečerný film. Myslím si však, že toto kvantum materiálu ich

zvádza k „obžerstvu“, ako to nazýval Vojtech Andreášsky. A keď je materiálu veľa, tak aj kritický pohľad naň je miernejší. Voľakedy, keď sa nakrúcalo na filmovú surovinu a tvorca dostal päťnásobok metráže celého filmu, tak si musel poriadne rozmyslieť, čo bude točiť, čomu dá prednosť a čo vyberie ešte predtým, než pôjde do terénu. Bolo to náročnejšie a chcelo to aj určitú tvorivú askézu. Súčasná technológia v rukách zvedavého a dravého dokumentaristu otvára všetky témy a všetky prostredia.

V minulom čísle Film.sk ste v rubrike plus / mínus začali slovami, že budete naladení na dobré správy, aj keď sa o starcoch hovorí, že sú neznesiteľne uvravení, večne zábudliví a permanentne zlostní. Ste naozaj taký optimista?

– Život ma naučil všeličomu a hovorím si, že horšie už nemôže byť. Je to ale aj tým, že žijem a pohybujem sa medzi mladými ľuďmi. Človek pri nich nemá čas prísť na negatívne myšlienky. Je to cieľavedomá generácia, ktorá vie čo chce a vie si vypočítať, čo k tomu treba. Neplače. Nesťažuje si. Hovorí – „zvládneme to“.

Okrem toho, že v súčasnosti pôsobíte na VŠMU a prednášate na Univerzite Tomáša Baťu v Zlíne, na čom ešte pracujete?

– Poprednému českému režisérovi – animátorovi Jiřímu Bartovi dramaturgujem celovečerný bábkový film *Na pôjde*, čo bude ďalšia česko-slovenská koprodukcia. Rád by som dokončil rozpísanú publikáciu *Hovory s Kubalom*, aj dokumentárny seriál *Čarovný svet animovaného filmu*, ktorý robím už takmer osem rokov.

Simona Nôtová

Zlatý vek slovenského filmového plagátu

V priebehu mesiacov máj a jún majú návštevníci výstavnej siene Župného domu v Dolnom Kubíne možnosť pozrieť si zaujímavú výstavu pod názvom Slovenský filmový plagát. Do výberu kurátora výstavy, kunsthistorika Dušana Brozmana sa dostalo viac ako štyridsať plagátov z obdobia 60. až 80. rokov, zo zlatej éry slovenského filmového plagátu.

Veľkým pozitívom výberu diel výstavy Slovenský filmový plagát je fakt, že sa striktne pridržal výtvarných kvalít jednotlivých plagátov bez ohľadu na kvalitu, resp. význam konkrétnych filmov, ktoré sprevádzali. Nie každá zaujímavá snímka sa totiž dočkala rovnako kongeniálneho plagátového návrhu ako napríklad Hanákov dlhometrážny debut 322 v podobe diela Jána Meisnera. Kvalitatívny nepomer však často platil aj opačne, čo dokazujú aj v Brozmanovom výbere zastúpené plagáty k filmom priemerných a s odstupom času nevelmi pozitívne hodnotených režisérov, akými boli Vladimír Bahna, Ľudovít Filan či Jozef Režucha. Ak nerátame niekoľko koprodukcí, ide takmer výlučne o plagáty, ktoré do kín sprevádzali diela zo slovenskej filmovej produkcie. Autorov výtvarných návrhov si v tomto prípade väčšinou vybrali samotní režiséri a diela tak často vznikali aj pod ich priamym vplyvom, prípadne za živej diskusie. Zahraničné diela v česko-slovenskej filmovej distribúcii boli námetom predovšetkým pre českých grafikov a výtvarníkov, v slovenskej plagátovej tvorbe sa preto vyskytujú len

ojedinele. Rozdiel bol aj v počte plagátov, ktoré tvorcovia vyprodukovali. Kým českí autori majú na svojich kontách desiatky až stovky výtvarných návrhov na filmové plagáty, z ich slovenských kolegov sa len málokto priblížil k dvadsiatim realizáciám.

V zozname diel aktuálnej výstavy Slovenský filmový plagát figurujú najmä mená slovenských grafikov a maliarov, časť je nesignovaná a ich autor je neznámy. Nechýbajú však ani samotní režiséri, ktorí vytvorili plagáty k vlastným filmom. Najmä Juraj Jakubisko a Elo Havetta ako absolventi bratislavskej Školy umeleckého priemyslu mali k podobnej forme umeleckého vyjadrenia veľmi blízko, podobne ako nestor slovenského animovaného filmu Viktor Kubal, ktorého vlastný plagát k filmu *Krvavá pani* v Brozmanovom výbere takisto nechýba. Z diel navrhnutých grafikmi a výtvarníkmi rozhodne najviac zaujmú plagáty Mariána Čunderlíka, ktorý bol jednou z najvýraznejších postáv slovenského výtvarného umenia 60. rokov. Člen výtvarnej skupiny Konfrontácie a priekopník rôznych inovatívnych výtvarných techník v maľbe i grafike síce vytvoril

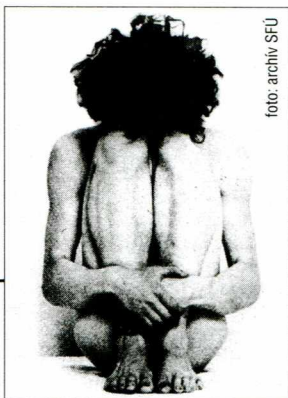

foto: archív SFU

*Plagát k Hanákovmu filmu 322,
ktorého autorom je Ján Meisner*

len osem návrhov filmových plagátov, tie však nesú neza-
meniteľnú pečať jeho štýlu, pre
ktorý je charakteristické najmä
využívanie koláže, kombinujú-
cej fotografické materiály s mini-
malisticky pôsobiacimi abstrakt-
ne geometrickými formami, tak
ako to v aktuálnom výbere do-
kazujú plagáty k filmom *Kým sa
skončí táto noc* (1965) Petra So-
lana a *Zmluva s diablom* (1967)
Jozefa Zachara.

Už len fakt, že plagátovej tvor-
be sa v tej dobe bežne venova-
li aj natoľko renomovaní výtvar-
ní umelci, je dokladom dia-
metrálnej odlišnosti dnešného
filmového plagátu a filmového
plagátu minulých dôb, kedy vý-
tvárnici ešte neboli nútení celé
vizuálne poňatie podriaďiť ko-
merčným zreteľom. Na druhej
strane plagát ako úžitkové ume-
nie poskytoval umelcom v po-
rovnaní s inými odvetvami nebý-
valú voľnosť tvorby s minimom
zásahov zvonka. Prienikom tých-
to dvoch faktorov sa tak tvorba
filmového plagátu stala mimo-
riadne podnetným priestorom
umeleckej a tvorivej slobody.
Priaznivé podmienky už na za-
čiatku 60. rokov priniesli svoje pr-
vé ovocie v podobe veľmi kva-
litných grafických návrhov, kto-

ré bez problémov dokázali
udržať krok s aktuálnymi ten-
denciami v svetovej plagátovej
tvorbe i typografii a zároveň ich
prirodzene sklbiť s rýdzo sloven-
skými špecifikami. Podobne ako
pre mnohé ďalšie umelecké
odvetvia, i pre filmový plagát sa
roky, kedy v našej kinematogra-
fii vznikali preslávené diela no-
vej vlny, čoskoro stali naozaj zla-
tým vekom.

K výrazným postavám plagá-
tovej tvorby tohto obdobia patrí
popri Čunderlíkovi aj výtvarník
bez akademického vzdelania
Rudolf Altrichter. Do Brozmanov-
ho výberu sa dostali dve z jeho
vrcholných diel zo 60. rokov –
plagáty k filmom *Námestie svä-
tej Alžbety* (1965) Vladimíra Bah-
nu a *Volanie démonov* (1967)
Andreja Lettricha. V oboch vy-
užíva výrazové prostriedky ak-
tuálneho op-artu, čo je ojedine-
lé nielen pre autora jeho gene-
rácie (narodil sa v roku 1916),
ale aj celkovo v kontexte tohto
výtvarného žánru v našom i čes-
kom umení. Altrichterova výni-
močnosť však nespočíva len
v tomto fakte a mimoriadnej
kvalite jeho výtvarných návrhov.
Medzi slovenskými autormi pat-
ril s počtom tridsaťdva realizo-
vaných návrhov k tým najplod-
nejším, a zároveň aj k tým ne-
mnohým, ktorí pracovali aj na
návrhoch k zahraničným fil-
mom (napr. *Tora! Tora! Tora!*).

V počte realizovaných návr-
hov prekonáva Altrichtera ab-
solvant pražskej Vysokej školy
umelecko-priemyslovej Ján Meis-
ner. Jeho štyridsať plagátov zas-
tupuje v Brozmanovom výbere
len jediné dielo, to je však nes-
porne jeho najznámejším a az-
da aj najkvalitnejším plagátom.
Jednoducho elegantný výtvar-
ný návrh k Hanákovkej dlhomet-
rážnej prvotine 322 je dodnes
uvádzaný ako jeden z vrcholov
slovenskej plagátovej tvorby,
dokonale evokujúci existenciál-
nu hĺbku Hanákovho filmu i cel-
kového ducha doby. Podobne

plodným autorom ako Meisner bol i Ever Alexander Púček, ktorý absolvoval pražskú UMPRUM-ku len niekoľko rokov pred ním. Žiaľ, z jeho štyridsiatich troch plagátov sa do výberu dostal tak isto len jediný návrh. Dielo, ktoré do kín sprevádzalo film Paľa Bielika *Majster kat* z roku 1966, je však výstižným príkladom Púčekovej obľúbenej techniky koláže monochrómnych plôch. S technikou koláže a asambláže pracoval aj Ivan Štepán, popri Čunderlíkovi ďalší z výtvarníkov, ktorý si k plagátovej tvorbe len „odskočil“ od svojej voľnej tvorby. Jeho prísnu geometriu a Púčekov dôraz na prácu s farbami však tento autor, známy aj svojimi priestorovými objektmi a inštaláciami, nahradil dadaistickou hravosťou svojich diel, z ktorých zaujme najmä plagát k filmu *Sladký čas Kalimagdory* (1967) s poetickou asamblážou, výstižne korešpondujúcou s uvoľnenou atmosférou snímky Leopolda Laholu.

Výrazný súzvuk plagátu s filmom, ku ktorému bol vytvorený, sa podarilo dosiahnuť aj Milanovi Veselému. Kým ku svojmu dlhometrážnemu debutu *Kristove roky* si Juraj Jakubisko ako absolvent grafiky a fotografie na bratislavskej Škole umeleckého priemyslu vytvoril vlastný výtvarný návrh plagátu, ktorého hlavným motívom je ním dotvorená kresba Leonarda da Vinciho, nasledujúce dve Jakubiskove diela už majú plagáty práve od tohto autora. Podľa Jakubiskových slov sa totiž k tvorbe plagátov k vlastným filmom uchýľoval len v tých prípadoch, kedy sa mu v jeho okolí nepodarilo nájsť známeho, ochotného túto úlohu splniť podľa jeho režisérskych predstáv. Veselému sa to azda podarilo – výrazné farby a tvary korešpondujú nielen so súdobým výtvarným názorom, ale aj s Jakubiskovým bujným režijným spracovaním filmov *Zbehovia a pútnici* (1968) a *Vtáčko-*

via, siroty a blázni (1969). Okrem nich sa súčasťou výstavy stali aj Veselého plagáty k filmom Štefana Uhra, Martina Hollého či Dimitrija Plichtu.

Nemožno aspoň stručne nespomenúť aj ostatných zastúpených autorov, ako Tomáš Písecký, Ivan Popovič, Igor Ševčík a Milan Kordoš, Ján Vančo a Gita Skoumalová a mnohých ďalších, ktorým sa nesignované diela doteraz nepodarilo atribúovať. Škoda, ostáva však dúfať, že niekedy sa ešte dozvieme, kto bol autorom zaujímavých výtvarných návrhov k natoľko významným filmom 60. rokov, akými boli *Panna zázračnica* (1966) Štefana Uhra či *Psychodráma* (1964) Jozefa Zachara.

Výstava Slovenský filmový plagát je príjemným návratom do čias, kedy bol filmový plagát ešte svojbytným umeleckým dielom, poskytujúcim svojim tvorcom slobodu umeleckého vyjadrenia bez ohľadu na marketingový účinok, ktorý je dnes jeho primárnou funkciou. Práve vďaka tejto voľnosti imaginácie svojich autorov, ktorých návrhy často s dejom samotného filmu korešpondovali len prenesene alebo vôbec nie, však dokázali tieto diela sprostredkovať jeho atmosféru, a tak vyvolať u divákov záujem o konkrétnu snímku. Dnes si pri tom uchovali svoju zvláštnu schopnosť pôsobiť a vyvolať umelecký zážitok aj samostatne, a to aj v prípade, kedy recipient nemá o filme, ku ktorému tieto dielka vznikli, ani tušenie. To sa, žiaľ, o väčšine dnešnej mainstreamovej produkcie s uniformným výrazom založeným na šablónovitej práci s tvármi filmových hviezd povedať nedá, aj keď samozrejme, výnimky sa vždy nájdu. Porovnať ich s dielami „zlatého veku“ je nesporne inšpirujúce.

Monika Mikušová

(autorka je doktorandka na Katedre vied o umení a pôsobí v Stredoeurópskom dome fotografie)

Finále oslávilo okružhle výročie

Už po dvadsiaty raz sa v Plzni (a druhý raz i v Prahe) konal Festival českých filmov Finále. Od 23. do 29. apríla 2007 videlo 21 560 divákov na 172 projekciách 186 filmov v jedenástich sekciách. Nižší počet festivalových divákov (o 1 840 menej ako vlani) súvisí s nižším počtom projekcií (o 112 menej ako vlani), ale i tak je to číslo, ktoré môžeme našim susedom len závidieť. Prevyšuje totiž počet divákov na všetkých slovenských filmoch na Slovensku počas celého roka 2006!

V súťaži celovečerných filmov festival uviedol 20 filmov (a mimo súťaž *Vratné lahve*), medzi nimi figuroval i jeden slovenský zástupca, koprodukčný film *Obsluhoval jsem anglického krále* Jiřího Menzla. Medzinárodná porota pre celovečerný film, ktorej členom bol i generálny riaditeľ SFÚ Peter Dubecský, udelila hlavnú cenu Zlatého leďňáčka debutu Karin Babinskej *Pusinky* a Ocenenie za mimoriadny filmový počin snímke Petra Nikolaeva ... *a bude hŕť*. Režisér a producent Robert Kirchhoff bol slovenským zástupcom v Medzinárodnej porote pre dokumentárny film, ktorá udelila Zlatého leďňáčka za najlepší dokument filmu Heleny Třeštíkovéj *Marcela*. Do súťaže bol zaradený i dokument slovenskej režisérky Viery Čákanyovej *Under Underground*, nakrútený na FAMU. Divácku cenu i Cenu AČFK za rok 2007 si z Plzne odniesol debut Roberta Sedláčka *Pravidla lži*.

Okrem filmov pripravili organizátori i niekoľko koncertov a výstav (napr. Miloš Fikejz – Báječní lidé s klikou, Pavel Pták – Historie Finále, Jiří Kučera – Zastavené obrázky 1972 – 1985), besedy a semináre (napr. česká filmová hudba) či zaujíma-

vé kinolektoráty Borisa Jachnina. Vydali tiež spomienkovú publikáciu venovanú vlani zosnulému dokumentaristovi Janovi Špátovi, doplnenú o DVD s jeho filmami. Pre odbornú verejnosť bol určený Panel pripravovaných hraných filmových projektov.

Organizátori festivalu Finále Plzeň tradične nezabúdajú ani na Slovensko. V sekcii Stredoeurópsky film sa premietal dokument Marka Škopa *Iné svety*, v sekcii Báječní lidé s klikou pripomenuli nedožitú 60. narodeniny Deža Ursinyho filmy *Neberte nám princeznú* Martina Hofmeistera a *Obrázky z výletu za plot blázinca* Deža Ursinyho, v sekcii Nejbouřlivější desetiletí české kinematografie – rok 1967 (ktorá už tradične kvalitou prevýšila väčšinu noviniek) sa hrali *Kristove roky* Juraja Jakubiska, svoju najnovšiu tvorbu predstavili študenti VŠMU, premietali sa filmy *Ďalšie dejstvo* – Következő felvonás Matyása Priklera, *V tesnej blízkosti* Marty Ferencovej, *Backspace* Kristíny Herczegovovej, *Ábelov čierny pes* Mariany Čengel-Solčanskej a Dara Rolins a Zdeněk Suchý modelovali pásmo slovenských videoklipov s názvom *Umíte ešte slovensky?*.

Miro Ulman

OHLASY

Cannes úspešné aj pre Slovensko

Už po štvrtý raz malo Slovensko v termíne od 16. do 27. mája 2007 svoje zastúpenie na medzinárodnom filmovom trhu na jubilejnom 60. MFF Cannes, tentoraz v spoločnom pavilóne s Českou republikou. Slovenskú misiu v Cannes zorganizoval a financoval Slovenský filmový ústav (SFÚ) s podporou MK SR a v spolupráci so Slovenskou asociáciou producentov v audiovizii (SAPA).

Medzi návštevníkmi pavilónu boli programoví pracovníci medzinárodných filmových festivalov, producenti hľadajúci informácie o Slovensku ako perspektívnej a atraktívnej filmovej lokácii i novinári. Na propagáciu boli k dispozícii materiály *Slovak Films 2005 – 2007*, ktorý v sebe spája doteraz vydávaný *Katalóg slovenských filmov* a *Slovak Film Guide*, ďalej bulletin *Nové slovenské filmy 2007 – 2008*, *Správa o stave slovenskej audiovizie v roku 2006*, filmy a trailery na DVD a rôzne tlačové materiály. Pavilón zároveň poskytol priestor pre reprezentantov slovenských spoločností prítomných v Cannes na obchodné rokovania. A režisér Juraj Herz v ňom predstavil pripravovaný česko-slovenský film *Tma*.

Slovensko sa vďaka členstvu SFÚ v medzinárodnej organizácii European Film Promotion (EFP) po prvýkrát zapojilo do projektu *Producer on the Move*. Zatiaľ čo aktivity EFP na festivale v Berlíne smerujú k propagácii vychádzajúcich európskych hereckých osobností (*Shooting Stars*), v Cannes sú zamerané na zviditeľnenie najsľubnejších európskych producentov. Zástupcom Slovenska bol producent filmu *Rozhovor s nepriateľom* Marek Veselický. „Od-

chádzal som do Cannes s pocitom očakávania. Veľmi ma zaujímalo, ako to funguje v iných krajinách. Čakal som, a to sa mi aj potvrdilo, že stretnem ľudí podobného myslenia. Niektorí mali viac skúseností, iní menej, ale všetci sme v rámci rozmyšľania o filme na rovnakej úrovni. Som veľmi spokojný, pretože po poslednom stretnutí mám už tri preddohodnuté projekty. Veľmi dobré ohlasy mali projekcie filmu *Rozhovor s nepriateľom* na trhu už v Berlíne i teraz v Cannes. O film prejavili záujem festivaly v Locarne, San Sebastiane a Benátkach. Teší ma, že po prvých prezentáciách na medzinárodnom poli máme taký ohlas. Je to pre nás obrovská príležitosť a určite to dobre reprezentuje i našu krajinu. Myslím si, že to je aj cesta pre ďalších. Teraz sa zameriavam na produkciu celovečerného animovaného filmu *Extazy*.“ V Cannes bol i Alexander Wieser z EastWest Film-distribution, ktorý dodal, že „*Lančaričov film* ma fascinoval už na Berlinale. S nemeckým dabingom ho uvidia aj diváci v kinách v Nemecku a Rakúsku a záujem už prejavilo ďalších päť krajín.“

Na filmovom trhu mali projekcie i ďalšie slovenské a koprodukčné filmy, a to *Obsluho-*

Scenáristka a režisérka Zuzana Liová (vpravo) si v Cannes z rúk herečky Iréne Jacob prevzala Cenu za najlepší stredo- a východoeurópsky scenár v tréningovom programe ScripTeast.

val jsem anglického krále Jiřího Menzla a Tajnosti Alice Nellis. Z filmu Juraja Jakubiska *Barhory* sa zatiaľ premietal len trailer, ale ako povedala Deana Jakubisková-Horváthová „film sme už predali do viac než desiatich krajín.“ V programe festivalu sa síce neuvádzal žiadny slovenský film, ale na Slovensku (košické sídlisko Luník IX) sa na krúcal súťažný film Ulricha Seidla *Import-Export* a asi málokto vie, že pred každým predstavením znie počas zvučky nahrávka skladby C. Saint-Saensa *Aquarium* z roku 1992 v interpretácii Symfonického orchestra Československého rozhlasu pod taktovkou Ondreja Lenárda!

Veľmi nás potešila scenáristka Zuzana Liová, ktorá v poslednom čase slávila so svojím televíznym filmom *Ticho* úspechy i ako režisérka. Počas MFF Cannes boli vyhlásené výsledky prvého ročníka scenáristického tréningového programu ScripTeast a Zuzana Liová pre-

vzala za svoj Dom z rúk herečky Iréne Jacob, známej z filmu Krzysztofa Kieślowskeho *Dvojaký život Veroniky*, Cenu Krzysztofa Kieślowskeho TVP 2007 za najlepší stredo- a východoeurópsky scenár. „Je to veľmi dobrý pocit dostať cenu za scenár, ktorému som venovala už veľa času a energie,“ hovorí Zuzana Liová. „Je to rodinný príbeh o tom, ako ľahko sa môže stať, že naše dôkazy lásky voči najbližším sa nenápadne menia na vlastný egoizmus. Niekedy si myslíme, že vieme, čo je pre našich blízkych najlepšie, slepo nasledujeme svoje presvedčenie a ani si neuvedomíme, že im už vlastne ubližujeme. Je to aj o nenaplnení vzájomných očakávaní. Zatiaľ som nehládala producenta, lebo som chcela mať viac slobody na písanie, ale teraz asi začnem. A sľúbila som Iréne Jacob, že ak niekedy bude premiéra, tak ju pozvem.“

Miro Ulman

Udeľovali sa výročné ceny 18. Igric

Dňa 24. mája 2007 boli v Bratislave udelené výročné ceny Literárneho fondu, Slovenského filmového zväzu a Únie slovenských televíznych tvorcov za audiovizuálnu tvorbu roku 2006. Igric za celoživotné dielo bol udelený zakladateľovi Televíznej filmovej tvorby Ivanovi Terenovi. Igric za hranú tvorbu pre kiná nebol udelený, v tejto kategórii však získal tvorivú prémiiu Milan Čorba za návrhy dobových kostýmov vo filme *Obsluhoval jsem anglického krále* a Martin Štrba za nekonvenčnú dynamickú kameru v snímke *Hezké chvílky bez záruky*. Igrica za televíznú dramatickú tvorbu si odniesol Mátyás Prikler s filmom *Ďalšie dejstvo – Következő felvonás* za tvorivý prínos v oblasti réžie hraného filmu. V rovnakej kategórii boli tvorivými prémiami ocenení aj Dodo Šimončič za kameramanskú prácu vo filme *Zima kúzelníkov* a Marianna Čengel-Solčanská za réžiu televízneho filmu *Ábelov čierny pes*. Igrica za filmovú a televíznú dokumentárnu tvorbu porota udelila Markovi Škopovi za scenár a réžiu filmového svedectva o meniacom sa svete v období globalizácie *Iné svety*. Tvorivé prémie v kategórii získal Jaroslav Vojtek za sociologickú a morálnu reflexiu o dnešnej spoločnosti vo filme *Cesta za snom*, rovnako Jana Vlčková za dramaturgické a strihové stvárnenie témy v dokumente *O Soni a jej rodine*. Za rok 2006 nebol udelený Igric za animovanú tvorbu, tvorivé prémie si podelili František Jurišič za humorné spracovanie ekologickej témy vo filme *Ekomorfoza* a Martin Snopek za výtvarné návrhy a réžiu snímky *Pik a Nik*. Bez víťaza ostala aj kategória Herecký výkon vo filmovom alebo televíznom diele. Boli však udelené prémie, a to Milanovi Lasicovi za herecky presné vystihnutie postavy profesora a hrabalovskej poetiky v *Obsluhoval jsem anglického krále* a Attilovi Mokosovi za presvedčivý herecký výkon v ocenenom filme Mátyása Priklera. Tvorivú prémiiu za ostatnú televíznú tvorbu získali Richard Krivda, Marek Poláček, za študentskú tvorbu Daniela Rusnoková a Tomáš Zedníkovič. Za DVD a CD-ROM si prémie odniesli Miroslav Ulman a Marián Brázda za 2DVD *Elo Havetta Collection* a Pavol Barabáš za DVD *Kolekcia Grand Prix III*. V kategórii Audiovizuálna teória a kritika boli tvorivými prémiami ocenení Rudolf Urc a Gabriela Gavalčinová in memoriam za publikáciu *Galéria osobností* a Peter Gavalier za *Spletité cesty Wima Wendersa*. (uwe)

Ceny filmovej kritiky sú už známe

Na udeľovaní cien Igric sa odovzdávali aj 15. Ceny slovenskej filmovej kritiky za audiovizuálnu tvorbu roku 2006 na základe hlasovania členov Klubu filmových novinárov Slovenského syndikátu novinárov (KFN SSN). V kategórii dlhometrážne hrané filmy pre kiná cena nebola udelená, v kategórii ostatná audiovizuálna tvorba získal cenu film Marka Škopa *Iné svety*, v kategórii filmová kritika a publicistika bola ocenená Elena Ťapajová za dlhoročnú a stále trvajúcu filmovú publikačnú činnosť a cene v kategórii najlepší zahraničný film v slovenských kinách sa tešil film Pedra Almodóvara *Volver*. Slovenskí filmoví novinári ocenili aj distribučnú spoločnosť Continental film za uvedenie tohto filmu do kín, ďalej generálnu manažérku Palace Cinemas Andreu Baisovú za prínos k práci KFN SSN a kolektív tvorcov zo Slovenského filmového ústavu za DVD projekt Slovenský film 80. rokov.

(sim)

MEDIA Desk Slovensko informuje...

V máji publikovala kancelária MEDIA Desk *Správu o stave slovenskej audiovizie v roku 2006*. Jej zmyslom je priniesť kompletné

informácie o všetkých aspektoch audiovizie, od legislatívy cez tvorbu, distribúciu, školstvo až po televízie. Správa – jej objektivita, prehľadnosť a dôveryhodnosť – sú vysoko hodnotené na medzinárodných fórach, čerpajú z nej aj inštitúcie ako European Audiovisual Observatory alebo Media Salles.

K negatívam roku 2006 jednoznačne patrí fakt, že premiéru nemal ani jeden slovenský majoritný hraný film pre kiná, na druhej strane je na rok 2007 plánovaných 13 premiér slovenských celovečerných filmov. Pozitívne sú čísla z distribúcie – rok 2006 bol najúspešnejším vzhľadom na počet divákov i tržby. Nárast počtu divákov oproti predchádzajúcemu roku predstavuje 55,1 percent a je rekordným aj v rámci Európskej únie (druhý najvyšší po Litve). Do slovenských kín prišlo 3,395 mil. divákov, ktorí zaplatili na vstupnom viac než 291 mil. Sk. Slovenská kinematografia bola mimoriadne úspešná i vo fonde Eurimages (rekordné 3 podporené projekty so slovenskou účasťou) a už tradične i v programe MEDIA (od roku 2003, kedy sa Slovenská republika stala členským štátom v programe, získali domáce subjekty podporu vo výške viac než 50 mil. Sk). Autorom správy je Miroslav Ulman, editormi Ildikó Pongó a Vladimír Štric. Správu nájdete v slovenčine i angličtine na www.mediadesk.sk, jej krátenú podobu v prílohe Film.sk na str. A – H.

(vs)

Čísla a fakty prehliadky 14. Febiofest

Dňa 25. apríla sa na Slovensku skončila 14. Medzinárodná prehliadka filmu, televízie a videa Febiofest 2007. Festival sa konal v ôsmich slovenských mestách, na 283 filmových predstavení prišlo spolu 12 245 divákov. To je o 200 menej ako v roku 2006. Bratislava sa na celkovom počte podieľala približne dvoma tretinami, keď 179 predstavení videlo 8 132 divákov. 14. Febiofest divákovi ponúkol spolu 175 filmov (z toho 87 celovečerných) v 15 sekciách. Divácky najúspešnejším filmom prehliadky sa stal český film *Hezké chvílky bez záruky* Věry Chytilovej, ktorá sa otvorenia Febiofestu osobne zúčastnila. Druhé miesto patrí novinke Otara Ioselianiho *Jesenné záhrady* a trefou najnavštevovanejšou snímkou bola *Transylvania* režiséra Tonyho Gatlifa.

(uwe)

Novootvorený taliansky filmový klub

Sériou filmov venovaných téme „Taliani a rodina“ bol v apríli otvorený Filmový klub Talianskeho kultúrneho inštitútu v Bratislave, ktorý chce pomocou filmov významných režisérov prezentovať rôzne aspekty talianskej spoločnosti. Diváci mohli doteraz vidieť filmy Ettore Scolu, Maria Monicelliho či Carla Verdoneho. V júni sú na programe dva filmy, a to *Rodinný portrét* Luchina Viscontiho (1974) a film *Il pranzo della domenica* Carla Vanzinu (2003). Filmy sa premietajú z DVD v taliančine, niektoré s talianskymi titulkami. Cyklus sa bude prezentovať aj v Spojenej škole v Nitre.

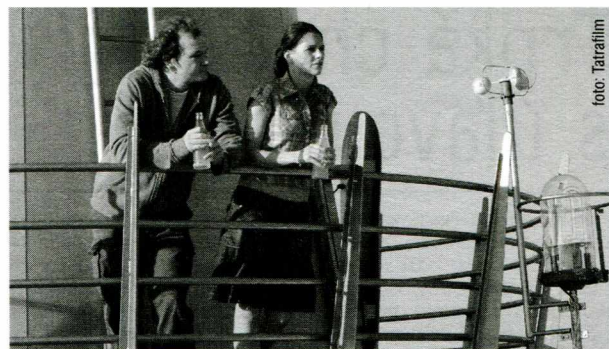
(uwe)

Príliš umelý svet

Šepťe, Samotáři, Jedna ruka netleská a najnovšie Grandhotel. Divácky vďačné filmy, v ktorých sa režisérovi Davidovi Ondříčkovi podarilo nájsť kompromis medzi filmárskou kvalitou a „ľudovou“ zábavou. Kvalitou ostáva neprekonaná predovšetkým Ondříčkova spolupráca s Petrom Zelenkom na filme Samotáři. Po menej vydatenom filme Jedna ruka netleská (ktorý napísal spoločne s hlavnými predstaviteľmi filmu) sa možno v očakávaní lepšieho výsledku rozhodol Ondříček na svojom najnovšom filme Grandhotel spolupracovať so spisovateľom Jaroslavom Rudišom. Kostra príbehu sa však nezmenila. Opäť je postavený najmä na podivných postavách a ich fažko naplniteľných vzťahoch.

Fleischman (Marek Taclík) je čudák. Hlavou je v oblakoch, a preto mu chodza po zemi spôsobuje nemalé problémy. Býva a pracuje na kopci nad mestom (liberecký Jěštěd) v priestoroch hotela, ktorý je

zároveň televízny vysielateľ. Pred nemiestne vulgárnym a sexom posadnutým šéfom (Jaromír Dulava) a životom ako takým uniká do najvyšších častí veže. Tu sa amatérsky, ale o to dôslednejšie venuje meteorológii a usilovne pracuje na svojom úniku z „retro-futuristickej“ budovy a celého mesta. Fleischmanovo outsiderstvo imponuje upratovačke s nízkym sebavedomím Zuzane (Dita Záborská), ktorá svoje problémy rieši pomocou ženských časopisov a rozhovormi s krásnou hotelovou služobnou Iljou (Klára Issová). Ilja si chce čím skôr zabezpečiť potomstvo, kvôli čomu je schopná s kleptomanskou dôslednosťou nakradnúť plnú skrinku tanga nohavičiek pre potešenie svojho priateľa a nádejného otca Patku (Jaroslav Plesl). Netuší však, že Patka, ktorý zasvätil svoj život „American way of life“ a podomovému predaju „superuniverzálnych“ tekutiny Happy Life, disponuje žalostne nízkym počtom spermií. Zástup svojs-

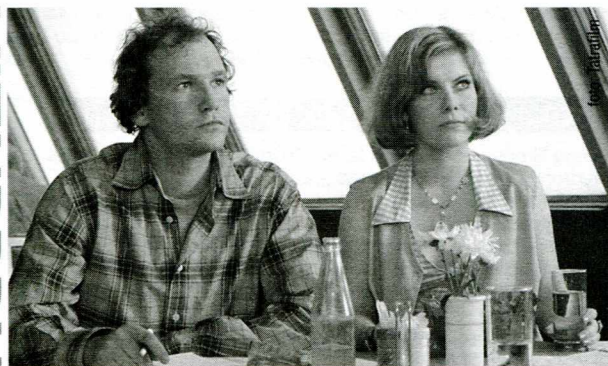
kých postavičiek dopĺňa nemecký hotelový hosť a údajný vojnový veterán Franz (Ladislav Mrkvička). Ako postupne vypláva na povrch, za čudným správaním každého sa skrýva trauma z minulosti, ktorú sa pokúšajú prekonať.

Filmom Grandhotel Ondříček formálne nadväzuje na svoje divácky najúspešnejšie filmy Samotáři a Jedna ruka netleská. Spolu so svojim dvorným kameramanom Richardom Řeřichom sa opäť zameria na vizuálne do čista vyleštené zábery, ktoré občas zachádzajú do samoúčelného manierizmu. Ten preráža aj z inak milého a dôsledného retro-vizuálu celého filmu. Fleischman popíja neznačkovú oranžádu z prednoveembrových fliaš, Patka jazdí vylešteným autom s dizajnom z konca 80. rokov a kapitola samou o sebe je impozantný „hotelovýsielač“ na vrchole Jěštědu z polovice 70. rokov, ktorý dominuje okoliu, aj celej snímke.

Už od svojho debutu Šepťe si David Ondříček dáva záležať na hudbe k filmu. V skladaťovi a hudobníkovi Janovi P. Muchowovi našiel ideálneho spolupracovníka, ktorý dokáže vytvoriť aj výrazný soundtrack. Pre Grandhotel tiež platí, že hudba – miestami až nemiestne – vystupuje do popredia a CD s ňou sa ako samostatná komodita možno uplatní lepšie ako film. Za prepracovaným vizuálom a hudbou však zaostáva scenár. Výsledkom je povrchné vyrozprávaný príbeh, rozdrobený do menších, väčšinou tragikomicky ladených etúd. Herci síce vytvorili zaujímavé a miestami aj vtipné postavičky, ale akoby im chýbal ľudský rozmer. Ostávajú len na úrovni dekorácie dopĺňajúcej síce krásne melancholický, ale predsa len príliš umelý svet krúžiaci okolo veľkej osi televízneho vysielateľa.

Ondrej Starinský

(autor je filmový publicista)

Grandhotel (Grandhotel, Česká republika, 2006)

Réžia: David Ondříček. **Námet:** Jaroslav Rudiš. **Scenár:** Jaroslav Rudiš, Pavel Jech. **Spolupráca na scenári:** Marek Epstein, Jan Novák, David Ondříček. **Kamera:** Richard Řeřicha. **Hudba:** Jan P. Muchow. **Strih:** Michal Lánský. **Hrajú:** Marek Taclík, Klára Issová, Jaroslav Plesl, Jaromír Dulava, Dita Záborská, Ladislav Mrkvička, Věra Havelková, Kryštof Mucha, Tatiana Vilhelmová. **Minutáž:** 96 min.

Trpká chuť viny s úľavou

Druhý román anglickej autorky Zoë Hellerovej *Zápisky o škandále* z roku 2003 zaznamenal pozoruhodný úspech okamžite po svojom vydaní, o čom svedčí aj jeho zaradenie do užšej nominácie na prestížnu literárnu cenu Man Booker Prize. Do filmovej podoby ho stvárnil režisér Richard Eyre, známy slovenskému divákovi najmä vďaka filmu *Iris* (2001) o živote spisovateľky Iris Murdochovej, tiež v hlavnej úlohe s Judi Dench.

V centre príbehu filmu *Zápisky o škandále* je dáma „v rokoch“ – zatrpknutá, slobodná a bezdetná Barbara Covett (Judi Dench), ktorá učí na miestnej škole na severe Londýna. Svoju zakomplexovanosť z premárnenej mladosti a prázdnej existencie dneška si kompenzuje citovou naviazanosťou k svojej mačke, malými revoltami voči riaditeľovi či uštipačnými poznámkami voči okoliu. Rešpekt, nielen medzi školskými lavicami, si buduje na imidži chladnej, uzavretej a prísnej osobnosti. Zlom v jej charaktere nastane po príchode novej učiteľky, štyridsiatničky Sheby Hart (Cate Blanchett), ktorá okolie zaujme a očarí nielen svojím naivným pacifistickým prístupom, ale i neprehliadnuteľnou krásou a čistotou. Barbara začína k novej kolegyni pociťovať silnú spolupatričnosť a rozhodne sa vstúpiť nielen do jej rodinného kruhu, ale stať sa i jej najbližšou priateľkou. Zmenu v jej postoji vzápätí spôsobí škandalózne zistenie, že Sheba udržuje milostný pomer so svojím pätnásťročným študentom. Barbarine

urazené city a závisť nedotknutej panny vyústia do posadnutosti po pomste, a keď sa ich spoločný kolega rozhodne Barbare zdôveriť s láskou k Shebe, tá využije príležitosť a spustí kolobeh dramatických zvrátov, obviňovania a nenávisti...

Rozprávačom príbehu sa prostredníctvom Barbarinho monológu počas celého filmu stáva denník, do ktorého si Barbara zapisuje svoje pozorovania. Práve cez takmer dvojročné zápisky sa divák dozvedá o jej skutočných myšlienkach, zámeroch a pocitoch, ktoré prechováva k okoliu, no najmä k samotnej Shebe, jej staršiemu manželovi, večne nespokojnej pubertálnej dcére a synovi s Downovým syndrómom. Denník odhaľuje divákovi nielen charakterystiku opísaných osôb, ale i samotnú postavu Barbary, ktorá cez ich opis chtiac-nechtiac ukazuje svoje vlastné vnútro, nádeje, sny, posesívne túžby a obavy.

Silný cit, ktorý Barbara prechováva k Shebe, nemožno považovať za „čisto priateľský“. Je z nej cítiť istú nádej nájsť v Shebe objekt pre investovanie nikdy nevyužitých materských citov či priam nikdy nepriznaných lesbických sklonov. Je Shebou fascinovaná, priam až posadnutá, akonáhle sa však dozvie o skrývanom tajomstve, cíti sa zradená, ponížená a „vynechaná“, preto sa rozhodne pomstiť najkrutejšou formou, akú má práve v moci.

Okrem spomínaných zápisiek je charakter Sheby vykreslený najmä cez emocionálne silné spoločné rozhovory a výstupy, pri ktorých sa Barbare

zdôveruje s nenaplneným životom. Vyjadruje tak nespokojnosť stále krásnej a atraktívnej ženy v strednom veku, ktorá je však pripútaná k chorému dieťaťu – bez možnosti úniku, bez slobody výberu vlastnej cesty a realizovania sa v oblasti milovaného umenia. No i napriek jej „spovedi“ je jej vzťah k mladému študentovi nejasný. Prečo sa žena, ktorá vzbudzuje záujem mnohých mužov, rozhodne nájst útechu práve v náručí pätnásťročného chlapca? Prečo je žena, ktorá pôsobí intelektuálne zrelo, fascinovaná nedospelou fyziognomickou i duševnou stránkou dieťaťa? Jej konanie a motívy, odôvodnené len pudovou príťažlivosťou, sú nejasné a nepochopiteľné, a tak sa z charakteru jej postavy stáva nielen (cielené) nevyrovnaná a zmätená žena, ale i pre diváka ťažko pochopiteľná osobnosť bez zreteľných motívov, ktoré by vysvetľovali jej chovanie. Jedným z ďalších nejasných motívov filmu je Shebin problematický vzťah s matkou, ktorý je zobrazený len veľmi povrchné a ktorý by hlbšou analýzou možno poodhalil dôvody Shebinho celkového počínania. Film je však i napriek tomu dôveryhodnou drámou dvoch žien, žijúcich svoj život plný osobných utrpení a zlyhaní. Scény vzájomných ostrých výmen názorov, emocionálnych výbuchov či samotného fyzického konfliktu sú majstrovským prevedením dvoch výborných herečiek (nominácia oboch na Oscara) a už len kvôli herectvu Cate Blanchett a Judi Dench sa film oplatí vidieť.

Dej s dramatickou a pútavou zápletkou vtiahne diváka do víru udalostí, nadväzujúcich na seba vo vysokom rytme strihov, sprevádzaných výstižnými tónmi hudby Philipa Glassa, ktorá dokonale korešponduje s obrazom. Oko kamery diváka nepustí a robí z neho aktívneho účastníka intímneho príbehu práve vďaka detailným záberom tváří a presvedčivej mimike oboch ženských predstaviteľiek. Dej príbehu je lineárny, popretkávaný spomienkami, ktoré sú znázornené cez retrospektívne prestrihy. Montáž je dynamickejšia, tvorca využíva zmenu filtra počas intímnej scény s výsledným mäkkým zafarbením.

Film *Zápisky o škandále* nerieši otázku sexuálneho vzťahu vydatej staršej ženy a študenta – tínedžera. Nepolemizuje o tom, čo je správne či nesprávne, čo je zdravé a morálne. Rozpráva príbeh o rôznych formách priateľstva, o láske a jej odlišných podobách a stupňoch, no najmä o osamelosti, strachu zostať sám a o prázdnote a snahe ju všemožne vyplniť. „*Ludia strácajú roky s partnermi, ktorí sú úplne z inej planéty. Chceme tak strašne veriť, že sme sa navzájom našli. Zbierame odvahu k poznaniu skutočnosti, na rozdiel od vhodnosti.*“ Tok života pokračuje, nezastavuje sa, treba ísť ďalej, treba hľadať. Bez ohľadu na prostriedky a spôsoby ako dosiahnuť cieľ. Účel svätí prostriedky a vina sa miesi s úľavou...

Zuzana Wallnerová

(autorka je študentka žurnalistiky a mediálnych štúdií na Masarykovej univerzite v Brne)

Zápisky o škandále

(Notes on a Scandal, Veľká Británia-USA, 2006)

Réžia: Richard Eyre. **Námet:** Zoë Heller – rovnomenný román. **Scenár:** Patrick Marber. **Kamera:** Chris Menges. **Hudba:** Philip Glass. **Strih:** John Bloom, Antonia Van Drimmelen. **Hrajú:** Judi Dench, Cate Blanchett, Bill Nighy, Andrew Simpson, Michael Maloney. **Minutáž:** 92 min.

MÁRIA KRÁĽOVIČOVÁ

Mária Kráľovičová (1927) oslavuje svoje životné jubileum. Hoci sa v prostredí slovenského kultúrneho života zapísala skôr ako divadelná herečka, vytvorila aj množstvo úloh najmä v televíznej a niekoľko vo filmovej tvorbe. Od začiatkov svojej kariéry sa uplatňovala aj ako recitátorka, s jej príznačným zvonivým hlasom a podmanivým prejavom sa spájajú stovky rozhlasových postáv.

Mária Kráľovičová sa narodila v malej dedinke Čáry na Záhorí, bez vlakového či autobusového spojenia, ďaleko od mestského divadelného života. Aj keď v rodine mali blízko ku „komedianstvu“, jej mama bola ochotníčka a teta pracovala ako uvádzačka v Slovenskom národnom divadle, netušila, že jej osud predurčil dráhu herečky. Najskôr sa učila za holičku, bola predavačkou a úradníčkou, až si náhodou prečítala v novinách inzerát. Bolo to v roku 1945, kedy sa v budove SND konal konkurz do hereckých súborov celého Slovenska. Prijali ju vtedy ako jedinú. Tak sa dostala do Martina, kde sa začala učiť abecede herectva. Po dvoch rokoch sa vrátila do Bratislavy, aby sa stala študentkou dramatického odboru konzervatória. Už počas štúdia ju v roku 1948 angažovali do činohry SND. Jej prvou úlohou bola postava Anežky v Moliérovej *Škole žien* v réžii Karola L. Zachara, no o pár mesiacov prišla jedna z jej životných rolí, Sládkovičova *Marína* pod vedením režiséra Jozefa Budského. Členkou činohry SND je dodnes, momentálne ju môžeme vidieť vo Feydeauovom *Chrobákovi v hlave*, v Tajovského *Ženskom zákone*, v Bernhardtovom *Ignorantovi a šialencovi*, Timravinom *Veľkom*

šťastí, v Andrejevovej *Kataríne* a v hre Tani Kusej *S mamou*.

Hoci, ako sama tvrdí, divadlo pre ňu znamená základ, druhým domovom sa jej stala televízia. Ako vníma rozdiel medzi divadlom a filmom? „Rozdiely sú aj nie sú. Nie v pocitoch, vo vnímaní, ale iné je to fyzicky. V divadle prežívam hru a svoju úlohu ako celok. Vykročím – a idem do cieľa, nech sa deje, čo sa deje. Vo filme a v televízii sa dá so záberom pracovať, viac to závisí od techniky, nie od herca. Ale aj tak rada spomínam na časy, keď sme aj v televízii „robili divadlo“ – na jeden pokus a na živo. Boli to nervy, ale tiež prekrásne dobrodružstvo, neznáma krajina, obohacujúca a inšpirujúca. Najradšej som mala poéziu a veľké, citové role. No herečka musí hrať všetko, ak je vec dobrá a zaujímavá. Pre mňa je rozhodujúca kvalita textu.“ Na televíznej obrazovke sa objavila ako prvá slovenská herečka. Bol to vtedy odvážny krok, televíziu považovali za málo serióznym prostriedkom a mnohí ju od nej odhovárali. Spolu s Elom Romančíkom, pod režijným vedením Jána Roháča, otvorili v roku 1956 televíznou inscenáciou *Dovidenia, Lucien* legendárnu sériu televíznych pondelkov. Hoci vtedy netušila, čo pre ňu bude televízia znamenať, priniesla jej stovky ďalších

foto: Peter Procházka

úloh v inscenáciách a seriáloch. Vďaka účinkovaniu v inscenáciách ako *Anna Christie*, *Buddenbrookovci*, *Leto v Nohante*, *Zbohom, pán profesor*, *Výnosné miesto*, *Ľudský hlas*, *Verejný žalobca* či *Inšpektor sa vracia* sa dostala do povedomia československých divákov. Ani v súčasnosti sa televíznej tvorbe nevyhýba, donedávna vytvárala jednu z hlavných postáv v televíznom seriáli *Rodinné tajomstvá*. Za celoživotné zásluhy v oblasti televíznej tvorby ju na galavečeri OTO 2006 uviedli do Siene slávy. Dnešného televízneho diváka vníma inak ako za čias televíznych pondelok. Hovorí, že „dnes ľudia zízajú na reality šou, aj keď na ne nadávajú. Azda by sa už ani nevedeli sústrediť na inscenáciu, prevláda záujem o rýchlo stráviteľné typy programov. Akoby sa im už nechcelo rozmyšľať, vnímajú len momentálne informácie – je to duchovný mor ľudí“.

Filmová tvorba k Márii Kráľovičovej natoľko štedrá nebola. Sama to vysvetľuje z pohľadu ženy – herečky. „Slovenský film sa podľa mňa zachoval k ženám zle – a to doslova. Ani jedna z našich herečiek sa nesta-

la hviezdou prostredníctvom Slovenskej filmovej tvorby. Emília a Magda Vášáryové sa preslávili na Barrandove, rovnako ako Božidara Turzonovová, Zdena Studenková a ďalšie. Herečky akoby tu v tom období ani nejestvovali, neobsadzovali ich do výrazných postáv. Veľké úlohy v tom čase patrili mužom – Jánošík, Kapitán Dabáč... Jednoducho, akoby slovenských filmárov osud žien vtedy vôbec nezaujímal.“

Prvú filmovú úlohu v roku 1950 vytvorila v Bielikovej *Priehrade* v postave Ulky Bujnovej, partnerky Júliusa Pántika. Nasledovala detektívka *Petra Solana Muž, ktorý sa nevrátil* (1959), jej komediálnu stránku herectva využil Ján Lacko v snímkach *Skalní v ofsajde* (1960) a *Výlet po Dunaji* (1962) a v roku 1963 stvárnila hlavnú ženskú úlohu vo filmovom prepise Čechovovej divadelnej hry *Ivanov* v réžii Jozefa Budského, ktorý si tak zopakoval slávnu inscenáciu zo SND. Nie tak dávno sa Mária Kráľovičová objavila vo filmoch Evy Borušovičovej *Amália, ja sa zbláznim* (1999) a *Vadí nevadí* (2001). Nakrúcanie a spolupráca s mladými režisérmi a mladými hercami sú pre ňu veľmi osviežujúce. Ako sama povedala, má radosť z toho, že ju berú ako kamarátku. Práca s nimi na ňu pôsobí omladzujúco.

Mária Kráľovičová patrí medzi tých, ktorí svoj vek nevnímajú. Je známa ako čulá a vitálna dáma, zapálená pre prácu. Tajomstvo jej dobrej kondície a aktivity tkvie predovšetkým v činorodej povahe, ktorá jej nedovolí sedieť so založenými rukami. „Mám priveľa energie, než aby som celkom nechala herectvo. A kým ma režiséri potrebujú – čo si môžem želať viac?“

Zuzana Oravcová

(autorka je absolventka filmovej vedy FTF VŠMU)

MARIÁN ZEDNIKOVIČ

(15. 8. 1951 – 5. 5. 2007)

Keď sa vo februári v dennej tlači objavila správa, že priamo na javisku svojej domovskej scény Divadla Astorka Korzo '90 v Bratislave v hre *Macocha* skolaboval herec Marián Zednikovič, držali sme mu palce v súboji s ťažkou chorobou. Svoj boj však v máji prehrál.

Marián Zednikovič absolvoval herectvo na VŠMU v roku 1974. Šesť rokov pôsobil na scéne Divadla pre deti a mládež v Trnave, desať rokov v činohre Novej scény v Bratislave a od roku 1990 v Divadle Astorka Korzo '90. Získal niekoľko divadelných ocenení.

Pred televíznou kamerou debutoval Marián Zednikovič v roku 1973 v Slovenskej televízii, kde neskôr stvárnil desiatky komediálnych postáv, hlavne v detských programoch. Niet sa čo čudovať, že práve on bol obsadený do dabovania úspešného seriálu *Včielka Maja*. Jeho Vilka deti milovali a ešte dlho bude tento 104-dielny seriál zabávať ďalšie detské generácie. Obsadzovali ho aj do televíznych seriálov, z ktorých pripomíname – *Naši synovia* (1974), *Výmysly uja Elektróna* (1978), *Život bez konca* (1982), *Odchody a návraty* (1983), *Povstalecká história* (1984), *Safari za kuchynou* (1991 – 1992) a *Zborovňa* (1999 – 2002), ktorý práve reprízuje Slovenská televízia. Po prvý raz však Marián Zednikovič stál pred kamerou v roku 1969, keď ho režisér Jozef Medved' obsadil do postavy Viktora v komédii *Čierna minúta*. Jeho výrazný hlas sme obdivovali najskôr pri nahovorení postáv iných hercov – Hrústa vo filme *Keby som mal dievča* (1976), Čermáka v *Tichej radosi* (1985) a Petra Turana vo filme *Kúpeľňový hráč* (1988). V slovenských filmoch

pre kiná stvárnil aj Maťka v *Demokratoch* (1980), Aurela vo filme *Zbohom sladké drienoty* (1983), Maja v *Káre plnej bolesti* (1985), Doda Sysla v komédii *Utekajme, už ide!* (1986), scenár-

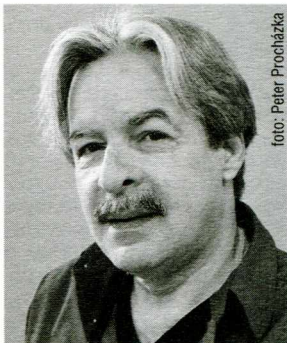
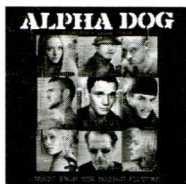

foto: Peter Procházka

ristu a režiséra Jozefa Slováka v komédii *Dávajte si pozor!* (1990), Maxa v koprodukčnom filme s Rakúskom *Rošáda* (1991), Harala v detskom dobrodružnom filme *Tajomstvo alchymistu Storitza* (1991) a šoféra vo filme *Orbis pictus* (1997). Jeho herecký talent si všimli aj českí filmári a obsadili ho do komédií *Pětka s hvězdičkou* (1985) a *Volná noha* (1989).

Po sedemročnej prestávke sa objavil pred kamerou najskôr v krátkom hranom filme študentky réžie na VŠMU Kristíny Herczegovej *Návšteva* (2004) a naposledy v čiernej stredometrážnej parodickej komédii uvedenej aj v kinách *Prirodzená smrť* (2004) Michala Krajňáka. **(švr)**

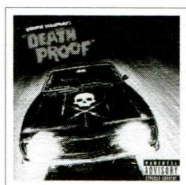
Alpha Dog

(Milan / Universal)

Sound-
track
k dráme
Nicka

Cassavetesa je s výnimkou troch skladieb – *Bullet and a Target* (Citizen Cope), *Enemy and I* (Lazarus) a cover verzie klasiky *Over The Rainbow* v podaní Evy Cassidy – zložený z piesní Aarona Zigmána, skomponovaných priamo pre film. Namiesto u soundtrackov

tradičnej kompilácie známych hitov tak vznikla príjemná zmes nových nahrávok, v ktorej dominuje rap, ale zastúpené sú aj metal, latino, funk, pop a R&B evokujúce 90. roky minulého storočia. Nenájdete tu hviezdy typu Coolio či JLo (aj Justin Timberlake vo filme len hrá!), ale talentovaných nováčikov ako Tech N9ne či Mic Holden (trochu pripomínajúceho Snoopu).

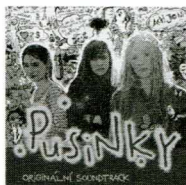

Quentin Tarantino's Death Proof

(Warner Music)

Keby Quentin Tarantino nenakrúcal filmy, pokojne by sa mohol živiť ako zostavovateľ soundtrackov. Zatiaľ čo vo svojich filmoch sa voľne inšpiruje všetkým, čo kedý videl, tak do svojich filmov zasa vyberá dávno zabudnuté hity či neznáme klenoty zo svojej bohatej diskotéky. Tentoraz čerpal najmä z hudby 60.

a 70. rokov, a tak dominuje hlavne pop, rock, surf a soul. Spomeniete si na kapely ako T. Rex (*Jeepster*), Smith (*Baby It's You*), Dave Dee, Dozy, Bich & Tich (*Hold Tight*), nechýbajú Jack Nitzche a Ennio Morricone. Hoci sa film dostane do našich kín v septembri pod názvom *Grindhouse – Auto zabijak*, soundtrack k nemu je ideálny na počúvanie do auta.

Pusinky

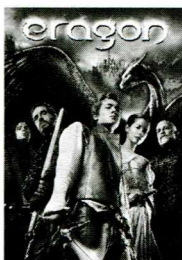
(Sony BMG)

Film *Pusinky* zvířazil na nedávnom Finále

le Plzeň 2007. Významnou mierou na atmosfére tohto dynamického road-movie sa podieľala i hudba Jana P. Muchowa, držiteľa Českých levov za hudbu k filmom *Jedna ruka netleská* a *Samotáři*, ktorý je podpísaný pod jedným z komerčne najúspešnejších čes-

kých soundtrackov – *Samotáři*. Muchowove pôvodné filmové kompozície sú prekladané nahrávkami klubových kapiel inšpirovaných britskou gitarovou scénou 90. rokov (Roe – Deer, Photolab, Toneless) či drum and bass (Le Pneumatik). Zo skladby gitaristu Photolabu Aleša Březinu alias a.m.almela *Ectasy of Amsterdam* sa už stal hit. Svieži album plný energie.

Miro Ulman

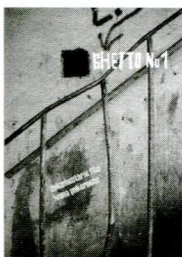
Eragon

(Bontonfilm)

Po Harry Potterovi, Pánovi prsteňov a Narnii prichádza ďalšie

dobrodružné fantasy. Chudobný farmársky chlapec Eragon nájde v Dračích horách podivný modrý kameň. Spočiatku ho chce iba speňažiť a zabezpečiť tým rodinu pred prichádzajúcou krutou zimou, lenže keď sa z kameňa „vyklúje“ dračie vajce a z neho neskôr dračie mláďa Safira, uvedomí si, že stojí tvárou v tvár dobrodružstvu, ktoré siaha vysoko nad jeho možnosti. Jeho prostý život sa cez noc zmení a on sa ocitne v novom, nebezpečnom svete intríg, kúziel a vojen.

Iba so starodávnym mečom a múdрым sprievodcom musí Eragon so Safirou zdolávať nebezpečné situácie a odolávať temným silám v kráľovstve, kde vládne kráľ, ktorého zlo nepozná hranice. Dokáže Eragon naplniť svoje predurčenie a prevziať bremeno legendárnych Dračích jazdcov? Osud kráľovstva leží v jeho rukách... DVD je v predaji ako 1- alebo 2-diskové prevedenie. Bonusmi na hlavnom disku sú komentár režiséra Štefana Fangmeiera, vynechané a rozšírené scény s komentárom režiséra a dokument o videohre na motív filmu. Samotný film má široko-uhlý prepis a okrem originálneho anglického zvuku je k dispozícii aj český a poľský priestorový dabing.

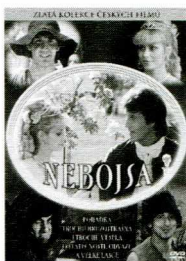

Ghetto No. 1

(Bontonfilm)

Rómovia žijú všade v Európe. Je to najpočetnejšia menšina bez vlastného teritória. Na ich zložitej ceste k dnešnej identite, ktorá trvala tisíc rokov a neobišla sa bez období genocídy, otroctva a prenasledovania, sa vytvorili veľké rozdiely medzi jednotlivými klanmi a rodinami. Líšia sa ich obyčaje, história aj jazyk. Dnes sa ich počet na území EÚ blíži k 10 miliónom a ak budú Bulharsko a Rumunsko prijaté za členov EÚ, toto číslo výrazne vzrastie. A sú to práve štáty východnej a stred-

nej Európy, kde rôznorodé rómske komunity žijú na okraji spoločnosti, často pod hranicou biedy a odmietajú sa prispôbiť okoliu či pravidlám spoločnosti, v ktorých žijú. Sú vnímaní ako „problémová“ menšina, ale kto nesie vinu za tento nepriaznivý stav? Kde hľadať jeho korene? Zaujímame sa my – ako väčšina – o skutočné problémy Rómov a ich príčiny? Máme odvahu pozrieť sa na život Rómov zblízka? Film *Ghetto No. 1* je príspevkom do večnej diskusie o spolužití Rómov a gadžov. Centrom filmu je Chanov – sídlisko v severných Čechách – český Luník IX. Chanov je rómske ghetto a dokument Ivana Pokorného ukazuje, ako v ňom Rómovia žijú.

Nebojsa

(Centrum českého videa / Bontonfilm)

Drevorubač Ondro sa ničoho nebojí, a preto ho všetci volajú Nebojsa. Jedného krás-

neho dňa sa vyberie do sveta, aby sa tam konečne naučil báť. Pri svojom dlhom putovaní, na ktorom ho sprevádza zbabelý malý zlodej Ferko, si poradí s bandou lúpežníkov, začarovaným mlynom, ohnivou skálou a ďalšími nástrahami, aby sa nakoniec mohol popasovať s kúzлами zlého čarodeja, ktorý zaklial krásnu princeznú. Ondro musí zozbierať odvalu a všetok dôvtip, aby sa mu podarilo oslobodiť princeznú a pochopi-

teľne – nesmie sa báť. Režisér Juraj Matula do hlavnej úlohy nebojácneho Ondru obsadil Janka Kronera, ktorému úspešne sekundovali Ondřej Vetchý, Zuzana Skopálová-Janyová, Václav Knop a Karol Machata. Hoci mal film pôvodne slovenský dabing, na DVD je iba český zvuk doplnený o české titulky. Film totiž vychádza ako súčasť „Zlatého fondu českých filmov“, čomu zodpovedá aj prevedenie. Obraz je v tomto prípade v klasickom televíznom formáte 4:3 a zvuk je dvojkanálový v Dolby Digital. Ďalšie jazykové verzie na DVD nie sú. Na disku nechýba trochu skromnejšia bonusová výbava. Nachádza sa na ňom fotogaléria, filmografia a rozhovory s hlavnými protagonistami.

Knoflíkáři

(DiViDi)

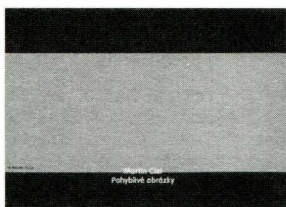
Filmy Petra Zelenku sú fiktívnymi dokumentmi (*Mňága – Happy End, Rok diavla*)

alebo majú štruktúru navzájom prepojených príbehov s nie práve tradičným obsahom (*Príbehy obyčajného šialenstva*). Zelenkovi nejde o prvoplánový humor založený na „hláškach“, skôr o jemný humor, niekedy až nostalgický. Povedkový film *Knoflíkáři* začína poviedkou *Šťěstí z Kokury*, v ktorej miestni obyvatelia nadávajú na zlé počasie na konci druhej svetovej vojny a vôbec netušia, aké šťastie im toto počasie vlastne prinieslo. Poviedka *Taxikář* (kde si jedného z „úchylov“ zahral aj režisér – pozn. aut.) hovorí

o tom, aké problémy musí dnes a denne riešiť vodič tohto dopravného prostriedku. Poviedka *Civilizační návyky* si berie na paškál rozdiely medzi fyzickou a duševnou hygienou, poviedka *Posledná slušná generace* skrýva tajomstvá starších pánov, poviedka *Pitomci* hovorí o genialite navonok neschopných ľudí, a napokon poviedka *Duch amerického pilota* sa v kruhu vracia k prvej poviedke. Na DVD je okrem kinotraileru a fotogalérie aj biografía a filmografia, záznam z odovzdávania Českého leva a posedenie režiséra s J. Burianom. Film má pôvodný zvuk doplnený titulkovou stopou pre nepočujúcich a so špeciálnym dabingom pre nevidiacich. Disk vychádza ako špeciál časopisu DiViDi.

Juraj Redeky

(autor je šéfredaktor internetového magazínu www.dvdspace.sk)

Martin Ciel: **Pohyblivé obrázky**

(Koloman Kertész Bagala / LCA
Publishers Group, Levice 2006,
149 strán, 199 Sk)

Vysokoškolský pedagóg, filmový teoretik a kritik Martin Ciel poskytuje na nevelkom priestore obsiahly prehľad špecifik filmového média a jeho vyjadrovania. Väčšina zo sedemnástich kapitol je celkom krátkych, v rozsiahlejšej Film v dejinách venuje najväčší priestor rôznym koncepciám „nového Hollywoodu“ (hrdina ako monštrum, oscilácia medzi iróniou a nostalgiou, zvlášťne interpretácie nefunkčného vzťahu muža a ženy, filmy s postavou straumatizovaného policajta...). Autor sa zaoberá fungovaním mýtu sprostredkovávaneho a ovplyvňovaného fil-

mom, zákonitosťami nových filmárskych umeleckých manifestov, poukazuje na schopnosti filmového znaku, typy montáže, potrebu konvencií vo filme a ich kreatívneho narúšania, transfiguráciu filmového obrazu ako znaku pri vnímaní divákom. Upozorňuje na súčasnú progresívnu východoázijskú „novú vlnu“. Nie práve jednoduchý text autor sprístupňuje pomocou didakticky použitých príkladov a porovnaní, takže môže upútať aj čitateľa, ktorý sa s odbornou filmovou literatúrou nestretáva. Pomerom strán a výzorom titulnej strany kniha pripomína filmové plátno.

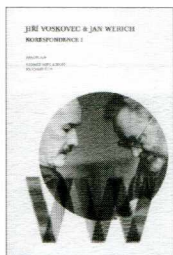

Pavel Taussig: **Hvězdy českého filmového nebe**

(Nakladatelství Brána, Praha 2007, 336 strán, 399 Sk)

Autor publikácie je renomovaný historik českého filmu. Pred revolúciou 1989 zasvätené uvádzal trezorové filmy na vtedajších Letných filmových školách, publikoval rad monografií, scenáristicky sa podieľal i podieľa na reláciách Českej televízie, venovaných histórii českého filmu a editori DVD vydaní starších českých filmov si ho pozývajú na nakrútenie jeho postrehov k vydávaným dielam. V jeho štýle sa snúbi vecnosť s pútavosťou. V predkladaných krátkych portrétoch najvýznamnejších nežijúcich hereckých osob-

ností českej kinematografie je stručný, nezaplavuje text enumeráciou, filmografie všetkých abecedne radených hviezd uvádza v apendixe. Čítavosť výstižných medailónikov, siahajúcich k meritu povahy, a kľúčových umeleckých výtvorov pripomínaných osobností, podporuje zaradením citátov, spomienok a rôznych zaujímavostí z ich života. Každá kapitola je oživená zopár fotografiami. Majiteľov z podstatnej časti identického prvého vydania s názvom *České filmové nebe* zláka toto rozšírené vydanie trinástimi novými portrétmi takých veličín, akými sú Brodský, Filipovský, Haas, Horníček, Hrušínský, Kopecký, Nový, Plachta, Šlégl...

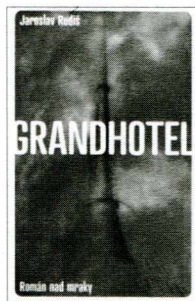

Jiří Voskovec, Jan Werich: **Korespondence I**

(Akropolis, Praha 2007, 352 strán, 599 Sk)

Listy, ktoré si posielali V + W v čase odlúčenia po Voskovcovej emigrácii, vychádzajú v obsiahlom súbore po prvýkrát. Jazykovo zvlášť ne pôvabná a aj dokumentačne pozoruhodná publikácia získava status zásadného editorského činu. Pri čítaní odkazov, ponôš, sklamaní, povzbudení, žartov, drobných múdrostí či hraní sa so slovami navzdory pocíťovanému „pošmúrnu“ okolo seba a v sebe, vyčnievajú archaizmy vmiešavané do hovorových slov

a funkčne používané vulgarizmy... Korešpondencia múzami obdarených priateľov prezrádza rôzne tlaky, ktoré pisateľov ovplyvňovali. Prvý publikovaný list Voskovca Werichovi je datovaný 25. septembrom 1945, pravidelné dopisovanie sa však začalo až v roku 1956, keď už nehrozila konfiškácia listov, ale komunistický marasmus aj ďalej vyžadoval používať narážky namiesto priameho označovania. Listy z bostonského archívu editorsky spracoval prof. Ladislav Matějka. V prvom zväzku (1945 – 1962) ich rozčlenil do desiatich oddielov, uvádzaných komentárom.

Jaroslav Rudiš: **Grandhotel – Román nad mraky**

(Labyrint, Praha 2006, 174 strán, 345 Sk)

Tragikomický román s osobitou atmosférou a poetikou nie je prepisom scenára, ani predlohou filmu Davida Ondříčka *Grandhotel*. Završený bol až po vytvorení filmového scenára, vysvetľuje a dopĺňa niektoré motívy, situácie a postavy filmu. „Príbeh nemožnosti odstrihnúť sa od koreňov,“ situovaný do Liberca a neďalekej hory Ještěd, prináša mozaiku krátkych bizarných historiek a portrétov hlbšie nerozvíjaných hotelových postáv. Tridsaťročný čudácky hrdina Fleischman (bez krstného mena) je samotár a celoživotný outsider. Autistická sirota a roj-

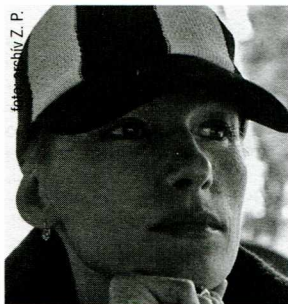
ko posadnutý sledovaním oblakov a počasia pracuje v hoteli na Ještěde. Panic bez kamarátov, pravidelne dochádzajúci k psychologičke, sa v živote cíti nepatrične a uviaznuto. Bezúspešne túži opustiť Liberec, kde strávil celý život, čo cíti ako príčinu všetkých svojich problémov. Žije s morálne pochybným bratrancom Jégrom, recepčným hotela na Ještěde. Stretáva sa s krehkou Iljou ako s femme-fatale, spoznáva kedysi vyhnaného sudetského Nemca, libereckého rodáka Franza, ktorý do rodiska priváza popol mŕtveho kamaráta. Rudišova poetika už predtým očarila v románovom debute *Nebo pod Berlínom* a v sugestívnej komiksovej trilógii *Alois Nebel*.

Peter Ulman

(autor je knihkupec – Artforum)

dokumentaristka Zuzana Piussi

Dokončujem film o osamelých ženách po štyridsiatke. Vo filme sa objavuje téma ženy, ktorá sa snaží vyrovnáť mužovi, chce mať rovnaké postavenie, chce byť nezávislá. Čoraz viac sa ale vo výpovediach žien objavuje názor o strate ženskosti a z toho prameniacej osamelosti. Film bude pravdepodobne stáť na štyroch príbehoch, cez ktoré chcem ukázať hľadanie odpovede jednotlivých protagonistiek na otázku, aká je žena v dnešnej dobe. Film o Kolibe je pred do-

fotografy Z. P.

končením, čaká na strihačku, ktorá je vo Francúzsku.

dokumentarista a strihač Marek Šulík

foto: archív M. Š.

V súčasnosti sa podieľam na niekoľkých dlhodobých projektoch. Dokončujem príbeh štyroch fotografií z Osvienčimu

fotografky Magdalény Robinsonovej. Mám už predbežný zostrih, spolu s producentkou Mirou Trizmovou riešime ešte otázku získania archívov a teším sa na hudobnú spoluprácu s Martinom Burlasom. Zároveň spracúvam amatérske filmy v projekte Rodinné archívy (www.rodinnearchivy.sk) a naozaj netrpezlivo (!!!) čakám na pridelený grant z programu AudioVízia. S Petrom Kereksom striháme film *Ako sa varili dejiny*. A popritom sa živím strihaním televízneho projektu *Záhady SK*.

režisér Vladimír Fischer

Režijne pripravujem v Slovenskej televízii reláciu o hudbe *Metro*. V súčasnosti realizujeme druhú fázu nakrúcania celovečerného hraného filmu *Polčas rozpadu*, ktorý by mal mať premiéru začiatkom decembra 2007.

foto: archív V. F.

ČO ROBIA?

Filmy ako v trezore

Dr. Divnoláska odpovedá na najrôznejšie otázky čitateľov, ktoré sa týkajú filmu, videa alebo televízie v súvislosti so Slovenskom (*na otázky týkajúce sa filmov inej proveniencie odpovedá na www.station.sk – pozn. red.*). Vaše otázky posielajte elektronicky na adresu: ulman@sfu.sk alebo poštou na adresu: redakcia Film.sk, Dr. Divnoláska, Grösslingová 32, 811 09 Bratislava. Neváhajte a pýtajte sa. Každý mesiac vám Dr. Divnoláska na tomto mieste odpíše zaručene kompetentnú odpoveď.

Vo Film.sk každý mesiac píšete o slovenských filmoch a cenách, ktoré získali. Má však normálny človek šancu niekde ich vidieť alebo si ich kúpiť na DVD? Pozdravujem vás a ďakujem vám za to, čo robíte. Jozef Jurán

– Najlepšiu šancu vidieť slovenské filmy máte na festivaloch a prehliadkach. Žiaľ, na Slovensku chýba národná filmová prehliadka, aká sa pravidelne organizuje v okolitých krajinách, kde sa teší veľkému záujmu divákov. A keďže Slovenská filmová a televízna akadémia vlani pod názvom Slovenský film 2006 zorganizovala len prehliadku filmov nominovaných na národnú filmovú cenu Slnko v sieti z rokov 2004 a 2005, jedinou šancou urobiť si ucelenejší prehľad o našej audiovizuálnej tvorbe bola sekcia Slovenský film 2006 na 8. MFF Bratislava a nedávny festival študentských filmov Áčko. Občas sa nejaký krátky film dostane do kín ako predfilm (naposledy *Z ulice* a *Monštrancia*), ale ani celovečerné filmy nie sú vždy uvedené do kín. Na distribučnú premiéru napríklad dodnes čaká film Zity Furkovej z roku 2003 *Jesenná (zato) silná láska* a filmy Pala Barabáša sa zasa hrajú len v kinách umožňujúcich projekcie z DVD. To by sa však malo zmeniť. Barabášov najnovší film *Tepuy* by už mal mať premiéru na 35 mm kópii. Najjednoduchšou cestou k divákovi sa zdá byť vydanie filmu na DVD. Ale okrem spomínaného Barabáša, ktorý si svoje filmy postupne vydáva sám s množstvom bonusov, v poslednom čase vyšli na DVD z novej tvorby len dokumenty *7 magických rokov* Mareka Šulíka, *Iné svety* Marka Škopa, *Slávnosť osamelej palmy* Marka Škopa a Juraja Johanidesa, *Mednyánszky Vladimíra Štrica* a *Slnčný štát* Martina Šulíka. Treba tu však poznamenať, že koprodukčné filmy s Českou republikou vyšli u našich susedov na DVD takmer všetky.

Ďalšiu príležitosť vidieť nové slovenské filmy by mohla poskytnúť televízia. Tá však zväčša ponúka len vlastnú tvorbu alebo filmy, na ktorých sa podieľala ako koproducent a tých v poslednom čase nebolo veľa. Na slovenských televíznych obrazovkách preto chýbajú i v zahraničí oceňované slovenské filmy ako *Slnčný štát*, *My zdes*, *Iné svety*... O uvádzaní slovenských filmov v slovenských televíziách vás pravidelne informujeme v rovnomennej rubrike, pri tvorbe ktorej často narážame na problém, že napríklad v čase našej uzávierky STV nie vždy vie, aké slovenské filmy bude nadchádzajúci mesiac vysielat'. A tak sme vás napríklad nedávno neinformovali o vysielaní *Konečnej stanice* či *Jesennej (zato) silnej lásky*. Ale nebudem len pesimistický a skeptický, mám aj dobrú správu. STV plánuje odvysielat' tri nové študentské filmy a televízia Markíza po vzore českej Novy im chce venovať zo svojho času jednu celú dňú noc.

Miro Ulman

DR. DIVNOLÁSKA

V dňoch od 12. do 15. apríla sa konal 8. medzinárodný festival horského filmu a dobrodružstva Hory a mesto Bratislava, ktorý uviedol 45 filmov z 9 krajín sveta v cykloch Zem, Voda, Skala, Vzduch, Enviro a Fenomén. Ocenených bolo aj niekoľko slovenských snímok ● Dňa 16. apríla sa na Ministerstve kultúry SR konal seminár Malraux – Systém ochrany audiovizuálneho dedičstva vo Francúzsku. S prednáškami vystúpili Stéphanie Rabourdin-Godbert a Xavier Merlin ● Na 40. medzinárodnom filmovom festivale Worldfest v Houstone, ktorý trval od 20. do 29. apríla, získal slovenský film *Na hrane* Ľubomíra Vildu a Ivana Kršiaka cenu Gold Remi Award v kategórii za najlepší absolventský film z viac ako 4 500 prihlásených filmov z 37 krajín sveta ● Na 9. filmovej prehliadke Kino na hranici v poľskom Cieszyne a zároveň Českom Tešíne v termíne od 27. apríla do 3. mája sa konala retrospektíva tvorby Martina Slivku a uskutočnila sa aj výstava Maľba a scénografia Fera Liptáka ● Začiatkom mája sa v Divadle Andreja Bagara v Nitre už po desiatykrát odovzdávala cena Krištáľové krídlo osobnostiam Slovenska. Krištáľové krídlo za celoživotné dielo udelili in memoriam aj nedávno zosnulému režisérovi, hercovi a riaditeľovi Starého divadla v Nitre Karolovi Spišákovi, Krištáľové krídlo za hudbu dostal skladateľ, muzikológ, redaktor a pedagóg Vladimír Godár, v kategórii divadlo a film si Krištáľové krídlo odniesol režisér Roman Polák, šéf Činohry Slovenského národného divadla ● V dňoch 18. až 20. mája sa v priestoroch Domu kultúry Ružinov v Bratislave konalo podujatie Dni severského filmu, hudby a cestovania Nordfest. Súčasťou akcie bola aj rozsiahla prehliadka severského filmu s 20 filmami v sekciách Nové severské kino, Severská romantická noc, Profil Akiho Kaurismäkiho a Pöcta Svenovi Nykvistovi ● V dňoch 24. až 26. mája sa na prešovskej univerzite a v centre Prešova konal festival Hory a mesto Prešov. V hlavnom programe sa odpremietalo 29 zahraničných a domácich horských a dobrodružných filmov ● V termíne od 25. do 26. mája sa na amfiteátri pri Štrkoveckom jazere v Bratislave konal prvý bratislavský filmový open-air Festival pod hviezdami, ktorý ponúkol filmy *Zvony pre bosých* Stanislava Barabáša a *Rozhovor s nepriateľom* Patrika Lančariča. Premietali sa aj filmy poslucháčov slovenských filmových škôl ● V dňoch 25. a 26. mája organizovali študenti Univerzity v Greifswalde Slovenský večer, ktorý v krátkosti predstavil slovenskú kultúru. Počas neho sa okrem iného premietali filmy študentov VŠMU a snímky *Sedím na konári a je mi dobre* Juraja Jakubiska a animované filmy *Krvavá pani* a *Zbojník Jurko* Viktora Kubala ● V máji mali v Českej republike premiéru dve slovenské minoritné koprodukcie, a to *Tajnosti* Alice Nellis a *Romíng* Jiřího Vejdělka ● Počas mája sa v piatich európskych veľkomestách konala prehliadka filmov členských krajín EÚ pod názvom EURO CINE 27. Počas Dňa Európy sa premietali slovenské filmy v nasledovných mestách – *My zdes* Jara Vojteka v Madride, *Kruté radosti* Juraja Nvotu v Ríme, *Zostane to medzi nami* Mira Šindelku v Paríži, *Slnečný štát* Martina Šulíka v Štrasburgu a *O dve slabiky pozadu* Kataríny Šulajovej v Lyone.

spracovala (sim)

(Mimobratisklavské kiná a filmové kluby sú vyznačené trojuholníkom!)
(Uvádzame program len tých kín, ktoré ho dodali do uzávierky Film.sk)

FILMOVÉ KLUBY

Filmový klub Charlie centrum

Špitálska 4, Bratislava, tel.: 02/52968994, 0902/929390, www.ic.sk

- 1.-3.6. – **THX 1138**, r. G. Lucas, USA, 1970, 89 min. (20.30 h.)
- 1.-5.6. – **Päť prekážok**, r. Lars von Trier, J. Leth, Dán./Belg./Švajč./Fran./Švéd./Fin./VB/Nór., 2003, 91 min. (18.00 h.)
- 1.-6.6. – **Apocalypso**, r. M. Gibson, USA, 2006, 96 min. (17.30 a 20.00 h.)
- 1.-6.6. – **Outsider**, r. D. Kári, Dán./Island, 2005, 106 min. (17.45 a 19.45 h.)
- 1.-6.6. – **Zajtra nehráme!**, r. R. Altman, USA, 2005, 101 min. (18.15 a 20.15 h.)
- 4.-6.6. – **Manderlay**, r. L. von Trier, Dán./Švéd./Fran./VB/SRN/Hol., 2005, 139 min. (20.30 h.)
- 6.-10.6. – **Čas**, r. K. Ki-duk, J. Kórea/Jap., 2006, 98 min. (18.00 h.)
- 7.6. – **Sumatra, Jáva, Bali – cyklus Cestovateľské štvrty v spolupráci s CK Bubo** (18.30 h.)
- 7.6. – **Buddhovia v Charliee – prednáška o buddhizme v spolupráci s OZ Spoločnosť Diamantovej cesty** (19.30 h.)
- 7.-8.6. – **Na východ od raja**, r. E. Kazan, USA, 1955, 117 min. (20.30 h.)
- 7.-13.6. – **Toyen**, r. J. Němec, 2005, 63 min. (18.30 a 20.45 h.)
- 7.-13.6. – **Bitka na nebi**, r. C. Reygadas, Mex./Belg./Franc./NSR, 2005, 98 min. (18.15 a 20.15 h., 7.6. len o 20.15 h.)
- 8.-13.6. – **Kupec benátsky**, r. M. Radford, VB/Lux./Tal., 2004, 138 min. (17.30 a 20.00 h.)
- 9.-10.6. – **Otec na služobnej ceste**, r. E. Kusturica, Juh., 1985, 135 min. (20.30 h.)
- 11.-17.6. – **Hezké chvíľky bez záruky**, r. V. Chytilová, ČR, 2006, 90 min. (18.00 h.)
- 11.-17.6. – **Transylvania**, r. T. Gatlif, Fran., 2006, 103 min. (20.30 h.)
- 14.6. – **Mexiko – aktuálne – cyklus Cestovateľské štvrty v spolupráci s CK Bubo** (18.30 h.)
- 14.-20.6. – **Obsluhoval jsem anglického krále**, r. J. Menzel, ČR/SR, 2006, 120 min. (17.45 a 20.00 h.)
- 14.-20.6. – **Grandhotel**, r. D. Ondříček, ČR, 2006, 100 min. (18.30 a 20.45 h.)
- 14.-20.6. – **Samaritánka**, r. K. Ki-duk, J. Kórea, 2004, 97 min. (18.15 a 20.15 h., 14.6. len o 20.15 h.)
- 18.-19.6. – **Utópia, najviac ľudí žije v Číne**, r. H. P. Moland, I. Torgesen, T. Rangnes, M. Martens, S. Johnsen, A. Fröhlich, M. Asphaug, M. Tyldum, T. Robsahm, Nór., 2002, 82 min. (20.30 h.)
- 18.-21.6. – **Pani pomsta**, r. P. Chan-wook, J. Kórea, 2005, 121 min. (18.00 h.)
- 20.-21.6. – **Nebo nad Berlínom**, r. W. Wenders, Nem./Fran., 1987, 116 min. (20.30 h.)
- 21.6. – **Peru, Bolívia – cyklus Cestovateľské štvrty v spolupráci s CK Bubo** (18.30 h.)
- 21.-27.6. – **Luk**, r. K. Ki-duk, J. Kórea, 2005, 88 min. (18.30 a 20.45 h.)
- 21.-27.6. – **Fontána**, r. D. Aronofsky, USA, 2006, 97 min. (18.15 a 20.15 h., 21.6. len o 20.15 h.)
- 21.-30.6. – **Bestiár**, r. I. Pavlásková, ČR, 2007, 113 min. (17.45 a 19.45 h.)
- 22.-23.6. – **Buena Vista Social Club**, r. W. Wenders, Nem./Kuba, 1999, 101 min. (18.00 h.)
- 22.-23.6. – **Dieťa**, r. J.-P. Dardenne, L. Dardenne, Belg./Fran., 2005, 95 min. (20.30 h.)
- 24.-25.6. – **Paríž, Texas**, r. W. Wenders, VB/Franc./SRN, 1984, 147 min. (18.00 h.)
- 24.-25.6. – **Radinova nočná mora**, r. H. Sauper, Rak./Belg./Fran., 2004, 107 min. (20.30 h.)
- 26.-27.6. – **Lisabonský príbeh**, r. W. Wenders, SRN/Port., 1994, 100 min. (18.00 h.)
- 26.-28.6. – **Poviedky z kuchyne**, r. B. Hamer, Nór./Švéd., 2003, 95 min. (20.30 h.)
- 28.6. – **Hodvábná cesta – cyklus Cestovateľské štvrty v spolupráci s CK Bubo** (18.30 h.)
- 28.-30.6. – **Kačacia sezóna**, r. F. Eimbcke, Mex., 2004, 87 min. (18.00 h.)
- 28.-30.6. – **Old Boy**, r. P. Chan-wook, J. Kórea, 2003, 121 min. (18.15 a 20.15 h.)
- 28.-30.6. – **Alpha Dog**, r. N. Cassavettes, USA, 2006, 117 min. (17.30 a 20.00 h., 28.6. len o 20.00 h.)
- 29.-30.6. – **Samaritánka**, r. K. Ki-duk, J. Kórea, 2004, 97 min. (20.30 h.)

Filmový klub Igric

Saratovská 2/A, Bratislava, tel.: 02/64365669

- 7.6. – **Hezké chvíľky bez záruky**, r. V. Chytilová, ČR, 2006, 90 min. (19.00 h.)
- 28.6. – **Grbavica**, r. J. Žbanić, Rak./Bosna a Herc./Srb./SRN/Chorv., 2005, 90 min. (19.00 h.)

Filmový klub Lúky

Dom kultúry Lúky, Viglašská 1, Bratislava, tel.: 02/63823930, e-mail: kzp@internet.sk, www.kzp.sk,
predstavenia o 19.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 5.6. – **Pani pomsta**, r. P. Chan-wook, J. Kórea, 2005, 121 min.

- 12.6. – **Babel**, r. A. G. Iñárritu, USA/Franc., 2006, 142 min.
 19.6. – **Čas**, r. K. Ki-duk, J. Kórea/Jap., 2006, 98 min.
 26.6. – **Grbavica**, r. J. Žbanić, Rak./Bosna a Herc./Srb./SRN/Chorv., 2005, 90 min.

Filmový klub Nostalgia

Budova SvF, Starohorská 2, Bratislava, tel. 02/52961713, www.nostalgia.sk
 predstavenia o 19.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 1.6. – **Životy tých druhých**, r. F. Henckel von Donnersmarck, SRN, 2006, 139 min.
 4.6. – **Old Boy**, r. P. Chan-wook, J. Kórea, 2003, 121 min.
 6.6. – **Babel**, r. A. G. Iñárritu, USA/Franc., 2006, 142 min.
 8.6. – **Leto stratených bozkov**, r. N. Džordžadze, Nem./Gruz., 2000, 98 min.
 11.6. – **Pani pomsta**, r. P. Chan-wook, J. Kórea, 2005, 121 min.
 13.6. – **Goyove príznaky**, r. M. Forman, Špan./USA, 2006, 114 min.
 15.6. – **Volver**, r. P. Almodóvar, Špan., 2005, 122 min.
 18.6. – **Stvorení pre lásku**, r. W. Kar-Wai, Fran./Hongkong, 2000, 98 min.
 20.6. – **Kráľovná**, r. S. Frears, VB/Fran./Tal./USA, 2006, 97 min.
 22.6. – **Kačacia sezóna**, r. F. Eimcke, Mex., 2004, 87 min.
 25.6. – **2046**, r. W. Kar-wai, Fran./Hongkong, 2004, 129 min.
 27.6. – **Grbavica**, r. J. Žbanić, Rak./Bosna a Herc./Srb./SRN/Chorv., 2005, 90 min.
 29.6. – **Fontána**, r. D. Aronofsky, USA, 2006, 97 min.

Filmový klub Za zrkadlom

Dom kultúry Zrkadlový háj, Rovnianska 3, Bratislava, tel.: 02/63836764, www.kzp.sk
 predstavenia o 18.06 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 6.6. – **Starec s veľkými krídlami**, r. F. Birri, Špan./Kuba/Tal., 1988, 77 min.
 20.6. – **Kačacia sezóna**, r. F. Eimcke, Mex., 2004, 87 min.
 27.6. – **Čas smrti**, r. J. A. Triana, Kolum./Kuba, 1985, 94 min.

Filmový klub Alternatíva

Námestie S. H. Vajanského 2, Martin, tel.: 043/4224994
 predstavenia o 17.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 6.6. – **Transylvania**, r. T. Gatlif, Fran., 2006, 103 min.
 13.6. – **Pani pomsta**, r. P. Chan-wook, J. Kórea, 2005, 121 min.
 20.6. – **Stvorení pre lásku**, r. W. Kar-wai, Fran./Hongkong, 2000, 98 min.
 27.6. – **Otec na služobnej ceste**, r. E. Kusturica, Juh., 1985, 135 min.

Filmový klub Fontána

MKS, Beethovenova 1812/1, Piešťany, tel.: 033/7729971
 predstavenia o 20.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 4.6. – **Leto stratených bozkov**, r. N. Džordžadze, Nem./Gruz., 2000, 98 min.
 11.6. – **Včelia kráľovná**, r. M. Ferreri, Tal., 1962, 90 min.
 18.6. – **Darwinova nočná mora**, r. H. Sauper, Rak./Belg./Fran., 2004, 107 min.
 25.6. – **Babel**, r. A. G. Iñárritu, USA/Franc., 2006, 142 min.

Filmový klub Naoko

Kino Hviezda, Paulínska 1, 917 01 Trnava, tel.: 033/5511042

- 5.6. – **Šťastné a veselé**, r. Ch. Carion, Fran./SRN/VB/Belg./Rum., 2005, 116 min. (20.00 h.)

Filmový klub Nitra

Pri Ústave literárnej a umeleckej komunikácie FFUKF v Nitre, Tr. A. Hlinku 1, tel.: 0905/580297
 predstavenia o 19.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 5.6. – **Goyove príznaky**, r. M. Forman, Špan./USA, 2006, 114 min.

Filmový klub Otáznik

MsKS, Sládkovičova 2, 934 01 Levice, tel.: 036/6225835, kulturaly@mail.t-com.sk
 predstavenia o 19.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

nehrá sa

ARTKINÁ

Artkino Za zrkadlom

Dom kultúry Zrkadlový háj, Rovnianskova 3, Bratislava, tel.: 02/63836764, www.kzp.sk
predstavenia o 20.06 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 3.6. – **Pani pomsta**, r. P. Chan-wook, J. Kórea, 2005, 121 min.
- 4.6. – **V pasci**, r. D. Slade, USA, 2005, 103 min.
- 6.6. – **Kráľovná**, r. S. Frears, VB/Fran./Tal./USA, 2006, 97 min.
- 10.6. – **Posledný škótsky kráľ**, r. K. Macdonald, VB/USA, 2006, 123 min.
- 11.6. – **Samaritánka**, r. K. Ki-duk, J. Kórea, 2004, 97 min.
- 14.6. – **3-iron**, r. K. Ki-duk, J. Kórea, 2004, 88 min.
- 17.6. – **Grandhotel**, r. D. Ondříček, ČR, 2006, 100 min.
- 18.6. – **Nabiť a zabiť**, r. P. McGuigan, USA, 2006, 110 min.
- 20.6. – **Životy tých druhých**, r. F. Henckel von Donnersmarck, SRN, 2006, 139 min.
- 21.6. – **Kniha rekordov Šutky**, r. A. Manić, Srb.-Č. Hora/ČR/Fin., 2005, 79 min.
- 24.6. – **Babel**, r. A. G. Iñárritu, USA/Franc., 2006, 142 min.
- 25.6. – **Grbavica**, r. J. Žbanić, Rak./Bosna a Herc./Srb./SRN/Chorv., 2005, 90 min.
- 27.6. – **Fontána**, r. D. Aronofsky, USA, 2006, 97 min.

A4 - nultý priestor

Nám. SNP 12., Bratislava, www.a4.sk

- 5.6. – **Vítazné české a slovenské filmy z 13. Envirol filmu** (16.00 h.)
- 15.6. – **Academia Film Olomouc 2007 – Ruská avantgarda vedeckého filmu** (18.00 h.)
- 16.6. – **Academia Film Olomouc 2007 – Chlapec v bubline**, r. B. Goodman, J. Maggio, USA, 2006, 60 min. (18.00 h.)
- 16.6. – **Academia Film Olomouc 2007 – 2050: Je príliš neskoro?**, r. R. Chao, J. Silva, Špan., 2006, 52 min. (20.00 h.)

Artkino Metro Trenčín

Karpatská 62, 911 01 Trenčín www.lampart.sk
predstavenia o 19.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 1.-3.6. – **Grbavica**, r. J. Žbanić, Rak./Bosna a Herc./Srb./SRN/Chorv., 2005, 90 min.
- 4.6. – **Polnočný kovboj**, r. J. Schlesinger, USA, 1969, 115 min.
- 5.6. – **Filmový klub mladých: Anime play – projekcia japonských animovaných filmov** (18.00 h.)
- 8.-10.6. – **Náuka o snoch**, r. M. Gondry, Fran./Tal., 2006, 105 min.
- 11.6. – **Rok diavla**, r. P. Zelenka, ČR, 2002, 88 min.
- 13.6. – **Leto stratených bozkov**, r. N. Džordžadze, Nem./Gruz., 2000, 98 min.
- 15.-17.6. – **Kráska v nesnáziach**, r. J. Hřebejk, ČR, 2006, 110 min.
- 18.6. – **Toyen**, r. J. Němec, 2005, 63 min.
- 20.6. – **66 sezón**, r. P. Kerekes, SR/ČR, 2003, 80 min.
- 22.-30.6. – **15. MFF Artfilm**

KINÁ

Kino Hviezda

Nám. 1. mája, Bratislava, tel.: 02/52967471

nepremieta sa

Kino Igric

Saratovská 2/A, Bratislava, tel.: 02/64365669
predstavenia o 19.00 – pokiaľ nie je uvedené inak

- 3.6. – **Artur a Minimojovia**, r. L. Besson, Fran., 2006, 102 min. (17.00 h.)
- 3.6. – **Smrtiaca nenávisť**, r. T. Shimizu, USA, 2006, 95 min.
- 10.6. – **Hudba a text**, r. M. Lawrence, USA, 2007, 104 min.
- 14.6. – **Goyove príznaky**, r. M. Forman, Špan./USA, 2006, 114 min.
- 17.6. – **Tajomstvo Robinsonovcov**, r. S. Anderson, USA, 2007, 96 min. (17.00 h.)

- 17.6. – **Spider-Man 3**, r. S. Raimi, USA, 2007, 156 min.
 21.6. – **Kráľovná**, r. S. Frears, VB/Fran./Tal./USA, 2006, 97 min.
 24.6. – **Kvaska**, r. M. Landa, ČR, 2006, 106 min.

Kino Lúky

Dom kultúry Lúky, Víglašská 1, Bratislava, tel.: 02/63823930, www.kzp.sk
 predstavenia o 19.30 – pokiaľ nie je uvedené inak

- 3.6. – **Prázdniny pána Beana**, r. S. Bendelack, VB, 2007, 90 min.
 6.6. – **Rozhovor s nepriateľom**, r. P. Lančarič, SR, 2007, 120 min.
 10.6. – **Rocky Balboa**, r. S. Stallone, USA, 2006, 102 min.
 13.6. – **Kvaska**, r. M. Landa, ČR, 2006, 106 min.
 17.6. – **Hudba a text**, r. M. Lawrence, USA, 2007, 104 min.
 20.6. – **Životy tých druhých**, r. F. Henckel von Donnersmarck, SRN, 2006, 139 min.
 24.6. – **Kráľovná**, r. S. Frears, VB/Fran./Tal./USA, 2006, 97 min.
 27.6. – **Smrtiaca nenávisť**, r. T. Shimizu, USA, 2006, 95 min.

Predstavenie pre deti

- 10.6. – **Most do krajiny Terabithia**, r. G. Csupo, USA, 2007, 100 min. (17.00 h.)

Kino Mladost

Hviezdoslavovo nám. 17, Bratislava, tel.: 02/54435049

- 1.-6.6. – **Kráľovná**, r. S. Frears, VB/Fran./Tal./USA, 2006, 97 min. (18.15 a 20.15 h., 2.-5.6. len o 20.15 h.)
 2.-4.6. – **Životy tých druhých**, r. F. Henckel von Donnersmarck, SRN, 2006, 139 min. (17.45 h.)
 5.6. – **3-iron**, r. K. Ki-duk, J. Kórea, 2004, 88 min. (18.30 h.)
 7.-17.6. – **Bestiár**, r. I. Pavlásková, ČR, 2007, 113 min. (18.15 a 20.15 h., 11.-12.6. len o 20.15 h., 16.-17.6. o 16.15 a 18.15 h.)
 11.6. – **Old Boy**, r. P. Chan-wook, J. Kórea, 2003, 121 min. (18.00 h.)
 12.6. – **Super Size Me**, r. M. Spurlock, USA, 2004, 100 min. (18.00 h.)
 16.-17.6. – **Hudba a text**, r. M. Lawrence, USA, 2007, 104 min. (20.15 h.)
 18.6. – **Posledný škótsky kráľ**, r. K. Macdonald, VB/USA, 2006, 123 min. (17.30 h.)

Japonský filmový festival

(filmy sa premietajú v japonskom jazyku s anglickými titulkami)

- 18.6. – **Swing Girls**, r. S. Yaguchi, Jap., 2004, 105 min. (20.00 h.)
 19.6. – **Kaza Hana**, r. S. Somai, Jap., 2000, 116 min. (18.00 h.)
 19.6. – **Prepáč**, r. S. Togashi, Jap., 2002, 103 min. (20.15 h.)
 20.6. – **Aiki**, r. D. Tengan, Jap., 2002, 119 min. (18.00 h.)
 20.6. – **Ako Ašura**, r. Y. Morita, Jap., 2003, 135 min. (20.15 h.)
 21.-22.6. – **Fontána**, r. D. Aronofsky, USA, 2006, 97 min. (20.15 h.)
 21.-27.6. – **Bitka na nebi**, r. C. Reygadas, Mex./Belg./Franc./NSR, 98 min. (21.-22.6. o 20.15 h., 23.-24.6. aj o 18.15 h., 25.-27.6. len o 18.15 h.)
 23.6. – **Goyove príznaky**, r. M. Forman, Špan./USA, 2006, 114 min. (16.00 h.)
 24.6. – **Babel**, r. A. G. Iñárritu, USA/Franc., 2006, 142 min. (15.30 h.)
 25.-30.6. – **Zápisky o škandále**, r. R. Eyre, VB/USA, 2006, 92 min. (20.15 h., 28.-30.6. aj o 18.30 h.)

Kino Múzeum

Nádvorie starej radnice, Bratislava, tel.: 02/54435815
 predstavenia o 19.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 2.-3.6. – **Káva a cigarety**, r. J. Jarmusch, USA, Franc./Tal., 2003, 96 min.
 7.-8.6. – **Povedky z kuchyne**, r. B. Hamer, Nóř./Švéd., 2003, 95 min.
 13.-14.6. – **Hudba a text**, r. M. Lawrence, USA, 2007, 104 min.
 20.-21.6. – **Goyove príznaky**, r. M. Forman, Špan./USA, 2006, 114 min.
 22.-25.6. – **Bestiár**, r. I. Pavlásková, ČR, 2007, 113 min.
 26.-27.6. – **Solaris**, r. A. Tarkovskij, ZSSR, 1972, 165 min. (18.30 h.)

Kino Tatra

Nám. 1. Mája 7, Bratislava, tel.: 02/59272151, www.kinotatra.sk

- 1.6. – **Happy Feet**, r. G. Miller, Aust./USA, 2006, 98 min. (18.00 h.)

- 1.-3.6. – **Posledný škótsky kráľ**, r. K. Macdonald, VB/USA, 2006, 123 min. (18.00 a 20.30 h., 1.6. len o 20.30 h.)
- 4.6. – **Zodiac**, r. D. Fincher, USA, 2007, 158 min. (20.30 h.)
- 4.-6.6. – **Sunshine**, r. D. Boyle, VB, 2007, 107 min. (18.30 h., 5.-6.6. aj o 20.30 h.)
- 7.-10.6. – **Kniha rekordov Šutky**, r. A. Manić, Srb.-Č. Hora/ČR/Fin., 2005, 79 min. (18.30 h.)
- 7.-10.6. – **Kráľovná**, r. S. Frears, VB/Fran./Tal./USA, 2006, 97 min. (20.30 h.)
- 11.-14.6. – **Náuka o snoch**, r. M. Gondry, Fran./Tal., 2006, 105 min. (18.30 h.)
- 11.-14.6. – **Goyove príznaky**, r. M. Forman, Špan./USA, 2006, 114 min. (20.30 h.)
- 15.-18.6. – **Fontána**, r. D. Aronofsky, USA, 2006, 97 min. (18.30 a 20.30 h.)
- 19.-21.6. – **Filmová pozvánka na Animofest 2007 – Bloky krátkych animovaných študentských filmov / DVD** (18.30 h.)
- 19.-21.6. – **Neviditeľné deti**, r. M. Charef, E. Kusturica, S. Lee, K. Lund, J. a R. Scott, S. Veneruso, J. Woo, Tal./Franc., 2005, 105 min. (20.30 h.)
- 22.-27.6. – **Bestiár**, r. I. Pavlásková, ČR, 2007, 113 min. (18.00 a 20.30 h., 26.-27.6. len o 18.00 h.)
- 26.-27.6. – **Životy tých druhých**, r. F. Henckel von Donnersmarck, SRN, 2006, 139 min. (20.30 h.)
- 28.-30.6. – **Zodiac**, r. D. Fincher, USA, 2007, 158 min. (17.30 a 20.30 h.)

Kino Fontána Piešťany

MKS, Beethovenova 1812/1, Piešťany, tel.: 033/7729971
predstavenia o 17.30 a 20.00 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 1.6. – **Grandhotel**, r. D. Ondříček, ČR, 2006, 96 min. (19.00 h.)
- 1.6. – **Atentát v Ambassade**, r. E. Estevez, USA, 2006, 117 min.
- 3.6. – **Atentát v Ambassade**, r. E. Estevez, USA, 2006, 117 min.
- 7.-10.6. – **Pasca na žraloka**, r. J. Fox, H. Baker, L. Kyung-ho, USA/J. Kórea, 2006, 77 min. (17.30 h., 9.-10.6. aj o 16.00 h.)
- 7.-10.6. – **Kvaska**, r. M. Landa, ČR, 2006, 106 min. 20.00 h.)
- 14.-17.6. – **Piráti Karibiku: Na konci sveta**, r. G. Verbinski, USA, 2007, 170 min.
- 21.-22.6. – **Americká kľatba**, r. C. Solomon, USA, 2006, 84 min. (19.00 h.)
- 21.-24.6. – **Taxi 4**, r. G. Krawczyk, Fran., 2007, 91 min.
- 28.-29.6. – **Číslo 23**, r. J. Schumacher, USA, 2007, 98 min.
- 30.6. – **Goyove príznaky**, r. M. Forman, Špan./USA, 2006, 114 min.

Detské predstavenie

- 16.-17.6. – **Šarlotina pavučinka**, r. G. Winick, USA, 2006, 97 min. (15.00 h.)

Kino Hviezda Trnava

Kino Hviezda, Paulínska 1, 917 01 Trnava, tel.: 033/5511042
predstavenia o 17.30 a 19.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 1.-6.6. – **Spider-Man 3**, r. S. Raimi, USA, 2007, 156 min. (17.30 a 20.00 h., 5.6. len o 17.30 h.)
- 8.-10.6. – **Posledný škótsky kráľ**, r. K. Macdonald, VB/USA, 2006, 123 min. (17.30 a 19.45 h.)
- 8.-17.6. – **Pasca na žraloka**, r. J. Fox, H. Baker, L. Kyung-ho, USA/J. Kórea, 2006, 77 min. (15.30 h., 10. a 17.6. aj o 13.30 h.)
- 11.6. – **Obsluhoval jsem anglického krále**, r. J. Menzel, ČR/SR, 2006, 120 min. (17.30 a 19.45 h.)
- 12.-13.6. – **Kupec benátsky**, r. M. Radford, VB/Lux./Tal., 2004, 138 min. (17.30 a 19.45 h., 12.6. len o 19.45 h.)
- 14.-17.6. – **Taxi 4**, r. G. Krawczyk, Fran., 2007, 91 min.
- 18.-20.6. – **Grandhotel**, r. D. Ondříček, ČR, 2006, 96 min.
- 21.-25.6. – **Rande mesiaca**, r. G. Coolidge, USA, 2006, 103 min.
- 22.6. – **Šarlotina pavučinka**, r. G. Winick, USA, 2006, 97 min. (15.30 h.)
- 26.-27.6. – **Zástavy našich otcov**, r. C. Eastwood, USA, 2006, 132 min. (17.30 a 20.00 h.)
- 29.-30.6. – **Atentát v Ambassade**, r. E. Estevez, USA, 2006, 117 min.

Detské kino

predstavenia v sobotu o 15.30 a v nedeľu aj o 13.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 2.-3.6. – **Čarovný kolotoč**, r. D. Borthwick, J. Duval, F. Passingham, VB/Fran., 2004, 85 min.
- 9.-10.6. – **Pasca na žraloka**, r. J. Fox, H. Baker, L. Kyung-ho, USA/J. Kórea, 2006, 77 min.
- 16.-17.6. – **Pasca na žraloka**, r. J. Fox, H. Baker, L. Kyung-ho, USA/J. Kórea, 2006, 77 min.
- 23.-24.6. – **Šarlotina pavučinka**, r. G. Winick, USA, 2006, 97 min.
- 30.6. – **Asterix a Vikingovia**, r. S. Fjeldmark, J. Moller, Fran./Dán., 2006, 78 min.

Kino Junior Levice

MsKS, Sládkovičova 2, 934 01 Levice, tel.: 036/6225835, kulturalv@mail.t-com.sk

- 1.-3.6. – **Tajomstvo Robinsonovcov**, r. S. Anderson, USA, 2007, 96 min. (16.00 h.)
- 1.-4.6. – **Taxi 4**, r. G. Krawczyk, Fran., 2007, 91 min. (18.30 h., 4.6. o 18.15 h.)
- 5.-6.6. – **Kupec benátsky**, r. M. Radford, VB/Lux./Tal., 2004, 138 min. (18.30 h.)
- 7.6. – **Čierne Vianoce**, r. G. Morgan, USA/Kan., 2006, 100 min. (18.30 h.)
- 8.-10.6. – **Šarlotina pavučinka**, r. G. Winick, USA, 2006, 97 min.
- 8.-10.6. – **Diablova žatva**, r. S. Hopkins, USA, 2007, 96 min. (18.30 h.)
- 12.-13.6. – **Škola zvädzania**, r. T. Phillips, USA, 2006, 100 min. (18.30 h.)
- 14.-17.6. – **Hannibal: Zrodenie zla**, r. P. Webber, VB/ČR/Tal./Franc., 2007, 117 min. (18.30 h.)
- 15.-17.6. – **Prázdny pán Beana**, r. S. Bendelack, VB, 2007, 90 min. (16.00 h.)
- 19.-20.6. – **Divé svine**, r. W. Becker, USA, 2007, 99 min. (18.30 h.)
- 21.6. – **V tieni Beethovena**, r. A. Holland, USA/SRN, 2006, 104 min. (18.30 h.)
- 22.6. – **Grandhotel**, r. D. Ondříček, ČR, 2006, 100 min. (18.30 h.)
- 23.-24.6. – **Artur a Minimojovia**, r. L. Besson, Fran., 2006, 102 min. (16.00 h.)
- 23.-24.6. – **Drsňák**, r. D. Buck, NSR, 2006, 98 min. (18.30 h.)
- 26.6. – **Norbit**, r. B. Robbins, USA, 2007, 102 min. (18.30 h.)
- 27.-28.6. – **Spider-Man 3**, r. S. Raimi, USA, 2007, 156 min. (17.00 h.)
- 29.-30.6. – **Piráti Karibiku: Na konci sveta**, r. G. Verbinski, USA, 2007, 170 min. (17.00 h.)

Amfiteáter

predstavenia o 21.30 h. – pokiaľ nie je uvedené inak

- 15.6. – **Prázdny pán Beana**, r. S. Bendelack, VB, 2007, 90 min.
- 16.-17.6. – **Hannibal: Zrodenie zla**, r. P. Webber, VB/ČR/Tal./Franc., 2007, 117 min.
- 20.6. – **Divé svine**, r. W. Becker, USA, 2007, 99 min.
- 22.6. – **Grandhotel**, r. D. Ondříček, ČR, 2006, 100 min.
- 23.6. – **Artur a Minimojovia**, r. L. Besson, Fran., 2006, 102 min.
- 26.6. – **Norbit**, r. B. Robbins, USA, 2007, 102 min.
- 28.6. – **Spider-Man 3**, r. S. Raimi, USA, 2007, 156 min.
- 30.6. – **Piráti Karibiku: Na konci sveta**, r. G. Verbinski, USA, 2007, 170 min.

Kino Strojár Martin

Námestie S. H. Vajanského 2, Martin, tel.: 043/4224994

- 2.-6.6. – **Tajomstvo Robinsonovcov**, r. S. Anderson, USA, 2007, 96 min. (20.00 h.)
- 2.-10.6. – **Spider-Man 3**, r. S. Raimi, USA, 2007, 156 min. (17.30 a 20.00 h., 6.6. o 20.00 h.)
- 11.-14.6. – **Kvaska**, r. M. Landa, ČR, 2006, 106 min. (17.30 a 20.00 h., 13.-14.6. len o 20.00 h.)
- 16.-18.6. – **Kvaska**, r. M. Landa, ČR, 2006, 106 min. (17.30 h.)
- 16.-18.6. – **Malé deti**, r. T. Field, USA, 2006, 130 min. (20.00 h.)
- 19.-20.6. – **Číslo 23**, r. J. Schumacher, USA, 2007, 98 min. (17.30 a 20.00 h., 20.6. len o 20.00 h.)
- 21.-27.6. – **Taxi 4**, r. G. Krawczyk, Fran., 2007, 91 min. (20.30 h., 26.6. o 17.30 a 20.00 h., 27.6. len o 20.00 h.)
- 28.-30.6. – **Piráti Karibiku: Na konci sveta**, r. G. Verbinski, USA, 2007, 170 min. (16.30 h.)
- 28.-30.6. – **Hostel 2**, r. E. Roth, USA, 2007, 94 min. (20.00 h.)

MULTIPLEX

Istropolis Cinema Center

Vajnorská cesta, Bratislava, tel.: 02/49102222, www.kinopolis.sk

- 7.6. – **Bestiár**, r. I. Pavlásková, ČR, 2007, 113 min.
- Zápisky o škandále**, r. R. Eyre, VB/USA, 2006, 92 min.

PROGRAMY

Rande mesiaca, r. G. Coolidge, USA, 2006, 103 min.

Zodiac, r. D. Fincher, USA, 2007, 158 min.

Hostel 2, r. E. Roth, USA, 2007, 94 min.

14.6. – **Shrek tretí**, r. Ch. Miller, USA, 2007, 92 min.

21.6. – **Dannyho trinástka**, r. S. Soderbergh, USA, 2007, 122 min.

28.6. – **Smrtonosná pasca 4.0**, r. L. Wiseman, USA, 2007, 100 min.

Život, smrť a niečo medzi tým, r. D. S. Goyer, USA, 2007, 102 min.

Palace Cinemas - Aupark

Einsteinova ul., Bratislava, tel.: 02/68202222, www.palacecinemas.sk

7.6. – **Rande mesiaca**, r. G. Coolidge, USA, 2006, 103 min.

Zodiac, r. D. Fincher, USA, 2007, 158 min.

Zápisky o škandále, r. R. Eyre, VB/USA, 2006, 92 min.

Bestiár, r. I. Pavlásková, ČR, 2007, 113 min.

14.6. – **Shrek tretí**, r. Ch. Miller, USA, 2007, 92 min.

21.6. – **Dannyho trinástka**, r. S. Soderbergh, USA, 2007, 122 min.

Hostel 2, r. E. Roth, USA, 2007, 94 min.

28.6. – **Život, smrť a niečo medzi tým**, r. D. S. Goyer, USA, 2007, 102 min.

Smrtonosná pasca 4.0, r. L. Wiseman, USA, 2007, 100 min.

*pripravila Eva Michalková
(ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ!)*

VÝROČIA

JÚN 2007

- 1. 6. 1932 **Ján Roháč** – režisér (zomrel 5. 10. 1980)
- 2. 6. 1922 **Miroslav Brož** – hudobný skladateľ (zomrel 21. 10. 1991)
- 5. 6. 1922 **Maximilián Nitra** – scenárista, dramaturg
- 7. 6. 1927 **Mária Kráľovičová** – herečka
- 11. 6. 1922 **Ján Beer** – dramaturg (zomrel 1. 5. 2004)
- 11. 6. 1947 **Anton Majerčík** – režisér
- 12. 6. 1937 **Rudolf Urc** – režisér dokumentárnych a animovaných filmov
- 14. 6. 1937 **Emília Došeková** – herečka
- 15. 6. 1937 **Júlia Cyprichová** – dramaturgička
- 16. 6. 1922 **František Laca** – herec (zomrel 30. 4. 1999)
- 17. 6. 1942 **Boris Hochel** – dramaturg
- 23. 6. 1947 **Zuzana Cigánová** – herečka
- 27. 6. 1922 **Václav Richter** – kameraman (zomrel 3. 5. 1969)
- 28. 6. 1927 **Ladislav Kudelka** – režisér dokumentárnych filmov (zomrel 15. 2. 1986)
- 28. 6. 1932 **Štefan Gašparík** – vedúci výroby

NEPREHLIADNITE!

Milí priatelia a milovníci slovenského filmu!

Slovenský filmový ústav (SFÚ) je v oblasti kinematografie jedinou štátnou inštitúciou na Slovensku, ktorá sa komplexne zaoberá filmom a kinematografiou ako takou. Sústreďuje, uchováva, ochraňuje a verejnosti sprístupňuje filmové a iné audiovizuálne diela a dokumentačné materiály. SFÚ je správcom filmového archívu, ktorý je v zmysle zákona archívom špeciálneho významu. Od apríla 2001 je SFÚ riadnym členom Medzinárodnej federácie filmových archívov (FIAF).

Slovenský filmový ústav (SFÚ) vyvíja intenzívnu akvizičnú činnosť, pretože si uvedomuje význam a historickú hodnotu archívnych filmových materiálov.

Pri tejto príležitosti sa obracia na všetkých, ktorí by radi doplnili filmové a dokumentačné archívne zbierky SFÚ, súvisiace so slovenskou kinematografiou. Konkrétne máme záujem o filmové materiály, súvisiace s dejinami slovenskej kinematografie, t.j. o filmy, ktoré sa nakrúcali na Slovensku alebo filmy, ktoré sa dotýkajú Slovenska, prípadne i tie, kde bola v akejkol'vek profesii zastúpená účasť slovenského tvorca. Pri listinných materiáloch máme záujem o materiály súvisiace s produkciou slovenských filmov, rukopisy, korešpondencie filmových tvorcov, fotografie, fotonegatívy, fotoalbumy, plagáty, knihy, periodiká, propagačné a dokumentačné materiály, ako i súkromné zbierky výstrižkov.

V prípade vášho záujmu o podrobnejšie informácie kontaktujte:

PhDr. Jana Stradiotová
vedúca Oddelenia dokumentácie a knižničných služieb SFÚ
tel.: 02/57 10 15 23, mobil: 0905 283 147
e-mail: stradiotova@sfu.sk

Hana Válková
vedúca oddelenia Filmový archív SFÚ
tel.: 02/57 10 15 40, mobil: 0915 736 715
e-mail: valkova@sfu.sk

SLOVENSKÁ KINEMATOGRAFIA V ROKU 2006

Tento rok už po štvrtý raz vyšla Správa o stave slovenskej audiovizízie v roku 2006, ktorá bola prezentovaná na medzinárodnom filmovom trhu v Cannes. Správa, ktorej vznik iniciovala kancelária MEDIA Desk Slovensko, zahŕňa všetky aspekty audiovizízie a kinematografie na Slovensku za uplynulý rok. Vo Film.sk ju publikujeme v skrátenej verzii, jej kompletná podoba sa nachádza na internetovej stránke www.mediadesk.sk.

Legislatíva

Ministerstvo kultúry SR vstupovalo do roka 2006 s viacerými legislatívnymi úlohami, ktoré sa mali realizovať do parlamentných volieb plánovaných na september. Rozhodnutie o predčasných voľbách však návrhy zastavilo na viacerých úrovniach schvaľovacieho procesu. Vláda schválila 17. mája 2006 Projekt systematickej ochrany a obnovy audiovizuálneho kultúrneho dedičstva s cieľom zachrany hlavných fondov kinematografických a audiovizuálnych diel a archívnych materiálov a postupného sprístupňovania obnovených diel verejnosti. Projekt stanovoval základné zásady a povinnosti štátu v oblasti ochrany audiovizuálneho dedičstva na najbližších pätnásť rokov.

Predčasné parlamentné voľby sa na Slovensku konali 17. júna 2006. Novým ministrom kultúry sa stal Marek Maďarič. Ministerstvo po voľbách predložilo Návrh zákona o digitálnom vysielaní programových služieb a podmienkach poskytovania iných obsahových služieb prostredníctvom digitálneho prenosu a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o digitálnom vysielaní). Návrh zákona bol prvým nevyhnutným krokom k prechodu na digitálne vysielanie, ktoré sa v EÚ uskutoční do konca roka 2012. Národná rada SR schválila zákon 29. marca 2007. Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 618/2003 Z. z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon) vládla schválila 13. decembra 2006 a súhlasila so skráteným legislatívnym konaním vzhľadom na priestupkové konanie Európskej komisie (Zákon 6. februára 2007 schválila Národná rada SR a EK konanie voči SR zastavila). Do medzirezortného pripomienkového konania predložilo ministerstvo 7. decembra 2006 opätovne aj Návrh zákona o podmienkach evidencie, verejného šírenia a uchovávaní audiovizuálnych diel, multimediálnych diel a zvukových záznamov umeleckých výkonov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (audiovizuálny zákon).

Filmové školstvo

Hoci je v súčasnosti na Slovensku niekoľko vysokých škôl umeleckého smeru, výučba na nich sa audiovizuálnemu umeniu venuje len okrajovo. Hlavná časť prípravy nových tvorcov a produ-

centov preto i naďalej spočíva na Filmovej a televíznej fakulte Vysokej školy múzických umení (FTF VŠMU) v Bratislave, ktorej dekanom je od 31. mája 2006 doc. Leo Štefankovič, ArtD. V súčasnosti sa výučba realizuje v deviatich študijných programoch – scenáristická tvorba, filmová a televízna tvorba, dokumentárna tvorba, animovaná tvorba, kameramanská tvorba a fotografia, strihová skladba, zvuková skladba, produkcia a distribúcia filmového umenia a multimédií a vedy o umení. Finančné prostriedky na svoju činnosť získava FTF najmä z grantov, ktoré ponúkajú ministerstvo školstva a ministerstvo kultúry (vlani 3 554 226 Sk z programu AudioVízia), ale i spoluprácou s mnohými súkromnými firmami. Na pôde školy sa konali i viaceré medzinárodné akcie – napríklad konferencia School's Best Kept Secrets III a workshop Ex Oriente Film – Cestou koprodukcie. Práce študentov FTF VŠMU patria v posledných rokoch k najreprezentatívnejšej časti slovenskej filmovej tvorby. Jedným z najoceňovanejších bol hraný film Tomáša Janča *Bokovka*. Po ročnej prestávke sa v marci 2006 uskutočnil 10. ročník festivalu Áčko, ktorý sa zmenil na štandardný medzinárodný študentský festival.

Filmová produkcia

Zatiaľ čo v roku 2005 vzniklo šesť slovenských celovečerných filmov (polovica z nich boli minoritné koprodukcie), copyright 2006 nemá ani jeden majoritne slovenský celovečerný hraný film. To sa naposledy stalo v roku 1947, teda pred takmer 60 rokmi. V roku 2006 vznikli len dva celovečerné dokumenty – *Tepuy* (r. Pavol Barabáš) a *Iné svetý* (r. Marko Škop, SK/CZ). Slovensko bolo minoritným koproducentom hraného filmu *Obsluhoval jsem anglického krále* (r. Jiří Menzel, CZ/SK). Slovenská televízia vyrobila celovečerný televízny film *Zima kúzelníkov* (r. Dušan Trančík) a 35 dokumentárnych filmov. Niekoľko stredometrážnych hraných filmov a dokumentov vzniklo na VŠMU a v nezávislej produkcii. Na Prezentácii pripravovaných hraných, dokumentárnych a animovaných filmov na MFF Bratislava pod názvom Nové slovenské filmy 2007 – 2008 sa predstavilo 38 slovenských a koprodukčných projektov. Medzi nimi aj najdrahší stredoeurópsky projekt *Bathory* (r. Juraj Jakubisko, SK/CZ/UK/HU) s rozpočtom 10 mil. EUR.

Štátna podpora audiovizízie

Na program AudioVízia 2006 bolo v rozpočte Ministerstva kultúry SR vyčlenených 150 miliónov slovenských korún. Minister kultúry ho navýšil o 25 miliónov, ale keďže v priebehu roka sa niekoľko subjektov vzdalo pridelenej dotácie alebo ju vrátilo, tak k 31. decembru 2006 bolo na podporu audiovizuálnych projektov reálne poskytnutých 166 041 000 Sk. Predložených bolo 270 projektov (202 v roku 2005) a komisia rozdelila finančné prostriedky v jednotlivých podprogramoch nasledovne – 1. tvorba a vývoj audiovizuálnych diel – 8 233 200 Sk (4,96 percent z celkovej sumy), 2. produkcia audiovizuálnych diel – 25 515 700 Sk (15,37), 3. pro-

dukcia dlhometrážnych filmov pre kiná – 82 445 000 Sk (49,65), 4. postprodukcia a/alebo distribúcia audiovizuálnych diel – 12 011 900 Sk (7,23), 5. minoritná koprodukcia dlhometrážnych filmov pre kiná – 13 000 000 Sk (7,83), 6. distribúcia zahraničných audiovizuálnych diel – 940 000 Sk (0,57), 7. podujatia, vzdelávacie aktivity a/alebo prezentácia audiovizuálnych diel – 23 185 200 Sk (13,96), 8. edičná činnosť v oblasti audiovizie – 710 000 Sk (0,43). Najvyššiu finančnú podporu získali projekty *Bathory* (22 mil.), MFF Bratislava 2006 (14 mil.) a *Roaming* (= súčasný názov *Návrat bočianov*, 13 mil.). (Viac informácií o programe AudioVízia 2006 sme publikovali vo *Film.sk* 12/2006 – pozn. red.). Významne prispel aj Literárny fond, tvorivá sekcia udelila producentom a umelcom celkovú podporu vo výške 3 448 456,50 Sk.

Program EÚ MEDIA

Slovenská republika je členským štátom programu MEDIA od 1. januára 2003, od 1. apríla 2003 funguje aj MEDIA Desk Slovensko, informačná a konzultačná kancelária programu. Je financovaná v pomere 50 : 50 (polovicu celkových nákladov hradí Európska komisia a druhú polovicu štátny rozpočet Slovenskej republiky). Sídлом kancelárie a tiež právnym subjektom, zastrešujúcim jej činnosť, je od 1. januára 2006 Slovenský filmový ústav (podľa dohody medzi Európskou komisiou, Ministerstvom kultúry SR a Slovenským filmovým ústavom a na základe príkazu ministra kultúry a delimitačného protokolu).

V roku 2006 pokračovala kancelária MEDIA Desk Slovensko v plnení svojich základných úloh – poskytovala informácie o programe MEDIA, konzultácie uchádzačom o podporu z programu a vyvíjala aktivity, smerujúce k hlbšiemu začleneniu slovenských profesionálov v audiovizii do európskeho priestoru. Slovenské subjekty v audiovizii získali v roku 2006 z programu MEDIA podporu v celkovej výške 253 780 EUR, z toho v schéme Výberová podpora kinodistribúcie 46 000 EUR, v schéme Automatická podpora kinodistribúcie 152 780 EUR a v schéme Propagácia – festivaly 55 000 EUR. Ak k tomu pripočítame sumu nepriamej podpory (Europa Cinemas – 48 706 EUR a štipendiá – 13 890 EUR), celková suma podpory dosiahla výšku 316 376 EUR (11 231 348 Sk). Za roky 2003 až 2006 dosiahla celková suma podpory viac než 50 miliónov Sk. V roku 2006 kancelária MEDIA Desk Slovensko organizovala alebo spoluorganizovala niekoľko odborných seminárov (napr. Rodinné striebro filmových škôl, Mediálna gramotnosť, Arista žánre) a vydala Správu o stave slovenskej audiovizie v roku 2005.

Fond Eurimages

Eurimages je jediný kinematografický fond Rady Európy podporujúci nadnárodné koprodukcie celovečerných filmových diel. Funguje od roku 1988 a Slovensko je jeho členom od 15. apríla 1996. V roku 2006 sa o podporu Eurimages uchádzalo 7 slovenských projektov. Podporu získali – *Líštičky* (CZ/IE/SK, r. Mira Forna-

yová, minoritná 16-percentná účasť spoločnosti MIRAS) – 140 000 EUR (5 214 720 Sk), *Oko* (CZ/SK, r. Miloš J. Kohout, minoritná 20-percentná účasť spoločnosti ALEF Film & Media Group) – 180 000 EUR (6 704 640 Sk), *Cinka panna* (SK/HU, r. Dušan Rapoš, majoritná 70-percentná účasť spoločnosti Attack) – 220 000 EUR (8 194 560 Sk). Podporu nezískali *Kvetý sakury* (SK/CZ, r. Ivan Vojnár) a *Obsluhoval jsem anglického krále* (CZ/SK, r. Jiří Menzel). Projekt *Jazzus* (SK/IE, r. Tomáš Krnáč) bol administratívne vyradený už pred zasadaním rady, lebo írsky koproducent nedostal národný grant a projekt *Opäť jeseň* (TU/SK/PL, r. Mehmet Eryilmaz) bol diskvalifikovaný, lebo slovenská účasť spočívala len vo finančnej účasti budúceho distribútora.

Vklad Slovenska do fondu v roku 2006 predstavoval sumu 79 620,34 EUR (2 965 698,424 Sk), ktorá bola navrhovaná dobrovoľným príspevkom 20 379,66 EUR (759 101 Sk) až na 100 000 EUR (3 724 800 Sk) vzhľadom na výšku prostriedkov získaných v predchádzajúcom roku, a to 1 060 000 EUR (40 280 000 Sk). Slovenské koprodukčné projekty získali v roku 2006 spolu 540 000 EUR (20 113 920 Sk). Zástupkyňou Slovenska v Eurimages je od apríla 2005 Zuzana Gindl-Tatárová.

Filmová distribúcia

V roku 2006 malo na Slovensku premiéru 179 titulov, z toho 152 v širokej distribúcii, 24 vo filmových kluboch a tri 2D a 3D filmy v kine Orange IMAX Bratislava. Je to o päť viac než v roku 2005. Celkovo sa v roku 2006 na Slovensku premietalo v klasických kinách 542 filmov (z toho 232 vo filmových kluboch) z 21 krajín. Filmy uviedlo 12 distribučných spoločností (oproti roku 2005 pribudli Palace Pictures a Anna Kováčová). Podľa podielu na počte divákov (33,62 percent) i tržbách (32,70 percent) patrí jednoznačné prvenstvo, rovnako ako vlani, distribučnej spoločnosti Tatrafilm. Druhý je Saturn Entertainment (20,56 / 21,23) a tretie miesto obsadila spoločnosť Itafilm (13,19 / 15,68). ASFK s 2,66-percentným podielom na počte divákov a s 1,47-percentným podielom na tržbách skončila siedma. Najviac premiér bolo z USA (102 – z toho 3 vo filmových kluboch a 2 v kine Orange IMAX Bratislava), druhá priečka patrila Českej republike (19 – z toho 5 ASFK) a tretia Francúzsku (16 – z toho 6 ASFK).

V roku 2006 prišlo do slovenských kín a filmových klubov najviac divákov za posledných osem rokov. Návštevnosť 3 395 670 divákov v roku 2006 znamená nárast o 55,51 percent v porovnaní s rokom 2005 (2 183 518). Tržby boli dokonca najvyššie od vzniku Slovenskej republiky (r. 1993). V roku 2006 diváci zaplatili za vstupné 291 358 400 Sk, čo je o 47,31 percent viac než 197 781 231 Sk v roku 2005. Priemerné vstupné však kleslo na 85,50 Sk (v roku 2005 bolo 90,58 Sk). Priemerný počet divákov na jedno predstavenie stúpol z 39,91 (2005) na 41,40 (2006). Počet divákov a priemerné vstupné významne ovplyvnili kultúrne poukazy Ministerstva kultúry SR.

V roku 2006 mali v kinách premiéru dva slovenské dokumentárne filmy (*Pururambo* a *Iné svety*) a tri minoritné koprodukcie (*Piatok alebo iný deň*, *Šílení*, *Zbohom, Harry!*), ktoré videlo spolu 10 498

divákov. Na všetky 17 majoritne slovenské filmy, premietané v roku 2006 prišlo do kín 13 578 divákov, čo je len 0,40 percent všetkých divákov v slovenských kinách. Potešiteľné je, že v roku 2006 sa do širokej slovenskej distribúcie dostal aj krátky animovaný film *Pik a Nik* (2006, r. Martin Snopek). (Viac informácií o filmovej distribúcii sme publikovali vo *Film.sk* 3/2007 – pozn. red.).

Najnavštevovanejšie filmy na Slovensku v roku 2006

	počet divákov
1. Doba ľadová 2	283 933
2. Da Vinciho kód	213 338
3. Piráti Karibiku: Truhlica mŕtveho muža	190 946
4. Autá	169 336
5. Ružový panter	150 770

Videodistribúcia a DVD

V roku 2006 pribudlo 27 DVD so slovenskou audiovizuálnou tvorbou. Medzi nimi bolo aj 12 celovečerných hraných filmov. Väčšina titulov vyšla ako súčasť dvoch na Slovensku výnimočných projektov. Slovenský filmový ústav (SFÚ) a vydavateľstvo Petit Press s finančnou podporou Ministerstva kultúry SR pripravili edíciu s názvom Slovenský film 80. rokov s desiatimi slovenskými filmami z 80. rokov – *Fontána pre Zuzanu*, *Chodník cez Dunaj*, *Iba deň*, *Iná láska*, *Ja milujem, ty miluješ*, *Južná pošta*, *Noční jazdci*, *Pásla kone na betóne*, *Pomocník*, *Sladké starosti*. K 31. decembru 2006 sa spolu predalo 100 625 DVD nosičov. Spoločnosť Plus Production v koprodukcii so Slovenskou televíziou (STV) predstavila projekt s názvom Digitálna videotéka Slovenska (DVS). Do konca roku 2006 vyšlo 11 titulov – *Človečina*, *L+S Soirée*, *Páslí ovce valasí* (2. vydanie), *Bambulkyne dobrodružstvá I. a II.*, *Na skle maľované*, *Spadla z oblakov I.*, *Sváko Ragan I.*, *Slimák Maľko a škriatok Klinček*, *Tri svište a Neberte nám princeznú* (2. vydanie). Spolu sa predalo 34 358 ks. Mimo týchto edícií vydal SFÚ 2DVD *Elo Havetta Collection* a DVD *Fero Fenič – To najlepšie z krátkych filmov*. Spravodajská televízia TA3 v spolupráci s Ministerstvom obrany SR a so spoločnosťou Plus Production vydala DVD *Nedokončená misia – Posledný let 19. 1. 2006* a dokumentarista Pavol Barabáš vydal 3DVD kolekciu filmov *Grand Prix III*, ktorá obsahuje dokumenty *Amazonia Vertical*, *Pururambo* a *Premeny Tatier*. V roku 2006 prišlo do predaja 899 nových titulov na DVD video a na slovenskom trhu sa predalo 610 917 kusov DVD nosičov. Pomer predaných DVD a VHS nosičov bol 88:12.

Kiná

V roku 2006 klesol počet kín na historické minimum. V prevádzke bolo 217 kín s 247 plátnami (z toho 20 letných a dve videokiná). Je

dinými novootvorenými kinami boli štvorsálové miniplexy v Trenčíne a v Nitre. Z 217 kín má len 14 (teda 6,4 percent) zvuk DTS, Dolby SR, SRS a tretina z nich má ešte stále drevené sedadlá. Do slovenských multiplexov v roku 2006 prišlo 1 114 347 divákov (981 606 v roku 2005), čo je 32,82 percent všetkých divákov (37,01 percent v roku 2005), ktorí dali za vstupné 141 960 319 Sk (119 571 800 v roku 2005). Táto čiastka predstavuje 48,72 percent z hrubých tržieb roku 2006 vo všetkých kinách (v roku 2005 to bolo 60,46 percent a v roku 2004 – 57,72 percent). Súčasťou siete európskych kín Europa Cinemas je 16 kín v Bratislave, Košiciach, Banskej Bystrici, Martine, Nitre, Prešove, Rimavskej Sobote, Ružomberku, Spišskej Novej Vsi, Trnave, Zvolene a Žiline. Dňa 30. apríla 2006 zaniklo kino Orange IMAX Bratislava.

Najnavštevovanejšie slovenské kiná v roku 2006

	<i>počet divákov</i>
1. Palace Cinemas (Bratislava – 12 kinosál)	697 277
2. Istropolis Cinema Center (Bratislava – 8 kinosál)	417 070
3. SONYcineMAX (Trnava – 3 kinosály)	149 106
4. CINEMAX (Trenčín – 4 kinosály)	123 721
5. Capitol (Košice)	105 383

Filmové kluby

Filmové kluby na Slovensku majú nezastupiteľnú úlohu vo výchove filmového diváka. K 31. decembru 2006 ich pôsobilo na Slovensku 54 (53 v roku 2005) združených v Asociácii slovenských filmových klubov (ASFK) s 9 589 členmi (13 485 v roku 2005). Cena preukazu bola 70 Sk. V období od 1. januára do 31. decembra 2006 prišlo na 2 969 projekcií vo filmových kluboch 72 510 divákov, čo je priemer 24,42 divákov na predstavenie. Celková návštevnosť klubových filmov (nielen v FK, ale i v ostatných kinách) sa zvýšila na 90 483 divákov. Stúpila i priemerná návštevnosť na člena filmového klubu zo 4,15 na 7,56 predstavenia ročne. (Pre porovnanie obyvatel' Slovenska navštívi kino 0,63-krát za rok). Priemerné vstupné bolo 47,54 Sk vo filmových kluboch a 47,35 Sk na predstavenie klubového filmu vo všetkých kinách. K najvýznamnejším akciám ktoré organizovala ASFK v roku 2006, patrili slovenská časť 13. Medzinárodnej prehliadky filmu, televízie a videa Febiofest a putovná filmová prehliadka Projekt 100 – 2006. Už piaty rok za sebou sa najnavštevovanejším klubovým titulom stal český film, tentoraz česko-nemecký film *Šťěstí* Bohdana Slámu, ktorý videlo 13 174 divákov.

Domáce festivaly, prehliadky a ceny

Aj v roku 2006 patrili k najvýznamnejším udalostiam medzinárodné filmové festivaly Art Film Trenčianske Teplice / Trenčín a MFF

Bratislava. 14. MFF Art Film Trenčianske Teplice / Trenčín (www.art-film.sk) má tri súťažné sekcie, z ktorých hlavnou je Modrý anjel – súťaž hraných filmov a celovečerných fiktívnych dokumentov. V súťažnej sekcii Artefakty zastupovali Slovensko filmy *Mednyánszky* (r. V. Štric), *Slávnosť osamelej palmy* (r. M. Škop a J. Johanides) a *Standard Bastard* (r. M. Balog) a v súťažnej sekcii Na ceste filmy *Lionardo Mio* (r. I. Šebestová), *Monštrancia* (r. M. Čengel-Solčanská), *Nazdravíčko!* (r. I. Zajacová a J. Mital') a *Pornoromantik* (r. P. Begányi). Cenu Zlatá kamera získali poľský režisér Andrzej Wajda a slovenský režisér Dušan Hanák. 8. MFF Bratislava (www.iffbratislava.sk) s dôrazom na Medzinárodnú súťaž prvých a druhých hraných filmov sa konal už po štvrtý raz v multiplexe Palace Cinemas pri bratislavskom Auparku. Domáce filmy boli zaradené v sekciách Slovenský film 2006, Mikuláš, Proti prúdu a Azyl – krátkometrážna tvorba. Po druhý raz bola súčasťou festivalu Prezentácia pripravovaných hraných, dokumentárnych a animovaných filmov Nové slovenské filmy 2007 – 2008. Na jeseň k tejto dvojici festivalov pribudol ďalší medzinárodný filmový festival – 1. MFF Cinematik 2006 (www.cinematik.sk) v Piešťanoch. Do hlavnej súťažnej sekcie s názvom Miesto stretnutia: Európa bol vybraný i česko-slovenský film *Slniečny štát* (r. M. Šulík). V nesúťažnej sekcii Hore dolu prúdom boli uvedené česko-slovenské koprodukčné filmy *Iné svety* (r. M. Škop) a *Čert vie prečo* (r. R. Vávra). O ďalších festivaloch, prehliadkach a workshopoch na Slovensku (napr. 13. Febiofest, Projekt 100 – 2006, 8. MF frankofónneho filmu, 7. MFF Hory a mesto, Letný filmový seminár 4 živly, Minority Film Festival, MF horských filmov, Jeden svet, atď.) sme počas uplynulého roka priebežne informovali v rôznych rubrikách Film.sk.

Ocenenia slovenských filmov a tvorcov v zahraničí

Najvýznamnejšími oceneniami v roku 2006 boli nominácia americkej verzie filmu *Sila ľudskosti* – Nicholas Winton (r. Matej Mináč, SK/CZ) na 27. Spravodajské a dokumentárne ceny EMMY v kategórii Výnimočný celovečerný historický program a Zvláštne uznanie poroty v Súťaži dokumentárnych filmov a Divácka cena pre *Iné svety* (r. Marko Škop, SK/CZ) na 41. MFF Karlovy Vary. Z celovečerných hraných filmov patrili k najoceňovanejším *Slniečny štát* (r. Martin Šulík, SK/CZ) – Cena FIPRESCI z Wiesbadenu, Grand Prix z MFF Batumi a dva České levy. Dva České levy získali i filmy *Príbehy obyčajného šialenstva* (r. Petr Zelenka, CZ/SK/SRN) a *Šílení* (r. Jan Švankmajer, CZ/SK). Takmer dvadsať ocenení na významných festivaloch a prehliadkach venovaných najmä horským filmom získali diela dokumentaristu Pavla Barabáša. Tri slovenské filmy boli nominované na 20. Prix Europa 2006 – *Ticho* (r. Zuzana Liová), *Mesto lietajúcich slov* (r. Tina Diosi) a *Vízie z Inferna* (r. P. Dimitrov, SK/SRN). Televízny film *Ticho* získal ocenenia v Zlíne, Třinci a Lagowe. Najoceňovanejším krátkym filmom bolo *Tričko* (r. Hossein Martin Fazeli, SK/CZ), ktoré získalo 12 cien. Z dokumentárnych filmov bol najúspešnejší *My zdes* (r. Jaroslav Vojtek). Dobré meno

slovenského filmu v zahraničí už tradične šírili filmy študentov FTF VŠMU v Bratislave (napr. *Bokovka*, *Monštrancia*, *Noc v hoteli*, *Kohútik jarabý*, *Pornoromantik*). Dušan Hanák získal Cenu za celoživotné dielo na 5. MF umeleckých filmov Bergamo 2006. (Všetky ocenenia slovenských filmov, tvorcov a inštitúcií v roku 2006 sme publikovali vo Film.sk 3/2007 – pozn. red.).

Akcie so slovenským filmom v zahraničí

V roku 2006 sa konalo 98 podujatí v 67 mestách v 27 štátoch. K najvýznamnejším patrili Prehliadka slovenských zakázaných filmov z obdobia komunizmu (Montreal a Vancouver), Prehliadka zakázaných filmov krajín V4 (Kodaň), Slovenský týždeň (Brusel), Dni slovenského filmu (Káhira). Slovensko bolo zastúpené i na festivaloch zameraných na členské štáty EÚ (Káhira, Alexandria, Malta, Dillí, Kalkata, Chennai, Thiruvananthapuram, Phnom Penh, Moskva, Juhoafrická republika, Bangkok, Segovia, Chiang Mai, Ottawa), na prehliadke dokumentárnych filmov Reality Check (Londýn), na Lubušskom filmovom lete (Lagow), Festivale českých filmov Finále Plzeň, Anifeste (Třeboň), MFF Karlovy Vary a Letnej filmovej škole v Uherskom Hradišti. Po tretí raz malo Slovensko zastúpenie na medzinárodnom filmovom trhu v Cannes 2006. O akciách so slovenským filmom v zahraničí v roku 2006 mesačník Film.sk pravidelne informoval v rôznych rubrikách.

Televízia

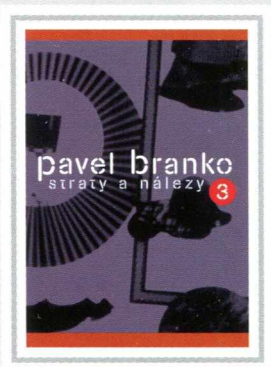
Aj v roku 2006 pôsobili na Slovensku traja celoplošní vysielatelia s dosahom na viac ako 80 percent populácie – verejnoprávna STV a súkromné televízie Markíza a JOJ. Trojicu dopĺňala spravodajsko-publicistická televízia TA3. Digitálne terestriálne vysielanie by sa malo na Slovensku začať v roku 2012. Aj v roku 2006 slávili úspechy v sledovanosti najmä reality šou. K najúspešnejším patrila tanečná *Let's Dance* (podiel 59,9 percent). V septembri začala TV Markíza vysielateľ prvý slovenský sitcom *Susedia* (podiel 57,4 percent). V roku 2006 odvysielali TV Markíza 1 174 filmových titulov, z toho 679 americkej, 402 európskej, 23 slovenskej a 70 inej proveniencie a TV JOJ 1 216 filmových titulov, z toho 720 americkej, 399 európskej, 3 slovenskej a 94 inej proveniencie. Slovenská televízia vyrobila celovečerný televízny film *Zima kúzelníkov* (r. D. Trančík) a 35 krátkych a stredometrážnych dokumentov. Spoločnosť D.N.A. Productions nakrútila pre STV 36-dielny dokumentárny seriál *Najväčšie kriminálne prípady Slovenska*. Priemerný podiel na slovenskom TV trhu (od 1. januára 2006 až do 31. decembra 2006 v prime time) bol nasledovný – Markíza (35,9 percent), Jednotka (20,0), TV JOJ (17,0), české TV (9,1), maďarské TV (6,9), Dvojka (5,6), české káblové (2,8) a TA3 (1,0).

pripravil **Miro Ulman**
(krátené)

Slovenský filmový ústav

Grösslingová 32, 811 09 Bratislava

Novinka z edičného oddelenia

Pavel Branko

STRATY A NÁLEZY 3

Tretie pokračovanie *Strát a nálezov* završuje projekt knižného vydávania reprezentatívnych výberov odborných i popularizujúcich článkov, reflexií, esejí, recenzií, profilov a rozhovorov z doterajšej filmovo-kritickej a publicistickej praxe Pavla Brancka. *Straty a nálezy 3* nadväzujú na dva predchádzajúce zväzky a ďalej rozvíjajú vybrané otázky autorovho uvažovania o svetovej i slovenskej filmovej tvorbe. Tematickým určením sa tretí zväzok vrátil k problematike hraného filmu, pričom súbor dopĺňa aj krátke nahliadnutie do fenoménu amatérskoho filmu. Vo finálnom súbore „strát a nálezov“ sa okrem zavedeného rozvrhu (súborne, štúdie a reflexie, rozhovory a profily, recenzie) stala súčasťou obsahu aj kapitola ponúkajúca dva rozsiahlejšie rekapitulačné rozhovory s autorom o slovenskom filme. *Straty a nálezy 3* uzatvárajú pokračovanie výberovej bibliografie nezahrnutých článkov o filme, súhrnné anglické resumé a tiež kompletný názvový i menný register, ktorý zahŕňa všetky tri vydania.

V predaji od júna 2007 vo vybraných slovenských kníhkupectvách a SFÚ za 220 Sk.

**Kontakt: Marína Kuruczová, Slovenský filmový ústav,
Grösslingová 32, 811 09 Bratislava,
tel.: 02/57 10 15 11, fax: 02/52 96 34 61, e-mail: obchodne@sfu.sk**

kalendárium
premiéry

distribúcia

rozhovor

publikácie

téma

filmové novinky

festivity

recenzia

profil

ohlasy

rebríčky a jubileá

programy

vybraných

premiérových kín

a filmových klubov

na miestach:

kníhkupectvá:
Alembic, s.r.o. –
kníhkupectvo La Reduta
Artforum
Ex Libris
Modul
Svet knihy

filmové kluby,
kiná a artkiná:
A4 – nultý priestor
FK Charlie centrum
Mladost
Artkino Metro Trenčín
FK Naoko Trnava
FK Univerzita Nitra
Kino Fontána
Piešťany
Kino Junior Levice
Kino Strojár Martin

Slovenský filmový
ústav
Divadelný ústav –
Prospero
vrátnica VŠMU

ISSN 1335-8286

Film.Sk je registrovaný MK SR pod reg. č. 2220/99